

151
m.

Արեւիկայի Գրատարութեան
Գրատարութեան Գրատարութեան
Գրատարութեան Գրատարութեան

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

280

758-90

Großgrund

2004

12042

281-67
7-89

кв

5185
38

ՊՈՒ ՊՆՏՄՈՒ

Թիւն դիրքի օ՛լտուր քի,

Գ Ր Ի Գ Ո Ր Ի Ո Ս

ՍԷ 1 ռուսաւորիչին էվէլինտէն ախրընա
տար պատմութիւնունու :

Ս է պո- Հայոց Աշէն

նէ սէպէպտէն քրիստոնէական հաւատ
քընա կէլիպ 1 ռուսաւորել օլմասընը,
տիյնէյնէ նագլէտէր :

ի Հայրապետութեան ՍԷյ Աթոռոյն
1 Ջիհաժնի Տըն և Տըն Լփրեմի
մծընտիր կաթուղիկոսի մմ Հայոց :

Լէի Պատրիարգուէ ԽԷյ Լփրեմի Տըն
Գաբրիէլի ճգնազգէց արք Լփսի :

Իսկ և ի Պատրիարգուէ Կոստանդնու
պօլսոյ Տըն Պօղոսի արք Լփսի :

ի Տպարանի Պատրիարգուէ

ՍԷ 1 ռուսաւորիչին էվէլինտէն ախրընա
տար պատմութիւնունու :

1820

ի Կոստանդնուպօլսի

Ի շէնքիս վէ մահապատիւնս եղբայր լարելուս,
վէ ՍԲ | սուսուրշին սեվիւնն օղոլարուս,
դոսուշի զիբնն սեպեպե՛ մաշի օղոսուս:

Սմաստունլար տէմիշէր քի՛ պատմուի քիթապլարը՝ կէջմիշ զամանլարըն սոնասըտըր: զէրէ նիճէ քի՛ սոյնայեա պագտըղըմըզ զաման՝ իւզիւմիւզ պիզէ կեօրիւնիւր, օնճուլայըն՝ նէ զաման քի՛ պատմուի գիբբէլէրինի օքուրուզ, կէջմիշ զամանլարտա օլան իշէրի կեօղիւմիւզ իլէ կեօրմիւշ կիպի օլուրուզ: Ս է նիճէ քի՛ պիբ քիշի քէնտի վարմատըղը ուզագ սեմթէրին նագլընը իշիթսէ, զսճմէթսիզ ճէ վարմըշ կիպի օլուր, օնուս կիպի պիզտէ էվէլքի զամանլարըն նագլընը իշիթմէկ իլէ՛ օլ զաման ատամլարընտան գալմըշ կիպի օլուրուզ: Ս քիին, պատմուի տէտիկիմիզ՝ ճօթ Թիւրլիւյ օլուր. քիմի լազմլը, քիմի լազմսըզ: քիմի փէք լազմլը. քիմի Տիչ լազմսըզ: Սմտի պիզ՝ լազմսըզլարը կէրի գոյուպ, լազմլըլարը տայըմա տիյնէսէք կէրէք: Սուսուսա քի՛ ճանա Փայտալը օլան

լարժ: Ս է պիղեմ միլէթի միգէ շիմաի
քի հալտա՝ էն լազըմը օլանն սբ Գրի
գոր Ս ուսաւորի ջինն ազիզ պատմու
թիւնու տուր: Վէ ճիւմէ միգէ պիւ
մէք ճայիզ տիր: Ս էրէ նիճէ քի պիր
քիմսէ քէնտի պապասընը նէշէ քիւ
քիշէ օլտուղուսու պիւմէսէ, չօք ճա
հելլէք տիր: Ս նճու լայըն պիր քրիս
տոնեա՝ քէնտի միլէթի հաւատքա նէ
շէ քիւ կեւմիշ, վէ սէպէպ քիմ օլմուշ
տէյի պիւմիշ օլմասա, քէնտինն չօք
էքսիքլէք տիր: Ս էրէ նէգատար պիւ
մէզ օլսաք, պու շէ քիւ շէյլէրի պիւլսէք
կէրէք տիր: Ս էրէ դատաստան կիւ
նիւնտէ՝ օրէնքի միգէ կէրէք օլան, վէ
պու միսիլլէ շէյլէր պիզտէն սօրուլա
կէրէք տիր: Վէ նիջին էօյրէնմէտին
տէյի գազէպ օլսա կէրէք տիր:
Ս է տէկիլ քի սալթ պիւմէլլէյիզ, քէն
տիմիզ պիւլտիքտէն սօղրա՝ էլլիմիզտէն
կէլտիկի գատար՝ գայըր պիւմէզլէրէ
տէ պիւլտիրմէք պօյնու մուզա պօրճ
տուր: Տօշ հէփիմիզ պիւլրիզ քի՝ պի
զիմ հաւատքըմըզա սէպէպ՝ երանելի
սբ Գրիգոր Ս ուսաւորի ջ տիր, լուքին

օ ազիզ նէ շէքիլ քիմնէ իտի , վէ նէ
 շէքիլ քիմնէտէն տողտու , վէ նէրէտէ
 էհեա օլտու , վէ պու միլլէթին հա
 ւառքա կէլմէսինէ նէ տէյնի էզէլէթ
 լէր ճէքտի , նէ շէքիլ գործքու վարը
 տը , վէ նէրէտէ վախճանել օլտու , վէ
 տահա պու միսիլլէ շէյլէր սօրու
 տուքսա , չօղումուզ կէրէկի կիպի
 պիլէմէյիզ :
 Պու սէպէպտէն օլ ազիզ հայրապէ
 տին պատմութիւնունու՝ պու էտնա
 դուլունուզ , լուսաւորչի օլան էզ
 բայրլարըմա եազմագ միւրատ էյլէ
 տիմ : Ս է կէր , շինտիյէտէք եազըլ
 մամըշմարըր քի շինտի սէն եազաճագ
 սըն տէրսէնիզ . էվէտ , եազըլմըշտըր
 եազըլմըշ օլմասա , պիզ նէրէտէն եազ
 մըշ օլուրուզ : Ս պէին՝ իրի՝ գիւրէլէր
 տէ , վէ նէչէ գայրը պատմութիւնլար
 արասընտա օլմաղըլա , հէր քիմնէ պու
 լուպ զբույեամագ . վէ պուլունուպ
 զբունասատա , աճամըլար վէ զբումաք
 պիլմէյէնլէր աղնայեամագլար : Ս է
 հէմ օլուր քի՝ պաղը շէյի պիք գիւրք
 տէ , վէ պաղը շէյի գայրը պիք գիւրքտէ

պուլունուր : () Լ գերբլեթիմիզտէն
ճէմէտիպ պիր քիւնք գերբճիյէզ
տիւղտիւմ քի , կիւնասլը ճանրմա
պիր ողորմիս չքարլա :

|| է պիլմէլէյիզ քի Թիւրքճէնին
պազը սեօզլէրի պիղիմ եազըմըզա կիւճ
ճէ կէլիւր : նիճէ քի , էօլտիւրտիւլ տէ
մէք . Թիւրլիւլ տէմէք . իւչ տէմէք .
եէտի տէմէք . վէ տասա պոււնլար
կիպիլէր :

Խմտի ճայիզ տիր քի , զքուտուղումուզ
զաման , պու շէքիլ օլանլարը , վէ վու
րարաք զքունաճագ երլէրի , պիր հօշ
ճա պէլլէլէյիպ լազըմընա կեօրէ Թիւրք
վարի սեօյլէշմէք կիպի իշլէթսէք կէ
րէք քի , ուսլուպսուզ զքունուպ ,
աղնանըլը պօզուլմոյեա :

|| է տայրմա ալլասըն լութֆ ուքէրէ
մինտէ , վէ սբ | ուսաւորիչին կեօս
տէրտիկի սբ հաւատքտա , մագպուլ
ամէլլէր իլէ պէհրէմէնտ օլասընըզ
ամին :

Պաղտասար ճիւլէնին ալագ թիւրապի
սիւղսի պի ամիլլէրէպի իշպու թիւսպի

☀ Պարաճառս պատէրբին արար պօշ Կալու
լաւ իչին՝ պս-խաշ ասան շարահան նք Վարկոյր
չսասարելչին Գլխինէ՛ Խորհարդ Խորինին
Գոհասնասս սեօյլէնիդ Գճասս :

Վ՛րանելի հայր գրիգորիոս . որ անտա
նելի քո ջորջարան՝ ջրդ՝ ՚ի գերա
փայլ անմատոյց լուսո՞՛յն՝ լուսաւո
րեցեր զհայաստան աշխարհս :

Սքանչելահարաշ զճրուք՝ համբերելով
երկար տանջանա՞ծց , անմարմնական
ցուցեր ՚ի մարմնի զհանդէ՛ս . ընդ
որ պետո՞ւիքն երկնից հիացան :

Ս՛ր կոչեցեր յերկնային խորանս ը՛զ
Թորգոմեան սեռ զազգըս հայո՞՛ծց՝ ՚ի
նք հաւատս որդւոյն միածնի՞՛ս .
չնորհազարդ փառօք զքեսաս
ւորելով :

Տէր սբ Գրիգոր՝ Լչուն արթուն ,
 Խորմասարնունդ՝ մարուր զո՛ւ արթուն :

ՄԲ Գրեհոր Տայոց Լուսաւորելէն Վէ
Երանէ Եւ Տայրապետի գլխէն Պատու-Բիւն-ն-
սուր :

Տէր խիստ ՄԲ Լուսաւորել էլէ , Վէ ՄԲ
Տաւապու էլէ Եւ Տապապետի Վարձաւ ,
Խիստ Խիստ :

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ

Լուսաւորիչտէն էլ Վէ Տայոց
ազգըն կուսապաշտըք զամանըն
տա՛խոսրով աաւը պիր Թագաւոր
վարըտը . Վէ արտաշիր աաւը աճէմ Թա
գաւորու իլէ պօզուք օլուպ , օն էրը
գաաար ազիմ սէՓէրլէր էլէտի :

Ս է արտաշիր գայէթ իլէ զապուսն
գալըպ՝ Տալըմ՝նիճէ օլուք տէյի գասէ
վէթլէր էտէրտի : Ս է պու Քէքեր

Լէրտէ իբէն , պիբ կիւն նէ գատար
 պէյլէրի փաշարարը վարըսա՝ ճէմ է
 տիպ , հէր քիմ պու իշէ պիբ չարէ պու
 լուրսա , քէնտինի ճիւմլէ էյեալէթի
 մէ հեգքիւմտար էտէյիմ տէտի : ()
 տէմ ուլու քիշիլէրտէն՝ անաչ ատը պիբ
 քիմսէ պեաղա տուրուպ , փանիշահըմ
 հիչ էլէմ չէ.քմէ , պէն վարայըմ օնու
 պիբ տիւզէն իլէ էօլտիւրէյիմ տէյի
 ճէվապ էյլէտի : Վրտաշիր պու ճէ
 վապը իշիտիճէ.ք , ազ պուչուք թէսէլ
 լի օլուպ , էյինտի կեօրէյիմ սէնի նի
 ճէ մուգայէթ օլուրսուն տէյի անակը
 գայրէթէ գօտու : () տա գալգտը ա
 ճէմ մէմլէքէթինտէն ճիւմլէ նէսնէ
 լէրի իլէ հայոց սէմթինէ կէլիպ , քէն
 տի խրսըմը օլան խոսրուլ թագաւորուն
 եանընա տախիլ օլտու : վէ արտաշիր
 տէն իւզ չէվլիրիպ՝ գաչկըն կէլտիմ
 տէյի ինանտըրտը : () տա տիլէնէ ալ
 տանըպ՝ ազիմ ըրայէթլէր էյլէտի : վէ
 տայըմա պիլէսինճէ մուհապպէթլէր
 էտիպ , եանընտան պըրմազ ըտը : Գը
 էյեամը պու հալ իւզըէ կէչիպ , եազ

Թ
 դատուլարը աջըլուս պահար կիւնլէրի
 կէլինճէք , խոսրով պիր կիւն աւն չը
 քըս , անակ ըս պիլէ կէզինիր իբէն ,
 մուհագպէթ արասրնտա՝ անակըն ար
 տաշիրէ էթտիկի իգրար Քիբրինէ կէլ
 տի . վէ սահաթ պու սահաթ տըր տէյ
 իս , թագաւորու պիր թէնհայէ սա
 փըթտը . վէ պիլէսինճէ մուհագպէթ
 տէ իբէն , գաֆիլէն խանչէրի գարնը
 նա սօքտու . վէ քէնտի գաշտը :
 Վ է խոսրով էրէ էրքըլուս օլ սահաթ
 հէլպք օլտու : | պքին , տահա ճանը
 պէտէնինտէ իբէն՝ անակըն հալքըն
 տան քիմսէ էաշաթմոյասընըզ տէյի
 փէք սէս իլէ հայքըրտը : () Լ տէմթա
 դաւորուն հալքը իշիտիս , անակըն
 արտընճա տիւշտիւլէր . վէ արտաշատ
 քեօփրիւսիւնտէն դաջըս կէէէր ի
 քէն , իբի էանընտան դուշատըս , ա
 նակը վէ պիլէսինճէ օլտն ճիւմլէ հալ
 քընը սույեա տեօքիւս հէլպք էթտի
 լէր : Վ է կէլիս աղիմ աղամաքլարըս
 թագաւորու դալտըրըս՝ մէզարա գօ
 տուքտան սօղըս , անակըն գալան հալ
 քընը

քընը հէփ գլըճտան կէջիրտիլէր :
 () Լ միւսիւսիւս արասընտա , անսկըն
 պիր քիւճիւք մագսըմընը կէլմիշ Թայ
 եասը անասընըն գուճաղընտան գափ
 մը , վէ պիր կիղլէ եէրէ սագլայեա
 գամուշ : Ե պիր գաջ կիւնտէն սող
 րա՝ օլ Թայեասը օլան գատըն քիշի ,
 քէնտի էրի իլէ ալարար մագսըմը գայ
 սէրի շէհրինէ գաջտըլար : Ե օլ մագ
 սըմը սք աւազանտա մկրտել էտիւլ՝ ալ
 լահըն քէրամէթի իլէ ասընը Երիգոր
 տէտիլէր . քի հուում տիլինճէ՝ օյեա
 նըք տէմէք տիր : նիճէ քի ճանըլա
 տայրմա օյեանըք գալտը : Ե պազը
 պատմութիւնտա եազըլմըն քի գայսէ
 րիյէ կիթտիքլէրինտէ՝ եօլտա պիր ա
 ղաճ տիպինէ էնիպ օթուրմուշ իքէն ,
 աղաճըն իւստիւնէ գումրու միսալի
 պիր գուշ կէլիւլ՝ գուր գուր տէյի սէս
 ճքարտը : Ե Թայեասը գուլադ վու
 րուպ , պու գուշուն սէսի Թէքիս
 տէյիլ տիր , ինշալլահ վարըպ մագսըմը
 մկրտել էթմէկէ լայիգ օլուրսաք , ա
 տընը գրիգոր գօյեալլամ տէտիւ վէ նէ
 շէ

շէքիլ տէտի խէ , ալլահըն իզնի իլէ
 էօյլէճէ օլտու : Իմտի Քիքր օլունուր
 քի օ գուշճուղազ հրէշտակ ըմբ : քի
 օ աղիզ մադսըմըն օլաճաղընա կեօրէ
 ան ալէյեան էյլէտի : Ե օլ աղիզ
 Գրիգոր Թամամեհտի եաշընա կիր
 տիքտէ , զբումաղա վէրիպ , քրիստոնէ
 տկան Թալիմի իլէ քեամիլ էթտիլէր :
 Ե տիւնեալք վադթի կէլտիքտէ ,
 մարիամ ատըր պիր գըզ կեօրիւպ , քրիս
 տոնէակոն օրէնքի իւզրէ պըսակ էթ
 տիլէր : Ե էօյլէճէ ալլահա մադպուլ
 ամէլլէր իլէ պիր զաման կէջինիպ պի
 իզնիլլահ՝ իքի էվատը օլմուշտուր .
 պիրինին աաը վըթանէս , վէ պիրինին
 արիստագէս :
 Ե պունու պուրաճըգտա ալլգօյ
 ուպ , կէլլէլիմ քի , օլ արտաշիր տէնի
 լէն պարսից Թադաւօրու , խոսրովուն
 Քէթթինի իշիթտիքտէ , տիւնեալէր
 ճէ շազ օլտու . վէ հարպիճէ ապէրի
 նի ճէմետիպ՝ կէլտի հայոց մէմլէքէ
 Թինի զապգ էյլէտի : Ե խոսրովուն
 սինսիլէսինի հէփ գըլճաան կէջիրտի :

Ա Է օլ զէլալէթ արասընտա , խոսրո
 վուն պիր քիւջիւք օղունու վէ պիր
 դրզընը՝ պիր դաջ քիշի ալու , օնւոր
 տա գայսէրկյէ դաջաղար : () Ղանըն
 աոր տրդատ, վէ դրզըն խոսրովի գուխտ
 տէնիլիշ : Ա Է արդատ քեամիլ իկիւ
 օլուպ՝ գայսէրի փաշասը լիկիւանէնին
 եանընտա պէօլիւք պաշը խտի : Ա Է սբ
 Վրիգոր պիր զամանտան սօղրա , քէն
 տի՛ վէ տրդատ՝ քիմին օղուլարը օլտու
 ղունա վուգուՔ օլուպ , վէ կէջէն
 էջվալարը Տէի աղնատըքտան սօղրա ,
 տիւնեա եօլունտան էլ Տէքիպ , օլ
 մարիամ աալը գատըն էջլինի կուսա
 նաց վանքընա եօլատըր : վէ քէնտի վար
 տը տրդատըն եանընա խզմէթ քեար օլ
 տու . օ՛ Քիքը իլէ քի՛ պաշպասընըն էթ
 տիքլէրինի էօտէմիշ օլա : Ա քիւն պու
 Քիքիւր կէնտինատէ կիզլի իտի . զերէ
 քէնտինին քիւմ օլտուղունու աալա
 Տիջ քիմսէյէ տույուրմատըր : Ա Է քիւ
 ջիւք օղու արիստագէս , նիկիմոքոս
 աալը պիր սբ ճգնաւոր ուլա անապա
 տա կիտիպ ճգնաւոր օլտու : վէ վըր
թա

Թանէս օնտա գալըպ , տիւնեա եօլու
նա կիրմիշ տիր :

() Լ զամանկարտա կիւրճիսթան սէմ
թինստէն՝ հրջէ ատլը պիր Թագաւո
րուն՝ հոռոմ Թագաւորու գիօկղէտի
անոս ուլա էտավէթի օլուպ , ճէնկի
վարըտը : Պիր կիւն խապէր սալտը
քի՛ նիչին նաֆիլէ ապէրիմիզի գըրար
եօղ էտէրիզ . պիզ իքիմիզ էսլընըզ
տօգուշալում . եա սէն ալթ օլուրսուն
եա պէն : Ղ զիօկղէտիանոս պու ճէ
վապը իշիթտիքտէ , գայէթ իլէ գօրդու
կէլտի քէնտինէ . ղերէ օլ հրջէ պիր
զոռու քիմսէ իմիշ . վէ գիօկղէտիանոս
զայիֆ պէտէն : () Լ զաման գիօկղէտի
անոս՝ նէգատար ուլու քիմսէլէրի վս
րըսա՝ կէլինլէր տէյի Փէրման էյլէտի
Ս է լիկիանէս տախի՛ ջիւնքի պեօյիւք
քիմսէ իտի՛ Թէտարիք կեօրիւպ՝ եօլա
րէվան օլտու : Ս է վարըպ հոճմայեա
գիօկղէտիանոսուն Թահարնա եպքըն
օլտուքտա , կէճէ վահար օլուպ , պիլէ
սինճէ օլան ապէրին աթլարընա էէյէ
ճէք պուլունմատը : Ս է պագտըլար

քի գալէնին իջ եանընտան չգ օթլուք
 երզմըշլարըր : Ս է քիմսէ եգբարը
 չը քմաղա դատըր օլմայըպ , տրդատ Տէ
 մէն գալէյէ սարըլըպ եգբարը չը քոր
 վէ օթլուղու իջ եանընտան ալըպ տիշ
 եանընա աթարըր : Ս է օլուրուտու
 քի օթլուք պէքճիլէրինտէն , վէ օրա
 տա պուլոււնան պէկիրլէրտէն վէ գա
 թըրլարտան պաղըսընը կեօգէթ մէյիպ
 օթլուք տէմէտլէրի իլէ պիլէ տըշարը
 աթարըր : Ս է սապաս օլուպ թագա
 ւորա պուլոււշտուքտա , վէ թագաւոր
 պիր դաջ կիւնտէն սօղըա , Տէփ ճիւմ
 լէ կէլէն պէյլէրինէ՝ Տըրջէնին ճէվա
 պընը սեօյլէյիպ , պէն պիր զայիք քիմ
 սէյիմ , օնա նիճէ գարըը կէլէ պիլը
 բիմ , նէ տէրսինիզ տէյի սօրտու :
 () լ տէմ լիկիանոս այեաղս տուրուպ ,
 պէնիմ էֆէնտիմ սիզ Տիջ էլէմ իւղըէ
 օլմայընըզ տէտի . պէնիմ իլէ պիլէ Տայոց
 թագաւորոււտան դարմա տրդատ առ
 լը պիր քիմսէ վարտըր քի , գոււվլէթի
 տիլ իլէ թապիր օլոււմաղ : Ս է տիւն
 կէճէքի էթտիյինի՝ վէ նէջէ աասա
 15
 Գայըր

Գայրը իշէրինի նագլ էյլէաի : Ամաի
օնու սէնին քիսվէթինէ թէպտիլ է
աիպ՝ Տրջէյէ գարշը կեօնտերէլիմ
տէտի : Պու ճէվապ թագաւորա վէ
ճիւմիէ այեանլարընա մագուլ կէլիպ ,
տրդատը թգւորուն կէյիմի իլէ փիւր
սիլաճ տօնաթարւար : վէ Տրջէյէ խա
պէր սալարւար քի՝ տէտիկին սեօզ
պիզէտէ մագուլ կէլտի , եարըն վաճար
նա Տաղը՛ր օլ : Ա է էրթէսի կիւն սա
պաճլայըն , տրդատ դիտիլէտիանոս
գըյաֆէթինտէ Տրջէյէ գարշը չըքտը ,
վէ օ սաճաթ պաղլայըպ Տրջէյի՛ թա
գաւորուն էօյիւնէ տիքէ գօտու :
()՛լ տէմ՝ թագաւոր տիւնեալարճա
շազ օլուպ՝ տրդատա նէ՛ թիւրլիւյ բայ
էթ էտէճէկին պիլմէզ իտի : վէ ազիմ
փէշքէշէր վէրտիքտէն սօղրա , չիւն
տույտու քի՛ խոսրով թագաւորուն
օղու իմիշ՝ պաշընա թաճ գօյուպ՝ ա
զիմ ապէր վէրտի քի , վարա պապասը
նըն մէմիէքէթինի զապդ էյլէյէ՛ :

Ա էր տրդատ գալգըպ օրատան Տօյոց
սէմթինէ կէլիպ , վէ աճէմ ապէրինի
տաղը

տաղըտըպ, քէնտի մէմլէքէթինի զապդ
էյլէտիքտէն սօղրա, գալգաը էրդին
կէան սէմլէթինէ կէլաի քի, օնտա անա
Տիտ ատըլ պիր կուռք վարըտը, օնա
գուրպանլար քէսիպ շուքիւրլէր էյ
լէյէ: զէրէ օ տէօլլէթի քէնտինէ
կուռքլարըն Տիւրմէթինտէն սանըը
տը: Ա է օլ անաՏիտ տէտիքլէրի
կուռք, գայրը կուռքլարտան նամտար
ըմը: վէ ալլէթ քիսլէթինտէ իմիշ,

ԱԲ Գրեգորուհ Տաւաթը պէյան
օլտաը տը:

Ա է տրդատ վարըպ զլեարէթինի
թէքմիլ էյլէտիքտէն սօղրա, պիր
սէՏրա եէրտէ չատըը վուրուպ օթուր
տու: Ա է մէճլիս գուրուպ՝ քէյֆ
ու շաղ օլտուքտա, գրիգորու էօյիւ
նէ չաղըրըպ՝ պույուրտու քի, վարըպ
աղաճ ուճլարընտան նաղիք կիւզէլ
ֆիլիսլէր քէսիպ, օլ անաՏիտ նամտար
կուռքա փէշկէշ վէրիպ, օնա սէճտ
էյլէ, () Լ տիմ կիլիգոր ճէվապ էթ
տի քի, ճիւմէ պէմի ետրատան պ

Handwritten purple number: 1005

777-1922
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱԿԱՆ
ՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱԿԱՆ
ՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀՀՍՄՀ-ՀՍՀՄՀ
Բ. Ա. ԱՐՄՈՆՆԻ

Լահտան գայրը՝ պէն քիմսէյէ սէճոտէ
 էթմէմ վէ էտէմէմ: Տրդատ պու ճէ
 վապը իշիթտիքտէ՝ գայէթ իլէ տաուը
 լլպ , սէն պիր գարիպ քիմսէ իքէն՝
 էէլտին էանըմա էանաշտըն , շիմտինի՝
 ճէ Քէրմանըմա գարշը գոյեարսըն տէ
 տի: վէ օ կիւն հափս էյլէտի: Վ է էր
 թէսի կիւն սապահ լայըն էոյիւնէ կէ
 թիրտիպ՝ սէն պու գատար զաման տըր
 քի տողըուլուք իւղըէ խզմէթիմտէ
 սին , վէ պէն տէ սէնտէն հօշուտ օ
 լուպ , սանա չօք էյլէքլէր էթմէք նիէ
 թինտէ խտիմ: նիճին շինտի սեօզիւմ
 տէն տաշրա չքարսըն տէտի: Գրիգոր
 ճէվապ վէրտի քի , ալլահըն էմրի տիր
 քի՝ գուլ օլան քիշի՝ քէնտի աղասընա
 միւթի օլա նիճէ քի պէն սանա շին
 տիյէտէք միւթի օլուպ՝ սեօզիւնտէն
 տաշրա չըքմատըմ , նիճէ քի սէն քէն
 տին իգրար էյլէտին: Վ պին , ալլահ
 լայըք օլան իզզէթի՝ էարատըմը օլան
 շէյէ էթմէք քիւփիւրտիր: Տրդատ
 ճէվապ վէրտի քի՝ էյ Գրիգոր , պու
 անասիա փութ՝ քի ճիւմլէ էյէալէ
 Թի

Թիմիզին շանը շեօհրէթի՝ շէնի շէն
 լեյի տիր, սէն էկէր պունա վէ տահա
 գայրը կուռքլարըմըզա սէճտէ էթմէզ
 իսէն, պիլմիշ օլ քի՝ էտէճէկիմ էյլէք
 լէր մուգապէլէսինէ՝ սէնի թիւրլիւյ
 թիւրլիւյ իսկէնճէլէր իլէ՝ հէլաք էթ
 սէմ կէրէք տիր: Պրիգոր տէտի, ալա
 հըն միւպարէք իսմի շէրիֆի իջին՝ հէր
 նէ ճէֆա էտէճէք իսէն՝ հազըրըմ:
 Օհրէ չիւն քի ինսանըմ, ալասհըմըթա
 նըսամ կէրէք • քի օնտան գայրընա
 սէճտէ էթմէք օլմազ: Ա է հէր քիմ
 քի՝ սէնին կիպի Քէրասէթտէն տիւշ
 միւշէր տիր, վէ ալասհընը թանըմայրպ
 փութլարա թափարլար, հայլանտան
 ալաքտըրլար: վէ տահա՛ պունուն կի
 պի չօք սեօզլէր սեօյլէտի:

ԼՂԷՄԻ Չարհարանը՝ քըր:

Տրդատ օլ տէմ գոյէթ խըշմա կէլիպ՝
 Թէզ գալարըն տէտի: Ա է օ սա
 հաթ գութուպ էլլէքինի արտընա
 պաղատըրլար: Ա է պույուրտու քի,
 աղընա պիր գալըն օտուն կէջիրտի

Լէր. վէ իքի ուճուհտան իփ իլէ կէմ
 կիպի էնքսէսինտէն պաղատար վէ
 պիր աղըր Թուղ գայեատը արքասընա
 գօտուլար: վէ կեօքսիւնէ եաժաշա կի
 պի՛ եախօտ քէլիէթին կիպի պիր շէյ
 կէչիբիպ սըքըտըրտըր: վէ օրասըն
 տան իփ կէչիբիպ, պիր իւքսէք եէր
 տէն ասս գօտուլար: վէ եէտի կիւն
 էօյլէճէ ասըր գալըրքտան սօղրա,
 Տրդատ Փէրման էթտի քի էնտիրիպ
 էօյիւնէ կէթիրտիլէր: || է ճէվապ
 էթտի քի՛ կեօրտինն մի պէյէնմէտիլին
 կուռքըր սանա նէ ճէզալէր էթտի
 լէր. սէն պիղի հայլանլարա պէնկզէթ
 տին, օնուն իջին ալասլարըմը սէնին
 արքանա իւք վէրիպ, հայլան կիպի
 աղըրնա կէմ գօտուլար: վէ ինատընա
 գալի գալըրսան, սանա տահա զիյա
 տէ իսկէնճէ վէրէճէքտիրլէր:
 Վրիգոր ճէվապ վէրտի քի՛ (խէթա
 սընա Թեօպէ) սէնին ալաս տէտիլին
 կուռքըրըն՝ քիմի ալթընտան, քիմի
 կիւմիւշտէն, քիմի Թուճտան, քիմի
 Թաշտան եափըմը տըր. նի՛ ճէ ու
Թան

Թանմայրս օնլարս ալևս տէրսինս վէ
 նիճէ տէրսին քի՛ օնլար սանս իսկէն
 ճէ վերտիլէր։ օնլարն նէ Քիբրի վար,
 նէ ճէվապը։ Տէփ օ իսկէնճէլէր պս
 նս սէնտէն տիր. օնլարն խապէրի եօք
 տուր։ Վէ օլ Թուղ դայասընը քի՛
 արքամս վերտին, ումուտում վար ալ
 լսըմտան քի՛ քէնտի միւպարէք Թու
 զու իլէ՛ պէնիմ կիւնս՛ ըս Թուզուղ
 դալան ճանըմս լէզզէթ վերէ, վէ պէ
 նի քէնտի արքայուԹիւնուկս լայրդ
 էյլէյէ։ () քի՛ սէնճիլէյին ասի դուլ
 լարընը՝ կիւնս՛ իւքլէրինի արքասընս
 վերիպ՝ ճիճէնտէմէ կեօնատէրսէ
 կէրէք տիր։

Իսինճի Չուրուանը րը։

Վէ օլտէմ կինէ Քերման էյլէտի քի՛
 պս՛շ աշազը՝ պիր այեաղընտան աս
 տըլար. վէ տիպինէ Քէնս դօդուլու
 շէյլէր ետքտըլար։ վէ օն զալում քի՛շն՛
 Թազէ տէյնէքլէր իլէ տէյերլէր ի
 տի։ Վէ եէտի կիւն տասս էյլէճէ
 ասըլը դալպ՝ ասըլտըլը եէրտէ ալ

լաճա շիւքիւրէր էտիպ , չօք աղօթք
 լար սեօյլէտի ազիզ միւսարէք սեօզ
 լնր իլէ . քի ագաթանգեղոս գիրքին
 տէ եազըլմբշտր : Ս է սբ գրիգոր
 աղօթքունտա նէ սեօյլէտի իսէ՝ թա
 գաւոր թարաֆընտան քեաթիպլէր
 տուրուպ , եազապիլտիքլէրի գատար
 եազըպ՝ թագաւորա կեօստէրտիլէր :
 Ս է սեօյլէտիկի սբ աղօթք՝ սու վէճճ
 իւզըէ իտի :
 Ապթիտա էնէվէլ՝ պաշատը ալաճա
 շիւքիւրէր էթմէյէ քի , պէնի սու
 եօլա վէ սու տէվէթէ եանի սէնին
 ազիզ միւսարէք իսմին իչին՝ սու չար
 չարանքը չէքմէյէ լայրդ էյլէտին քի
 լայրդ տէյիլ իտիմ : Ս է պաշատը օն
 տան սօղրա՝ ալաճըն ինսանա էթտիկի
 մուճապէթի զիքը էթմէկէ : Վքամը
 եարատըպ ճէննէթէ դօմասընը , վէ
 շու աղաճըն մէյվէսինտէն տաթմայա
 սըն քի էօլմէյէսին տէյի թէնպիճ էթ
 մէսինի : քի պոււնլար տէտի ճէի մու
 ճապպէթտէն կէլիը : Քի էկէր սու
 թէնպիճի սագլասիլըրք , պիզէ ազըր
 սըլ

սրղ էլէմսիղ՝ վէ էօլիւմսիւղ էօմր վէ
 րէճէք խտին։ Ա, իճէ քի նիշանէսինի
 ենովքտա կեօստէրտին. քի սէնին մու
 հապպէթինի կեօնիւլտէն չքարմա
 տըղը իջին, էօլիւմ կեօրմէտի։ Ա է սէ
 նին ինսանըա օլան պու մուհապպէթ
 լէրի՝ շէյթան կեօրիւպ հասէտէյլէտի.
 ղերէ տէտին քի՝ պէն ինսանը քէնտի
 քիսվէթիմէ եարսթտըմ։ Պու սէպէպ
 տէն ատէմի ալտատըպ, սէնին աղիղ
 մուհապպէթինտէն իհրաճ էյլէտի։
 Ա պըլին սէն քէրէմ քեանի վէ բահիւմ
 լի փատիշահ, ինսան զայիՔ Քիքր օլ
 տուղի իջին, կինէ էլտէն դօմայըպ,
 մարգարէլէր կեօնտէրտին, քի սէնին
 աղիղ էմրինի իզհար էթտիլէր. վէ սէ
 նին օլ իպնուլահ միածին որդի յս
 քսուսն տիւնեայէ կէլէճէք օլմաըն
 տան խապէր վէրտիլէր։ Ա է օլ սէնին
 սէվկիւլի դուլարըն մարգարէլէր,
 էմրինտէն թէճավիւղ օլան քիմսէլէր
 տէն չօք չօք էղիյէթլէր չէքիպ, հա
 ճէթ կէթիւրմէտիլէր։

Իմո՛ր՝ պու անարժան գուլուն տախի՛
 պու չարչարանք իջինտէ՛ սանա՛ սրղըն
 մըշ տըր. քի ա՛յլա գօրգում ե՛օք տուր:
Վ՛ մը միածին որդի, սէն քի պիզիմ
 իջին տիւնեայէ կէլիպ, կոյս մարիամ
 անծածինտէն թէն ալւպ ինսան օլտուն.
 Վէ օլ թէն իլէ չարչարանք չէ. քաին, խաչա
 չքտըն, գան տեօքտիւն, էօլտիւն
 Վէ տիրիլտին: **Վ՛** է կեօյէ համբառնալ
 օլտուղուն կիւնտէ, առաքեալւարա
 ումուա Վէ գուվէթ վերտին քի՛ պէն
 տայրմա սիզտէ իմ:

Իմո՛ր՝ պու անարժան գուլունա՛ տալ
 ին՛ գուվէթլէր վէր քի՛ պու էզիյ
 էթլէրի չէ. քվէկէ գաարը օլամ: Թա
 քի՛ սէնտէն խապէրսիզ օլուայ՝ փութա
 Թաիանլար՝ պու ազիմ գուվէթլէրի
 կեօրիւպ, սէնին սբ հաւատքընա միւ
 Թի օլալար: **Վ՛** է պու միլէթի՛ կու
 պաշալքտան խէլաս էյլէ տէյի փէք չօք
 նիազ էյլէտի: **Վ՛** է եհտի կիւն թէմա
 մընտա՛ էնտիրտիլէր սբ գրիգորու, Վէ
 Թագաւորուն էօյիւնէ կէթիրտիլէր:
Թագաւոր ճէվապ էթտի քի, սանա
 էտէ

Ետէ՛ճէյիմ էյլէքլէրէ պէտէլ, էյի՞ մի
 քի ահմաք օլտուղուն իջին պու էզէյ
 էթլէրէ նայիլ օլտուն: վէ աահա նէջէ
 պեօլէ էզէյէթլէր իլէ էօլսէն կէրէք
 տիր: Գրեգոր ճէվապ վէրտի քի,
 պէն էվէրիմ քի պիր կիւն էվէլ պու
 թէնտէն չքայլմ աա, երկնային փառ-
 քընա կիտէյիմ: Տէմէն նէ թիւրլի էօ
 լիւմ վէրէճէք իսէն, սեօլէ քի էթ-
 սինլէր տէտի: Տրդատ ճէվապ վէրտի,
 սէն սանմա տէտի քի պէն սէնի Տար-
 պիճէ էօլտիւրսէմ կէրէք քի գուր-
 թուլասըն: Խայրը: Տահա չօք էզէյէթ-
 լէր չէքսէն կէրէք տիր: զերէ պիզիմ
 անլարըմըղա Տէրնէ ալաք սեօզէր
 սեօլէտին իսէ, օնլարը Տէփ չքար-
 սամ կէրէք տիր:

Իւլի-նճի Չարչարանէլ ուր:

Ե պույուրտու քի, իքի թօմբուք
 կէթիրիպ պեազլարընը իջինէ ալ
 տըլար: վէ օ գատար սըքտըլար քի,
 պարմաքլարընըն ուճունտան Տէփ գան
 աաչարըար: Տրդատ ճէվապ էթտի

քի՛ Տիչ տույեաճմբարն գրիգորիէ :
 Վրիգոր ճեվապ վերտի քի՛ պանա
 շիմտէն կերի՛ ալահըմտան գուվէթ
 լեր վերիւտի՛ քի ճիւմլէնին խալիգի
 տիր . կեօրիւնէնլերին վէ կեօրիւն
 մէզլերին : () Լ քի՛ քէնտինէ Թեվէք
 քիււ օլան գուլարընա , սապր ու գու
 վէթ իհասան իտէր :

Տեօրտեանճի Չարչարանիւր ուր :

() Լ տեմ Թագաւոր Քերման էթտի
 քի՛ Թօմրուբտան չքարըպ՝ տապան
 լարընա ուզուն էքսիւրլէր չաքտըւար .
 վէ էլինտէն գութուպ աշաղը եօքարը
 կէզտիրտիլէր : քի այեագլարընտան
 գանլար սաչըպ , եէրլէրի պօյեաճր ըտը :
 Տրդատ իսթիհզա էտէրէք ճեվապ
 էթտի քի , գըրիգոր , պոճուուուր
 սէնին ալահընըն կեօրիւնմէզ իշլէրի .
 քի սէն կեօրիւյեօրսուն : Վրիգոր
 ճեվապ վերտի քի , կէրչէք տեաին
 պէլի պոճուուր : Օ երէնիճէ քի պիր
 Թօհում եէրէ կքիլտիկի զաման՝ պիր
 զայիՔ նէսնէճիք տիր , լաքին պիթտիք

տէ՛ տալը պուտաքը պիր միւհթէ շէմ
շէյ օլուր: () նուն կիպի պու շինտիքի
մէնէթլէր վէ ազըլուր վէ աղամաք
լար՝ հէփ ճիւմէ շազըղա թէպաիլ
օլաար կէրէք տիր :

Պէշինճի Զարուսանէշ քըր :

Տրդատ պու սեօզլէրի մէզադ էտիպ՝
պույուրաուքի , էօյլէ իսէ՛ վուրուն
շունուն աղամաք էէրինէ քի՛ սօղրա
քէնտիսինէ շազըք կէլէ : Ա է օլ
տէմ միւպարէք կեօզլէրինէ սիլէլէր
իլէ չարիքշարումաղա պաշատըար :

Տրդատ ճէվապ էթտի քի , գըրիգոր ,
աճապ տէտիկին շազըք պուճու տուր :

Գրիգոր տէտի , պէլի պու տուր . զէ
րէ պիր րէնճպէր էնզըն սըճագտա
վէ աջըքտա էօրուլուպ թէրլէմէյին
ճէ , գըն օթուրուպ րահաթ օլամազ :

Տրդատ պու ճէվապը թէքրար իս
թիհզա էտիպ , հօշունտու էօյլէ իսէ
նէջէ քի պունտասըն հէմէն չալըշ քի՛
կիտէրսէն՝ օնտո րահաթ օլասըն տէտի :
Խօշ՝ տրդատ մէզնիք ըլա սեօյլէտի , ըս

քին կէրչէք էօյլէ տիր քի , պուստա
Եօրուլան՝ օնտա բահաթ օլուր :

Աւելնճը Չարչարանը քեր :

Ա է պուլուրտու քի , արքասը իւլ
տիւնէ Եաթըրրա , պաշընը մէնկէ
նէյէ սըքտըար : վէ Թուղուլա պօ
ուայը սիրէ իլէ գարըշարըրա՝ գամըշ
ըրա պուստանտան Եօքարը իւֆիւր
տիւլէր : Ի ի օլ քէսկին շէյէր գա
ֆասընա չըքըրա , աղնա՝ քի օլ աղիզ
գըրիգոր նէ՞ տէյնի սըքլէթաէ իտի :

Լէտինճի Չարչարանը քեր :

Ա է օնտան սօղրա՝ պիր Թուլում
Թօրպանըն իջինէ քիւլ տօլտու
րուա՝ պաշընա կէջիրտիլէր վէ Թօրպա
նըն աղզընը պաղլատըրար քի , սօլուք
ալըրա վէրտիքճէ՝ քիւլ աղզընտան պուս
տանտան իջէրի կիտէ : Ա է օլ չէքիլ
մէյէճէք էղիյէթլէր իլէ՝ ալթը կիւն
Թամում գալտըքտան սօղրա , տրդատ
պուլուրտու քի էօյիւնէ կէթիրտի
լէր : Ա է կիւլումիւնմէկ իլէ ճէվապ
էթ

Եթտի քի , է՛յ գրիգոր աճապ տէտի
 կին արքայուԹիւնաանմը կէլիեօրսուն :
 Ղրիգոր տէտի , պէլի օրատան կէլի
 ըիմ : Օ էրէ չիւն.քի ալա՛՜՛՛՛ պէնի պու
 ճէՔալարը չէ.քմէկէ լայլք կեօրտի , օ
 արքայուԹի պանա շինտէն կէրի հազըր
 տրր.օնա հիչ ասլա շիւպհիմ եօք տուր :
 Թէն իլէ տա՛հա վնրմամըլմ լաքին ,
 ճան ըա տայրմա կեօրիւր շնգ օլուրում :
 Տրպատ օլ տէմ մնըլտայրպ , հօշուն
 տու փէք էյի տէտի :

Ահիւնի՛՛՛ Չարշարանը ար :

Ա է պույուրտու քի , պաշ աշաղը
 Թէքրար աստըլար . վէ օԹուրպ
 էէրինէ խունու գօյուպ՝ Թուլում
 ուլա գառնընա սու տօլտուրտուլար ,
 քի գառնը Թուլում կիպի շիշտի :

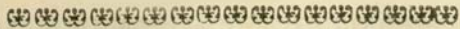
Ա է Թէքրար էօյիւնէ կէԹիքիպ տէ
 տի . է՛յ գրիգոր՝ նէ՛ տէրսին , կուռք
 լարմըղա սէճտէ էտէրմիսին , քի ճիւմ
 լէմիդէ սաղըք վէ շէնլէք տիրէր .
 եօքսա տա՛հա էզիյէԹլէր չէքէրմիսին :
 Ղրիգոր ճէվապ վէրտի քի , պէն ա

մենամբ Լորրորդուր և մի Լճուր
 օրան ալաճումս սէճտէ էտէրիմ. զէրէ
 օ տուր ճիւղէմիզին սաճապը սաղլը
 զը վէ շէնլիսի: Ա է օլ սէնին (Տէթա
 սընա թեօպէ) ալաճ տէտիկին կուռք
 լարը՝ նէ գապուլ էթմիշիմ, նէ
 էտէրիմ:

Տօրուղանձու Չարչարանիւր պըր:

Ա է օլ տէմ թէքրար պույուրտու
 քի՛ իքի գօլարընտան աստըլար.
 վէ տէմիր փանչալոր ըլա օլ միւպարէք
 թէնինի օլ գատար գաղտըլար քի,
 քէմիքէրի կեօրիւնիւպ, եէր իւղի
 գանա պօյանար: Տրգատ օլ է՛վէքի
 տէտիկինի թէքրարլայըպ ճէվապ էթ
 տի քի, է՛յ գըրիգոր՝ տէտիկիմի էտէր
 միսին եօքսա տաճա եօրուլուրմուսուն:
 Գըրիգոր ճէվապ էթտի քի, պէն նի
 ճէքի տէմիշ իմ, ալաճումը (խէթասը
 նա թեօպէ) ինքեար էտիճի տէկի
 լիմ: վէ շէյթանըն թալիմի իլէ եափը
 լան փուլարընար թապի օլմմամ:

Պէնիմ ալաճում պէնի պու միճնէթէր

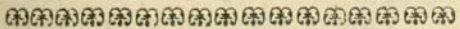

տէն գուրթարմաղա գաաըր արը :

() քի՛ սէնի վէ սէնկիպիւէրի՛ ճիճէն
տէմին սեօյիւնմէզ աթէշնէ գարկէյ
լէսէ կէրէք տիր : քի՛ օլ սէնի եարա
տան ալլահընը քէնտին ինքեաք էթ
տիքտէն սօղրա , դայրըսընըտա սանա
պէյզէթմէք խատերսին : Տրդատ ճէ
վապ էթտի քի , աճէպ հանիը ալլահ
տըր օ՛ քի՛ սէնի պէնիմ էլիմտէն գուր
թարսա կէրէք տիր . վէ եախօտ պազը
սընը ճիճէննէմին սեօյիւնմէզ քէս
կին աթէշի իլէ գարկէյլէյիպ՝ էպէտի
եաքսա՛ կէրէք տիր :

() նահնու Չարչարանէը որը :

Ս է պույուրտու քի , տէմիրտէն
ջալը թիքէնլէրի ետիտլար . էօյլէ
պիր շէյ քի՛ հանիը եանընա տիւշսէ ,
եօքարըսը սիվրի կէլըր : վէ կէթիրիպ
եէրէ եայաըլար : վէ օլ ազիզին ջըպ
լադ թէնինի օ տէմիր թիքէնլէրին իւս
տիւնէ օլ գատար եօլարլատըլար քի ,
միւպարէք թէնինտէ ասլա սաղեէր
գալմատը : Ս է էրթէսի կիւն թէք

րար արդատուն էօյիւնէ կէթիրտիլեր .
 Տրդատ ճէվապ էթտի քի , փէք շա
 շայեօրում քի , պուգատար իսկէնճէ
 լէրէ տոյանտըն գալտըն էօլմէտին . վէ
 էօլմէտիկինտէն մատէ , տահա ճէվապ
 տա վէրիեօրսուն . Վրիգոր ճէվապ վէր
 տի քի , պէնիմ սաղ գալտըղում քէնտի
 գուվէթիմտէն տէյիլ տիր , իլա ալա
 Տըն Տէքմէթինտէն տիր . քի սէն կեօ
 րիւպ պիլէսին քի պիր առամ ալահըն
 մուհապպէթինէ կեօնիւ վէրտլփտէն
 սօղրա , պիր շէյ եօքտուր քի օնու օ
 սէվտատան այրմաղա գատրը օլա : վէ
 ալահըն պու գատար Տէքմէթինի կեօ
 րիւպ սէն կիպի ինանմայեանլար գըեա
 մէթ կիւնիւնտէ պեօյիւք Տիճապ Ճէք
 սէլեր կէրէք տիր :

() նախընճի Չարչարանք ար :

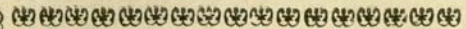
Տրդատ Թէքրար խշմա կէլիպ՝ պույ
 ուրտու քի , իքի Թանէ տառ տէմիր
 գօվա եափտըլար . վէ տիղէրինէ կէչի
 րիպ՝ աղըր Ճէքիչէր իլէ օ գատար վուր
 տուլար քի , օլ տէմիր գօվալարըն տիպ

Լէրի՝ միւսարէք տիգլէրինէ տայեալ
 նըպ , տիգլէրինին գափաքլարը այրում
 այրումայրըւոր : վէ էօյլէճէ գալարըւպ
 աստըլար քի , տիգլէրի փարէմ փարէմ
 օլա : Ս է իւչ կիւն էօյլէ աւըլը գալ
 տըքտան սօղրա , Թէքըար տըդատըն
 էօյիւնէ կէթիբիպ տուրտուրտուլար :
 Տըդատ ճէվապ էթտի քի , գրիգոր ,
 կէօրտիւն մի՝ քի սէնին օլ հաւա ու
 մուտլարըն՝ սէնի էլիմաէն դուրթար
 մաղա գատըր օլմմատըլար : Վրիգոր
 տէտի , հաւա ումուա՝ սէնին ումուտլ
 րարըն տըր քի , պէնի պու գատար իս
 կէնճէլէր իլէ գօրգուտուպ՝ սանա ոյ
 տումաղա գատըր օլմմատըն : Նէ է
 զիյէթ վէրտին իսէ՝ ալլահըն գուվվէ
 Թի իլէ տայեանտըմ տուրտում : Ս է օլ
 պէնիմ գաւի ումուտում իչին՝ քէնտի
 մի պու էզիյէթլէրէ վէրտիմ : Օէրէ՝
 կէրէք Թէվ կէրէք կէճ , պու Թէն
 պօզուլաճաք տըր : վէ կէլիպ ուստատ
 րար ուստատը՝ օլ պօզուլմուչլարը էէնի
 լէսէ կէրէք տիր : Ս է հէր քիմի քէն
 տի օրէնքինտէ պուլուրսա , ծնլարը
 Գ 33 Ճանրա

Ճանրլա թէն իլէ էօյլէ շազ էթսէ կէ
 րէ.բ.բի, տիլ իլէ սեօյլէնմէ.բ միւքին
 տէյիլ տիր: Վ է հեր.բիմի սէնին կի
 պի ասիլէքտէ պուլուրսա, օնլարը
 ճանրլա թէնիլէ ճիհէնտէմին սեօյլան
 մէզ աթէշինէ աթսա կէրէ.բ տիր:
 () Լ տէմ արդատ գոցէթ իլէ գազէպէ
 կէլիպ տէտի, սէնին ալլահըն սէնի եէ
 նիէմիշ եէնիլէմէմիշ՝ պանա հաճէթ
 տէկիլ տիր: լաքին՝ սէնինկիպիլէրի
 սեօյլանմէզ աթէշէ կեօնտիւրէճէ.բ
 տիր տէտիկին իչին, պէն սէնի պուլ
 տա սեօյլանիւր աթէշ իլէ եաքօյլմ
 տա, պաքօյլմ սէնին ալլահըն պէնի
 սեօյլանմէզ աթէշ իլէ նիճէ եաքսա
 կէրէ.բ տիր:

() Իհիճի Զարշարանիլ Գըբ:

Վ է պուլուրտու.բի, տէմիր սաճլա
 գուրշուն էրիթտիլէր. վէ սբ
 գրիգորու օթուրտուպ՝ օլ էրիմիշ
 գուրշունու սու կիպի իւստիւնէ
 տօլտուրտուլար քի պիւսպիթիւն թէ
 նի գալլուլու: Վ է օնտանտա էօլ

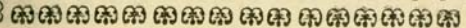

մէյիպ՝ ալլահա աղօթք էտէր խոթ .
 վէ հէր սօրտուգլարընա՝ հարպի ճէ
 վապ վէրիւր խոթի . Ս է տրդատ զիյեա
 տէլէրճէ Թաճիււպ գալըպ , այ ատամ
 տէտի , պէն սրթքք շաշարմ սէնին շին
 տիյէտէք սաղ գալտըղընա . պու գա
 տար իսկէնճէլէրտէն նիճէ գուր
 Թուլտուն տա էօլմէտին . Գրիգոր
 տէտի , պէն սանա էվէլտէն տէմէտիմ
 միքի՝ ալլահա ազիմ իլլան՝ քէնտի գուլլա
 րընը էլտէն գօմազ . վէ սէնճիլէյին
 ասի գուլլարընը ութանտըրըր :

ԱԷ Գրեհրեմիայի Խօսքիւրապ
աբուլալուր քըր :

Ս է տրդատ գայէթ իլէ ութանըր
 գալըպ , աճէպ տասա նէշէքիլ
 նէ՞ Թիւրիււյ իսկէնճէլէր էտէյիմ
 տէյի Փիքիւրտէ իքէն , իջ հալքընտան
 պիրիսի տրդատըն էօյիւնէ կէլիպ , վոս
 տիշահըմ պիլիւրմիսին քի պու Գրիգոր
 քիմ տիր տէտի :

Տրդատ ճէվապ էթտի քի՝ էգք պիլ
 մէմ . Փատիշահըմ տէտի , պու Գրի
 գոր՝

գոր՝ սէնին պապանը էօլտիւրէն անա
 հըն օղու իփշ . պու գատար զաման
 տըր քի պիզտէ իտի , պիզ տաճա պիլ
 մէզ իտիք : Տայոց մէմէքէթինի վէրան
 էթմէկէ սէպէպ՝ պունուն պապասը
 օլմուշ տուր : Բմտի փատիշահըմ չիւն
 քի պու առամ օ զայլմ գանլընըն օղ
 լու տուր , պունա կիւնէշի՝ տախի
 կեօստէրմէք ճայիզ տէյիլ տիր տէտի :
Տրդատ պու ճէվապը տիյնէյիպ՝ ետ ,
 չիւնքի պէօյլէ իսէ՝ կեօթիւրիւն
 արտաշատ գույուսունա աթըն կիթ
 սին քի գուրթուլալմ տէյի Փէրման
 էյլէտի : Ա է օլ գույու էօյլէ պիր
 գարանլըք չուքուր ուտուքի , նէ գա
 տար գաթլէ վաճիպ՝ մէսէլա սիճիլ
 օլմուշ գանլը խըրսըզ վարրսա , օ գույ
 ուեա՝ աթարլարըտը , վէ ատընա խորվի
 րապ տէրլէր իտի , քի՝ տէրին չուքուր
 տէմէք տիր : վէ իչինտէ էօյլէ ազկըն
 էրլանլար վարըտը քի , ինսանը օ սա
 չաթ եօղ էտէրլէր իտի :

Բմտի օ ազիզ գրիգորու՝ օլ գատար
 օնլքի իսկէնճէլէրտէն վէ տաճա
 կեօ

կեօնէ կեօնէ՛ էզիյէթլէրտէն սօղրա՛
 քի թամամ իքի երլ օլտու , կեօթիւ
 ըիւպ էլ այեադ պաղլը՛ օլ արտաշատ
 գօյուսունա աթարլար : **Վ** է գույու
 նուն տիպինէ էնտիքտէ , օլ ազկըն եր
 լանլար՛ կելիպ ազիզ գրիգորուն տա
 պանլարընը եալարլար ըտը : **Վ** է օ կէ
 ճէ հրեշտակ նյ՛ պիր տուլ տիշէ հլէյէ
 կեօրիւնիւպ , Քալան գույուտա ալա
 հըն ազիզ մագպուլ գուլարընտան պիր
 քիմսէ վար տըր , կիւնտէ պիր էքմէք
 կեօթիւրիւպ օլ գույուեա աթասըն
 տէյի էլպէթ թէնպէհ էյլէտի : վէ օլ
 թէնպէհ իւզըէ՛ կիւնտէ պիր սօմուն
 կեօթիւրիւպ օրայեա աթար ըտը :
Վ է ալահըն ազիմ հէքմէթի իլէ՛ օն
 իւհ սէնէ օլ զալմ ազկըն զէհրըլի աթ
 տէրլէնմիշ իլանլարըն իջինտէ սաղ է
 սէն գալոր : **Վ** է կեօր քի՛ օլ գարան
 լըք իջինտէ օ ազիզի սուսուզ սագլայ
 եան ալահ՛ էքմէքսիզտէ սագլամաղա
 գատըր տէյիլ մի իտի , ամէննա , նէ
 սեօզ ճիւմիլէ շէյէ գատըր տըր : Լաքին՛
 էյլէ էթմէսինտէ հիքմէթլէր վար
 տըր .

արը . քի պիղզէրէ մալիմ տէկիլ տիր .
 Ե կեօյիւն տեօրտիւնճի գաթըն
 աա օլան հրեշտակլարտան՝ ալլահ ազիմ
 իլան՝ պիր հրեշտակ թայըն էթմիշ իտի
 քի, հէր կիւն կէլիպ օլ ազիզ իլէ մու
 հապպէթ էտիպ մսիթարել էտէր իտի .
 հաթտա՝ սբ համբարձումուն տեօր
 տիւնճի կիւնիւնտէ օ ազիզ մէլէք կէլ
 մէտի . վէ էրթէսի կիւն սբ գրիգոր
 սօրտու քի եան ազիզ հրեշտակ սյ, տիւն
 քի կիւն նիշին կէլմէտին, ասլընէ իտի .
 հրեշտակ ճէվապ : էրտի քի, եան ազիզ
 գրիգոր, միածին որդի յ ս քս էֆէնտի
 միզ կեօյէ համբառնալ օլտուղու զա
 ման՝ տօգուզ կիւնէտէք հրեշտակլա
 րըն իչինտէ՝ կիւնտէ պիր դասընտա
 էյլէնիպ, ճիւմլէմիզի միւպարէք ճէ
 մալի իլէ մէսրուր էյլէտի : Ե օնտան
 սօղըա պիղէ ատէթ գալտը քի, հէր
 երլ օ տօգուզ կիւն արասընտա՝ կիւն
 տէ պիր դասըմըղտա ազիմ շէնլիքլէր
 օլունուր : Ե շէւն քի տիւնքի կիւն
 համբարձումուն տեօրտիւնճի կիւնի
 իտի՝ սըրա պիղիմ օլմնղըլա՝ ազիմ շէն
 լի

լէքիմիզ վարըոր . օլ սէպէպտէն սիզլէ
րէ կէլէմէտիմ : Ե սբ գորիգոր պու
ճէվապը իշիթտիքտէ՝ իւզլւնի եէրէ
գօյուպ՝ ալլահ Տազըէթլէրինէ գոհու
թի վէրտի քի՝ օ կիզլն սըրը օ կիւնէ
տէք քիմնէ պիլմէմիշ իքէն , ածութի
քէնաթինէ պիլտիրտի :

Ե տրդատ օլ ազլիզլ գույուեա աթ
տըքտան սօզըա , ճիւմլէ էյեալէթլէրի
նէ Փէրմանլար եազոր քի , Փէրմանըմ
վուսուլ պուլտուքտա՝ ճիւմլէնիզլէ
մալիմ օլա քի , սիզ Տէփսինիզ պիլերսի
նիզ քի՝ պու ճիւմլէ էյեալէթլիմիզլին
շէնի շէնլիկի՝ պու կուուքլարըն գու
վէթի իլէ տիր : իմաթ ճիւմլէնիզ
թիւրլիւյ թիւրլիւյ փէշքէշլէր վէ
գուրպանըրըլա Տէր սէմթինիզտէ
պուլունան կուուքլարա բայէթլէր է
տէսինիզ : Ե էկէր գապուլ էթմէյէն
քիմնէ պուլունուրսա , միւհ քէմհա
քընտան կէլմէք իչլին Փէրմանըմ օլ
մուշտուր : Ալիճէ քի պէն՝ ապըմա
խրզմէթիմտէ օլան սէվիլլէ ատամը
մը ապա Տիչ էսիրիէմէյիպ , կուուքլա

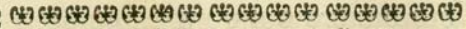
րըմըը գապուլ էթմէտիկի իչին՝ թիւր
 լիւյ թիւրլիւյ իսկէնճէլէրտէն սօղ
 րա՛էլ այեագ պաղը արտաշատ դույու
 սու՛նա աթարըտըմ քի, ճիւմլէ օ միսիլ
 լի օլանլարա սէպէպի նասի՛Տէթ օլա :
 Ս է տա՛հա պու՛նա կեօրէ չօք սեօղ
 լէր եազարըտը : Ս է քէնտի տրդաս
 օնտան սօղրա՛ պապասընըն. քէնինի միւ՛Տ
 քէմ ալմաղ իչին՝ չօք չօք ապէր ճէմ
 էտիպ՝ պարսից մէմլէ. քէթինի պօղուպ
 երբըպ վէրան էթմէ. քտէ իտի : Սա՛. քի՛
 դու՛վլէթինի Տէր էեալէթտէ, բու՛մ
 տէ վէ Տինտտէ վէ տախի դայրը եէր
 տէ նադլ էտէրլէր իտի :

Սէ Տ-իփտիէ Սոյսոն, վէ սի Ղապիսնէ
 նին՝ աշիլ էօլտալարը էլէ՛ Տ-օմասն գա
 շըպ, սի Սըփաթին սէլիինէ իէլէլէրի, վէ
 Տրտաթ իսփա-որասն՝ Ս, սհասալ օլոնմալարը
 Ս, սիլ օլոնմալ :

Օ զամանլարտա դիօղէտիանոս
 բու՛միստան թագաւորու՛ ճէմի
 մէմլէ. քէթինէ թաավիրճիլէր կեօնտէր
 տի. քի, նէրէտտէ պիր կիւղէլ գըղ պու

լուր լորսա, սուրէթ ու էնտամընը եա
 զարար . քի հանկըսընը պէյէնիրսէ՛
 քէնտինէ կին էյլէյէ : || է թասվիրճի
 լէր կէզիպ եազար քէն , հռօմա սէմ
 թինտէ եապան եէրտէ տաղ արասըն
 տա պիր կուսանաց վանք պուլտուլար .
 վէ զօռուլա իչէրի կիրիպ կեօրտիւ
 լէր քի , պիր ազ ճըգնաւոր գըզար
 դարալար կէյիպ աղօթք էտէրլէր խտի .
 վէ իչէրինտէ պիր գըզ վարըտը քի՛
 կեօրտիւքլէրի կիպի հէյրան օլտու
 լար : վէ օ սահաթ թասվիր ու էնտա
 մընը եազըպ թագաւորա կեօթիւր
 տիւլէր : || է դիօկղէտիանոս կեօր
 տիւքէ՛ ագըլ պաշընտան փէրիշան օլ
 տու : վէ օ սահաթ տիւկիւն թէտարի
 քի կեօրիւլիւն տէյի Քէրման էյլէ
 տի : || է վանքըն իչինտէ օլան ազիզ
 կոյսլար պու էհվալն պիլտիքտէ , պիր
 եէրէ ճէմօլուպ՝ աղլաշարսը աղօթքա
 տուրտուլար . վէ չգք եաշար տեօ
 քիւպ՝ ով տր անձ՝ պիզի պու վորձու
 թիւնտան խէլաս էյլէ տէյի՛ ալլահա
 նիազ էթտիլէր : || է աղօթքլարըն

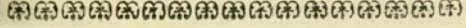
Թէմամ է թախտէ , դաւբըպ օրատան
 Քիրար է թախտէր : Տէյիլ քի է օլմէք
 տէն գօրգարլնր ըտը , իլլա օլ կուա
 պաշտ խադաւորուն տիւնեալք նիէ
 թինտէն քէնտիլէրինին փաբլքլարը
 նը գուրթարմաք իջին : Ա է օլ զայիֆ
 պէտէն ազիզրէք կոյսլար զայիֆ կէյիմ
 լէրի իլէ՝ է օյլէճէ տաղար չեօլէր
 աշարաք , եուրտսուղ մէքեանսըզ դա
 լարաք , կէլտիլէր Տայոց սէմթինէ
 տիւշտիլէր : Ա է տուրաք եէրլէրի
 օլմսըզ , էջմիածին սէմթինտէ պաղ
 լար արտսընտա էսկի զամանտան եա
 փրմըշ պիր շիրէխանէ պուլուպ , աճ
 սուսուղ՝ եաթաբսըզ էօրթիւսիւղ
 օրաճքքտա սաքին օլտուլար : Պաշա
 ընըն տար Պայիանէ , վէ պէկէնիլէն
 կոյսուն տար Տուփսիմէ տէնիլմիշ :
 Ա է պունլար նէ՝ իլէ կէջինիր իտի
 տէրսէն , օլ ազիզլէրին պիրիսի սըրջա
 պունճուքլար եափմագ պիլեր իմիշ .
 կիւնտէ եափաղընը կեօթիւրիւպ
 շէհիրտէ սաթըպ , օնա կեօրէ էքմէք
 պըպ՝ Տէփիսի օնունլա կէջինիր իմիշ :

Լ՝ Ընկա Տիջ Քիբրիմիզէ կիրէր մի պուռն
 արըն Տէր պիրի՝ քիմի փատիշահ սոյու,
 քիմի պէյզատէլէր սոյուռնտան իմիշ :
 Ա է դիոկղէտիանոս տիւկիւնն թէտա
 րիբին թէքմիլ էտիպ , ազիմ սալթա
 նաթլար ըլա դօջուլարըն եօլլատը քի՝
 օլ ազիզ Տօփսիմէյի իզէթլէր իլէ կէ
 թիրէլէր : Ա է վարըպ վանքա կիրտիք
 տէ՝ կեօրտիւլէր քի ասլա Տիջ քիմսէ
 եօք . շաշտըլար մսթ օլտուլար . պու
 նէ էՏվալ տըր տէյի պիր պիրինէ կէջ
 տիլէր : Ա է թագաւոր իշլիթտիքտէ՝
 պաշընտա ազըլ գալմատը . վէ գայէթ
 գազէպէ կէլիպ՝ թէզ պուլունսուռն
 տէյի խըլմ էյլէտի : Ա է պիւթիւն
 մէմլէքէթինի ճալքայըպ պուլմատըք
 տան սօղրա , խապէր ալարար քի ,
 Տայոց սէմթինէ Քիրար էթմիշլէր :

() Լ սահաթ դիոկղէտիանոս՝ արդատ
 թագաւորա՝ պու սուրէթտէ պիր
 նամէ եազար :

Պէնիմ սէվկիւլի գաբտաշըմ տրդատ
 թագաւոր քի սէնսին, սանա մալմ
 օլա քի , պու քրիստոնէալարըն մէլլ
նէ

նէթի դաթը չօք օլտու պիղէ . Թա՛քի
 օսանարտըրար պիղի : պիղիմ գլըճըմըղ
 աշընտը , պուհլար էօլէ՛քտէն օսանմա
 արլար : նէ՛ դատար իսկէնճէ էթտիք
 իսէ՛ օ՛ գատար աղտըրար : Աեօղիւմիւն
 էնճամը պո՛ւ տուր քի , իջէրինատէն
 պիր դըղ կեօրիւպ՝ քէնտիմէ ալմաք
 նիէթինտէ իքէն , պուհնա՛ պիղէ իհա
 նէթ էտիտ՛ էլիմտէն գաջըրտըրար : վէ
 շիմտի խապէր ալտըմ՝ քի՛ սէնին մէմ
 լէքէթինէ կէլմիշէր տիր : Ամտի պէ
 նիմ գարտաշըմ՝ մուգայէթ օլուպ ա
 րատասըն . վէ պուլուրսան , իստէր
 քէնտին սանա ալ , իստէր պանա կեօն
 տէր . իքիսիտէ մադպուլումտուր .
 հէմէն պէնի ութանտըրմա : վէ տէվ
 լէթ իլէ սաղ օլտարն , ամին :
 Երգատ պու նամէյի օքուտուղու կի
 պի՛ շիքէար պուլմուշ ա՛ւճը միսալի՛
 օ՛ սասաթ հէր եանա տաէմլէր սալըպ՝
 Թէղ պուլմալըսընըղ տէյի Քէրման էյ
 լէտի : Ա՛ է պիր գաջ կիւնտէն սօղրա՛
 վարտըրար օլ տէտիկիմիղ վըրանճա շի
 րախանէ իջինտէ՛ .քի հայճա հնչան տէ
 նի

նիւնր, օ աղիզ գզլարը աղօթքտա իբէն
 պուլտուլար : Ալլա՛հն հեքմէթինէ
 ազը էրմէզ . իստէսէ սագլամազա՛
 գատըր տէյիլ մի իտի . նէ քէլամ . լա
 քին օ աղիզէրին հաւատքը նէ տէկնի
 մէթին օլտուղու պէեանն օլսա կէրէք
 իտի : Ալլա՛հէ քի երանելի սբ գրիգօ
 րունն օլտու : Ալլա՛հ պիղիմ հաւատքա
 կէլմէմիզէ սէպէպէր օլուպ , ալլա՛հն
 քէրէմլէրի՝ թանկըրսըն թանքմայան
 գուլարընա իզհար օլսա կէրէք իտի :
 վէ տախի հեքմէթլէրի վար՝ քի ան
 ճաք քէնտի պիւնր :

Ամտի՛ պու աղիզ ճգնաւոր գըզլարը
 պուլտուլարը կիպի՛ թագաւորա իս
 պէր սալլա՛ իքի կիւնն օրատա այը գօ
 տուլար : Ալլա՛հ օ իքի կիւնն արասընտա՛
 օլ կիւնէշ սիմա աղիզ հուխիսիմէնին
 սէյրինէ կէլմէտիք աճէպ պէկլէր սյ
 եանլար գայտըմը : վէ հեր կեօրէն
 թաաճիւպ էտիպ՝ հէյպէթտէ գալըր
 ըորը : Ալլա՛հ օլ երանելի կոյսլար իւզէ
 րինի եէրէ գօյուպ՝ ալլա՛հ հազրէթլէ
 րինէ աղաջանք էթմէքտէն տինկմէզ

լէր խօր : Տր անձ՝ պիզի պու հեթա
նասլարըն նէփաք նիյէթինտէն էզատ
էյլէ , վէ պիզիմ կուսութիւնուսու
զու պու պիզի անօրէնկէրտէն սէն
սագլա տէյի գան եաշ տեօքէրլէր խօր :
Ս է ջիւն խալք օլ երանելի հռիփսի
մէնին կիւզէլի'լինէ շաշըպ' թագաւո
րա նագլ էթտիլէր , Քէրման էթտի
քի՛ վնրըն լիպասլոր ըլա տօնատըպ'
գօջույեա գօյուպ' իղզէթլէր իլէ կէ
թիրին : Ս է օլ տէմ վարըպ ազիղ հը
ռիփսիմէյէ միւճտէ վէրտիլէր քի ,
սէնի թագաւորուսուզ քէնտինէ լայ
իգ կեօրիւպ' թագուհի սուլթան օ
լաճաք սըն :

Ղ զիզ գայիանէ պու ճէվապը իշիթ
աիքտէ , նասիհէթէ պաշլայըպ' տէ
տի : Պ ըլում հռիփսիմէ կեօզիւմիւն
նուրու , Քիքը էյլէ քի՛ նէշէքիլ
տիւնեալըք փառքընը գօյուպ' քրիս
տոսուն եօլունա կիրտին : վէ քէնտին
փատիշահ սօյունտան իքէն՝ պու Քա
քըրլըր րատէթին իլէ գապուլ էյլէ
տին : վէ տահա պունա կեօրէ չգը
սեօզէր սեօյլէտի : 46

() Լ զէման աղիղ Նոխիսիմէ միւսա-
րէք տիղէրինի եէրէ դօյոււպ, ու
ւր ան, սէնտէն դօյրը քիմսէմ եօք
տուր, ումուտում սէնսին, պէնի
տիւնեա չիըք ինտէն խէլաս էյլէ տէյի
ուզուն աղաջանք էյլէտի: Ա է պիւ-
թիւն օնուն կիպի օպիր աղիղ եօլտաշ
լարըտա աղօթք էտէրլէր իտի:

() Լ տէմ կեօքսէն կիւրիւլթիւյ իլէ
սէտա կէլտի քի, սալա Տիչ դօրգ-
մայրնըղ, պէն սիղին իլէ պիլէյիմ:
Ա է օլ սէսին աղիմ կիւրիւլթիւսին
տէն՝ չօք քիմսէ աթտան աշաղտ տիւ-
շիւպ սէրսէմ օլտուլար:

() րթալըք պու Տալ իւզրէ իքէն՝ վար
տըլար Թագաւորա էՏվաղ շու շէ-
քիլ տիր տէյի նազլ էյլէտիլէր: Ա է
տրդատ չիւն տույտու քի՝ օ աղիղն
կամբը քէնտինէ եսքրն տէկիլ տիր,
գայէթ գազէպէ կէլիպ, Քէրման էթ
տի քի, չիւն քի քէնտի տէվլէթինի
թանրմատը, վարրն սաջնտան դու-
թունտա՝ չէքէրէք սիւրիւքլէյէրէք
կէթիլին: Ա է վարտըլար օ սաՏաթ

սաջոնտան գափաթաղար Վերանելի Տոփ
 սիմէյի, վէ իւզի իւստիւնէ չէքիշտի
 բէրէք թագաւորուն սարայընա կէթի
 ըիպ պիր օտայեա գափաթաղար :
 Վ է կինէ աղօթքա տուրուպ, չօք ա
 զաջոնք էյլէտի : Վ է աաճա աղօթք
 տա իքէն՝ թագաւոր կէլտի իչէրի կեր
 տի . վէ սբ Տոփսիմէյէ էլ վուրու
 ճաք, ալլա՛ն գուվվէթի իլէ՛ եէտի
 սաճաթ մըդտարը օ՛ թագէ նիճալ կոյս
 թագաւոր ուլա էլլէշիպ՝ օլ գաճրա
 ման տրգատը պիր գուվվէթսիպ չօճուք
 կիպի եէրէ՛ վուրտու : () քի՛ բումիս
 տան սէմ՝ թինէտէք գուվվէթի նամ
 վէրմիշ իտի, պուրաճըքաա՛ Տէքմէթի
 իսիւտա՛ պիր գայիՔ գըզա գուվվէթի
 եէթիշմէտի : վէ ազ՛մ Տիճապ ըլա տը
 շարը ըքըպ, Տէրսինտէն նէ էտէճէ
 կին պիլմէզ իտի : Պէրման էթաի քի՛
 թէզ վարըն գայիեանէյի կէթիրին քի՛
 քէնտի չրաղընա՛ թագաւորուն կամ
 քընա նիչին գարշը տուրուրսուն տէյի
 նասաճաթ էյլէյէ : Վ է երանելի գայի
 անէ կէլտի գափոււնուն էշիկինէ օ

Թուրտու • վէ պաշլատը նասահաթ
էթմէկէ :

Պէնիմ աղիզ գըզըմ վէ կեօղիւմ նու
րու հռիփսիմէ , տրւնեանըն Քանի
փառքընա ալտանմայասըն • վէ էօլմէք
տէն գօրգմայեասըն տէյի պու միսիլ
լի սեօզլէր իլէ չօք նասահաթ էյլէտի :

Ս է օրատա Քրէնկճէ պիլէն պազը
քիմսէլէր օլուպ , նասիհէթի նէ իւզ
տէն օլտուղունու իշլտիպ՝ օ սահաթ
Թաշըլա աղզընա վուրուպ տիշլէրինի
տեօքտիլէր : Ս է պաքտըլար քի՛ աս
լա հաճէթ էթմէյիպ՝ կինէ օ միսիլլի
նասիհէթլէր էտէր , սաչընտան դու
թուպ տեօյէրէք տըշարը չէքտիլէր :

Ս է Թագաւոր Թէքրար սբ հռիփսի
մէնին եանընա վարըպ՝ իւչ սահաթ գա
տար սաւաշտըքտան սօղրա , ալահըն
լութֆու իլէ կինէ գուվէթլէնիպ ,
Թագաւորու Թէքրար սօյիուն գըեա
Քէթ եէրէ չալտը • վէ քէնտի սօրայ
տան տըշարը էօյլէ չըքտը կիթտի՝ քի
ասլա հիչ քիմսէ ալըգօյեանմատը :

Ս է կիթտի սբ հռիփսիմէ եօլտաշա
րընա՝

րընա՛ ալլահըն գու՛վէթի իլէ օլ գաս՛
 րաման թագաւորու եէրէ չալտըմ տէյի
 միւ՛ճտէ էյլէտի: Ս է շաղ օլարաք տէ
 տի , պու՛ կիւն պէնիմ տիւկիւնիւմ
 տիւր՝ շաղ օլունուղ սիղ ճիւմլէնիզ .
 գըզըլ գանլարլա տօնատըպ՝ պէնի կէ
 լին էյլէյինիզ: Ս է տահա պու եօլլու
 պիր գաջ սեօզ տէտիքտէն սօղրա , պիր
 իւքսէք եէրէ չքըպ աղօթքա տուր
 տու . վէ իւզիւն եէրէ սիւրէրէք կէ
 ճէ վագտինտէ աղօթքտա իքէն , խա
 սասլար եէթիշիպ , միւպարէք էլլէրի
 նի արտընա պաղլայրպ , տիլինի չքար
 տէտիլէր . վէ Տիջ գարըր գօմայրպ՝ չք
 քարտը քի քէստիլէր: Ս է օնտան սօղ
 րա՛ էսկիճէ շալընը էյնինտէն չքարըպ ,
 եէրէ տեօրթ գազըք չաքարլար . վէ
 իքի էլինի իքի այեաղընը օլ գազըքլա
 րա պաղլայրպ միւ՛ճքէմ կէրտիլէր . վէ
 պիր մում աթէշի իլէ պիւթիւն թէ
 նինի եափ եափ եագըպ քէպապ էթ
 տիլէր : () նտան սօղրա՛ գու՛ճաղընա
 իրի թաշլար պրաքըպ , պաղրսագլարը
 նը տըշտըր տեգքտիւլէր : Ս է ալլա

ՏՐԻՆ ԳՈՒՎԷԹԻ ԻՆԷ ՄԱՏԱ ՄԻՆԻ ԽԲԷՆ,
 ԻՔԻ ԱՂԻՂ ԿԵՕՂԵՐԻՆԻ ՕՅՄՈՒՆԱՐ •
 Ս Է ՕՆՄԱՆ ՍՕՂՐԱ ՄԱՍԻՒ՝ ՏԵՐՔԻՄ ՓԱ
 ՄԻՂՄՏՐԻՆ ԷՄՐԻՆԷ ԳԱՐՉՐ ԳՕՅՄԱՐԱՄ՝ ԱՈՒ
 ՆՈՒՆ ԿԻԱԿԻ ՕՂՈՒՐ ՄԵՅԵՐԷՔ՝ ՄԻԼԱՎԱՐԷՔ
 ԹԷՆԻՆԻ ՓԱՐՃԱ ՓԱՐՃԱ ՔԷՍՄԻԼԷՐ •
 Ս Է ՕՂ ԵՐԱՆԵՆԻ ԿՈՅՄՈՒՆ ԱՂԻՂ ԵՕՂ
 ՄԱՂՄԱՐՐՆՄԱՆ ՕԹՈՒՂ ԽԲԻ ՃԱՆ ՕՆՄԱ
 ԱՈՒՆՈՒՆՈՒՎ, ՆՔ ԿՈՅՄՈՒՆ ՓԱՐՃԱ ՓԱՐ
 ՃԱ ՕՂԱՆ ԱՂԻՂ ԹԷՆԻՆԻ ԹՕՓԻՐԱՂԱ ԳՕ
 ՄԱԳ ՄԻԼՐԱՄ ԷԹՄԻՔՄԵ, ՏԷՓԻՍԻՆԻ
 ԳՂՃՄԱՆ ԿԷՂԻՐՄԻԼԷՐ • Ս Է ՕՂ ԱՂԻՂ
 ԼԷՐ ՄԱՍԻՒ՝ ՃԱՆ ԹԷՍԻՄ ԷՅԼԷՄԻՔԼԷՐԻՆ
 ՄԵ ՉԵՕՂԷ ՄԵՄԻԼԷՐ • Ս Է ՎՄԻՔ ՍԷՆԻ
 ԵՄՐԷՎԱԿԻ, ՔԻ ԻՉԻՄԵՍԻՆ ՆԻԱՂՄՐՂՂ •
 Մ ԻԼՔԻԼՐԼԷՐ ՕՂՄՈՒՆ ՍԱՆԱ, ՔԻ ԱԻՂԻ
 ԱՈՒ ԿԻՆԷ ԼՅՐԴ ԷՅԼԷՄԻՆ • ՎԷ ՄԱՍԻ
 ԱՈՒՆՈՒՆ ԿԻԱԿԻ ՍԵՕՂԵՐ ԻՆԷ՝ ՄԻԼԱՎ
 ՐԷՔ ՃԱՆՂԱՐՐՆՐ ԱՂԼԱՏԱ ԹԷՍԻՄ ԷԹ
 ՄԻԼԷՐ • Ս Է ՕՂ ԱՂԻՂԵՐԻՆ ԱԻՐԻՍԻ
 ՏԱՍՄԱ ՕՂՈՒՎ՝ ԵՕՂՄԱՂՄԱՐՐ ԻՆԷ ԿԷԼԷ
 ՄԷՅԻՎ՝ ՕՂ ՏՆՃԱՆՐՆ ԻՉԻՆՄԵ ԵՄԹՄՐԼ
 ՄԻ • ՎԷ ՕՆՈՒ ՄԱ ՕՐԱՃՐՔՄԱ ԷՕՂՄԻՐ
 ՄԻԼԷՐ • ՔԻ ՕՂ ՄԱՍԻՒ՝ ՉԻԼՔԻԼՐԼԷՐ
ԷՅ

Եյլէյիս , գոհուծի սանա է Քէնտիմ ,
քի պէնիտէ եօլտաշլարբմտան այրբմայ
ըս , լուծֆինէ լայրգ էյլէտին տէյէ
րէք՝ ազիզ ճանրնը թէսլիմ էյլէտի :
Ս է էրթէսի կիւն՝ սբ գայիանէի տա
խի՝ իքի ազիզ եօլտաշը իլէ՝ տեօրտէր
գազըզա պազլայրս , թօփուքլարբնտան
գամըզ գօյուս իւֆիւրտիւլէր . վէ
օյլէճէ գուզու կիպի շիշիրտիքտէն
սօզրտ՝ տէրիլէրինի այագլարբնտան մէ
մէլէրինէտէք թուլում չքարտըլար :
Ս է օնտան սօզրտ , չիւնքի ազիզ
գայիանէ սբ հօիփսիմէյէ նասահաթ
էթմիշ իտի , օնուն իչին՝ տիլէրինի
էնքսէլէրինտէն չէքտիլէր : Ս է տա
հա՝ հիքմէթի պարի՝ ճանլարը թէնտէ
իքէն , պաշարընը քէստիլէր : Ս է սբ
գայիանէ պու չարչարանքլար իչինտէ՝
ալլահա չօք շիւքիւրլէր էտիպ՝ չօք
տուվա ու նիազ էյլէտի : վէ օյլէճէ
նիսգ ու շիւքիւրլէր իլէ՝ ազիզ ճան
լարընը թէսլիմ էթտիլէր : Ս է էր
թէսի կիւն՝ ազիզ հօիփսիմէնին վէ
սբ գայիեանէնին վէ օ պիր ազիզ կոյս

լարն միւսարէք թէնլէրինի՛ պիր ես
պան երէ չէքիս, իթլէր էօյլունէ աթ
տըլար : Ա է ալլահըն հէքմէթի իլէ ,
պիր հօյվան եանլարընա վարամօյըս ,
օլ սբ մարմինլէրի՛ կիւլէր սիւմպիւլ
լէր կիպի օրաճըքտա գալտըլար :

Տրտաւն խոշ օլսաւ քըր :

Պ ու ճիւմլէ իշլէրտէն սօղրա ,
Տրդատ աղիզ հախիսիմէնին պի
մէնէնտ կիւղէլլէյին Քիքրինէ կէթիր
տիքճէ , աղիմ գասէվէթլէր իլէ ա՛հ
էտիպ՝ տիվանէ կիպի իտի : Ա է ալթը
կիւն միգտարի պու հալ իւղրէ օլուս ,
օնտան սօղրա՛ սէվտասըն պիր աղ տա
ղըթմագ իչին՝ ալ թէտարիքի կէօրիւլ
սիւն տէտի : Ա է աթընա պինիպ աւա
կիտէրքէն , գաՔիլէն արապասընտան
տիւշիւս , ալլահըն խշմի իլէ օլ սա
հաթ տօմուզ օլուս , գամըշլըղա տօղ
րու սէկիրթմէկէ պաշլատը : Ա է պիւ
թիւն թէվապիսի տէլի օլուս՝ էթտիք
լէրինի պիլմէղլէր իտի : Վու հալ իւզ
րէ կքէն , պիր զամանտան սօղրա , տըր

Դատրն խոսրո լի գուխտ օլան գըզ գար
 տաշոնըն տիւշիւնատէ հրեշտակ այ պիր
 քիմսէ կիպի կեօրիւնիւպ, Թա՛ արտա
 շատ գույեուսուսուսա օլան պաղլը գը
 ըրիգորու կէթիրմէյինճէ՛ սիզին տէր
 տինիզէ տէրման օլմազ տէյի ճէվապ
 էյլէտի: Ա է խոսրո լի գուխտ՝ սապաս
 օլտուքտա, իշխանլարա կեօրտիւճէկի
 կիպի նագլ էյլէյինճէ, վաֆիր կիւ
 լիւշիւպ մէզաք էթտիլէր քի՛ սէն
 Թասգիգ տէլի օլմուշտուն. օնպէշ
 երլտան պէրի օնտա ատոմ մը գալըր.
 օնու երլանլար օ սահաթ եօղ էտիպ՝
 քէմիքլէրինի՛ պիլէ գօմամըլարտըր
 տէտիլէր: Խոսրովի գուխտտա հէճիլ
 գալու՞ գայրը աղըղ աջամատը: () նտան
 սօղրա օլ հրեշտակ այ իւջ տեօրթ քէ
 ըէ տահա կեօրիւնիւպ՝ կինէ օ ճէվա
 պը սեօյլէտի: Լպին խոսրովի գուխտ՝
 կինէ պէնի մէզաք էտէրլէր տէյի՛ ու
 Թանարղընտան քիմսէյէ սեօյլէմէտի:
 Ա իր կէճէ տահա կեօրիւնիւպ՝ գա
 ղէպ էթտի քի՛ էկէր պու տէտի կիմի
 հալքա սեօյլէմէզսէն, տահա պեօյիւք
 54
 պէ

պէլալարա օղբարսընըզ։ ()' տա նաչար
 գալլայ՝ Թէքրար ութանարաք նագլ
 էյլէտի։ Ս է իշխանլար իշիթտիքտէ՝
 Քիբր էտիպ՝ պուհտա պիր հէքմէթ
 օլմպ կէրէք տէտիլէր։ Ս է օլ սա
 հաթ աճէլէ իլէ՝ ուլու քիմսէլէրտէն
 օտա ատը պիր իշխան իրսալ էթտիլէր
 քի, վարա օլ արտաշատա օլան գանլը
 գույեուտան՝ օլ ազիզ գրիգորու էկէր
 սնղրաս՝ ճքարըպ իզլէթլէր իլէ
 կէթիրէ։

ՄԲ Գրեգորի- Խորվիրայասն Նաբաբաբ
 րէր։

Ս է վարըպ արտաշատ շէհրինէ կիր
 տիքտէ, շէհրլիսի էհվալը տույ
 եուպ՝ օնլոր տա կիւլիւշիւպ մէզսք
 էթտիլէր։ վէ չօք խալք՝ պաքալմ պու
 նէ էհվալ տըր տէյի՝ պիլէ կիթտիլէր։
 Ս է գույեուհունն աղզընա վարըպ՝
 պիր ուզուհն իի աշաղա սալտըլար։ վէ
 օլ կիտէն իշխան, ուլ գրիգոր սնղմը
 սըն տէյի սէսէյլէտի։ ՄԲ գրիգոր ճէ
 վապ վէրտի քի՝ ալահըն լութֆուքէ
 րէ

րէմի իլէ սսղում. վէ ասըան իփին ու
 ճուհու գութուպ սարսար: () Լ տէմ
 ճիւմլէսի մաթ օլուպ՝ պու նէշէքիլ
 Տէքմէթ տիր տէյի պիրպիրինին իւ
 զիւնէ պարարոք շաշս գալարար :
 Ի շխան նիաս էյլէտի քի՝ ես ազիզ
 գրիգոր, իփի գութ քի՝ սէնի եզքարը
 չէքէլմ. զէրէ սէնին ալաճըն՝ սէնի
 պուրատան չքարմաղա՝ պիլէ թէնպէճ
 էյլէտի : () Լ տէմ երանելի գրիգոր՝
 իփին ուճուհու գութուպ եզքարը
 չքար : վէ ազիզին թէնի՝ երանլարը
 զէճիրը գօգուսունտան գուրում կի
 պի գարալանմը՝ շար : () Լ տէմ օլ ազիլ
 թէնինի եույուպ, վէ եէնի էսպպ
 լար կէյտիրիպ, ազիմ շազըբլարըս
 ալպ կիթտիլէր :
 Ե վարըպ շէճրէ տախիլ օլտուք
 սա, պագաթ քի թագաւոր վէ թէլա
 պիսի վէ շէճիր խալքը՝ Տէփ տիվանէ
 օլուպ՝ Տայլան կիպի էթտիքլէրինի
 պիլմէզէր իտի : () Լ տէմ ազիզ տիզէ
 րինի եէրէ գօյուպ՝ աղայեարոք ա
 ղօթք էյլէտի. վէ օ սաճաթ ճիւմլէսի
56
ն/ն

նին ագլը պաշընա կէլիւ՛ պիրպիրին
տէն ութանարաք էսպապլարընը կէյ
մէկէ պաշլատըլար. վէ սբ գրիգորուն
այեաղընա տիւշիւպ մեղսյ տէտիլէր :
Լըրանեւ զրիգորիոս պունլարը այեա
ղա տուրտուրուպ՝ նէ եափարսընըզ,
պէնտէ սիղին կիպի ինսանլմ տէտի :
Սիգէ լազըմ օլան պու քի՛ սիգի եարա
տան ալլահը թանըյըպ , օնա սէճտէ
էտէսինիզ : Ս է պու շէքիլ պիր գաջ
տասա նասիճէթլէր էթտիքտէն սօղ
րա , սօրտու սբ գրիգոր քի՛ քս էֆէն
տիմիղին աղիզ նահատակլարընըն միւ
պարէք թէնլէրինի նէրէյէ դօտու
նուզ : Ա՛էվապ վէրիպ տէտիլէր քի ,
էֆէնտիմ նասըլ նահատակլարը սօ
րարսըն : Տէտի սբ գրիգոր , օնլար քի՛
ալլահըն եօլունա շէճիտ օլուպ՝ սիղին
էլինիզտէն էօլմիւշէր տիր : Ս է ջիւն
տույտուլար քի՛ սուրբ հռիփսիմեանց
կուսանաց իջին սեօյլէր , հարպիճէ
վարարլար եհրինի կեօստէրտիլէր :
Լըրանեւ իօյսլարըն աղիզ թէնլէրինի
աթարքլարը կիւնտէն՝ սբ գրիգորուն

կէլմէսինէտէք տօգուզ կիւն օլմուշ
 թօի . վէ օ տօգուզ կիւն արասընտա՛
 անլա պիր ճանավար եանլարընտ վաբ
 մատընէ հայլան՝ նէ գուշ : վէ օլ միւ
 պարէք թէնլէրի անլա գօգմամըշտը :
 () Լ տէմ վարարլար թիւրլի թիւրլի լի
 պասլար կէթիրտիլէր քի՛ քէֆին էտէ
 լէր . Մէ գրիգոր ճէվապ էթտի քի՛
 շինտիլէք սիզին գուամաշլարընըզ պու
 ազիզլէրին թէնինէ քէֆին օլմադա
 լայբք տէկիլ տիր . վէ կիւն օլա քի
 լայրգ օլալար : () նտան սօղրա՛ հէր
 պիրինի քէնտիլէրին էսկիճէ շալընըն
 իչինէ ալապ՝ կէօթիւրտի օլ սաքին օլ
 տուքլարը ննճանըն իչինէ իզգէթլէր
 իլէ կէօմտիւյ : Մ է քէնտի սբ գրրի
 գոր օ կէճէ օրատա սապահատաք ա
 ղօթք էյլէտի : Մ է աղաջանք էտէրի
 տի քի , Տր անձ , սէն պու միլլէթէ
 քէրասէթ վէր քի՛ սէնին ազիզտէն
 ազիզ խամինի պիլլէլէր :
 Մ է սապահ օլտուքտա՛ թտգաւոր վէ
 իշխանլար վէ գայրը խալբլար՝ կէ
 լիպ սբ գրիգորուն՝ վէ օլ ազիզ կոյս

նահատակլարըն միւսարեք քէմիբլէրի
 էօյիւնէ տիւշիւս աղլաշարաք մեղոյ
 տերլէր իտի: Մէ գրիգօր ճէվսայ էթ
 տի քի՝ էկէր սուլլարընըզ աՓ օլմագ,
 վէ տերտլէրինիզէ տերմանն պուլմագ
 իստէրսէնիզ, սիզի եօքտան վար էտէն
 ալլահը պիլիւնիզ. վէ Տէքմէթինի Փիքր
 էտինիզ: Ն, իճէ քի՝ օլ ազիզ Տօրիսի
 մէնին՝ ալլահըն գուվէթի իլէ էթտի
 կի մէրտլիկի՝ սիզ կեօզիւնիւզ իլէ
 կեօրտիւնիւզ: Մ է պաննա օլան Տէք
 մէթի ճիւմլէնիզ պիլիւրսինիզ քի, օ
 գատար իսկէնճէտէն սօզրա՝ օնիւջ
 երլ՝ օլ գարանլըք զէմինտէ՝ վէ զալմ
 երլանլար իչինտէ տիրի գալարմ. վէ
 սալա Տիջ գօրգմարմ. Նմտի պուլա
 բը Տէփ Փիքր էտիպ՝ Թանը՛յըն օլ ալ
 լահը քի, սիզի գարանլըքտան սյտըն
 լըզա չքարտը: Մ է էթտիկինիզ եօլ
 սուզլուզա փիւշման օլուն քի՝ ալլա
 հըն քէրէմինէ լայլք օլասընըզ.
 Մ է տահա պոււնուն կիպի չօք նասի
 Տէթլէր էթտիքտէն սօզրա, պաշլատը
 ալլահըն պիլիւնիկինի, վէ օնուն Տէքմէ

Թինի , տիւնեւանքն էվէլինտէն ախրըր
 նատաք օլմուշարըր վէ օլաճաքլարըր ,
 վէ մարգարէլէրին կէլիպ՝ քսուն տիւն
 եայէ կէլէճէկինտէն խապէր վէրտիք
 լէրինի , վէ քսուն կէլիպ չարչարանք
 չէքիպ՝ պիղի դժոխքտան դուրթարմա
 սընը՝ հէփ նագլ էյլէտի :

Լ. Թմըշալթըր կիւն Թամամ կեճէ ա
 Ղօթք էտիպ՝ կիւնտիւղ քարոզ վէրիւր
 իտի :

ՄԲ Լ շնորհիւն էշէն կէօրէլէն Տէտէւ
 նագլ օլմուշար :

Լ Թմըշալթըր կիւն Թամամընտա՝ սք
 գրիգոր ճէվապ էթտի քի , տիկ
 նէյինիզ՝ սիղէ ալահըն պիր հէքմէթի
 նի տահա նագլ էտէյիմ : Պու կէճէ
 նին եարըսընտա՝ սիղ ույքուտա իքէն ,
 վէ պէն՝ ալահըն սիղէ էթտիկի քէ
 րէմլէրի , վէ օլ ազիզ կոյսլարըն փառ
 քընը Քիբըր էտէր իքէն , Քիւճալ պիր
 ազիմ կիւրիւլթի իլէ կեօք իւզի աջը
 տը : Ս է նուրջէհրէ պիր ատամ սէս
 էթտի քի՝ դրիգորիէ : վէ պէն օլ տէմ

Գօրգուճտան եէրէ՛ գափանարմ :
 Թէքբար սէս էթաի քի՛ եգբարը՝
 պագ՝ քի ալլահըն հէքմէթինի սանա
 կեօստէրէյիմ : Ա է եգբարը պագտըմ
 քի , կեգբտէն նուր սաչըլլպ , եէր իւ
 զիւնէ եայըւոր . վէ օլ նուրուլա պիլէ՛
 եազ կիւնիւնտէքի կիւնէշ իչինտէ
 կեօրիւնէն Թօզար կիպի՛ հիսապսըզ
 հրեշտակլար եէրէ էնտիլէր : Ա է օլ
 հրեշտակլարըն արաընճա պիր հէյպէթ
 լի քիմսէ էնտի . վէ էլինտէ ալթըն
 Թօփուզ վարըտը : ()՝ ալթըն Թօփուզ
 ուլա եէրին իւզիւնէ վուրունճաք ,
 զէմինտէն պիր ազիմ կիւրիւլթի չըք
 տը . վէ եէր իւզի օվա կիպի տիւմ
 տիւզ օլտու : Ա է կեօրտիւմ քի չըք
 բրքտան չըքմըշ կիպի պիր պեյիւք
 ալթըն տիրէք Թաշը գօնուլտու . վէ
 իւզէրինէ աթէշտէն եափըմըշ կիպի
 պիր տիրէք տիքիլտի : վէ օնուն իւզէ
 րինէ նուրտան պիր խաչ գօնուլտու :
 Ա է կեօրտիւմ քի , իւչ տիրէք Թաշը
 տաճա , պիրի սբ գայիեանէնին իքի
 եօլտաշըլլա նաճատակ օլտուղու եէր

տէ . վէ պիրի սբ հռիփսիմէնին նահա
 տակ օլտուղու եհրտէ . վէ պիրի հըն
 ձանտա նահատակ օլանըն իւզէրինէ
 քօնուլտու : Ս է պունլարընտա իւ
 ղէրինտէ պիրէր տիրէք , վէ պաշա
 րընտա խաչ : Ս է պու տիրէքէրտէն
 պիրպիրինէ կիւզէլ քէմէրլէր աթը
 տը . վէ իւստլէրինէ օ շէքիլ խորան
 լար գուրուլտուքի կեօրէն հէյրան
 օլուր : Ս է օ խորանլար իջինտէ պիւ
 թիւն օ ազիզ կոյսլար սիՔաթլ նուր ,
 պէեազ լիպասլարըւաշազ օլուրլարըտը :
 Ս է պէն պունլարը կեօրիւպ թաճիպ
 տէ իքէն , օ էվէլքի կեօրտիւկիւմ
 Ս ուսատեսիլ ատամ սէս էթտի քի
 գրիգոր՝ պու կեօրտիւքլէրինին ըէ
 սիմէրինի էյիճէ Քիքրինէ՝ սագլա .
 ղէրէ օ էվէլքի կեօրտիւկիւն տիրէք
 եհրի՝ Սաթուղիկէ Նկեղեցի օլաճագ
 տըր : Ս է օ իւջ տիրէք եհրլէրի՝ ա
 ղիզ կոյսլարըն նահատակ օլտուղու
 եհրլէր տիր քի կեօրտիւն :

ՄԷ Լ շԳժԻՆԻՆ , ՎԷ ՆԲ ԱՊՊՆԱՐԸՆ
Ա չճարանաւարնն է՝ ԷԼԼՆՊՐՊՐՐՐ

Սուրբ Գրիգորիոս պու տեսիլքի
Թամամ նագլ էյլէ տիքտէն սօղրա ,
պույուրտու քի՝ սիզէ շինտիլիք՝ էն
Քայտալը իշ՝ օ սուրբլարնն եհրլէրինի
պինա էթմէք տիր զէրէ պու տեսիլք
օնուն իչին կեօրիւնտի : Ա է օլ միւ
պարէք ճէվապրնա միւթիւ՝ Տ օլուպ՝
Տարպիճէ Թէտարիք կեօրտիւլէր :
Ա է քէնտի սբ գրիգոր չքրիւ իփի
նի էլինէ ալըպ՝ կեօրիւնէն ըէսմէ կեօ
րէ մէյմարլըք էտէր իտի : Ա է խալ
քըն ճիւմլէսի , էրքէկի վէ տիշիսի
օլ խրզմէթէ մուգայէթ իւզրէ իքէն ,
կէլտի արգաւտ սբ գրիգորուն անաղը
նա տիւշիւպ , ով սբ գրիգոր՝ գայրը
եհրիմ տէյիլէ , պարի էլիմէ այեաղը
մա պիր չարէ էյլէ քի , պէնտէ պու
սուրբլարնն խրզմէթինտէն մաՏրում
գալմայրմ տէտի : Օ էրէ սբ գրիգո
րուն վիրապտան չքրպ կէլտիկի վէ օն
լար իչին աղօթք էթտիկի կիւնտէն պէ

րի տրդատուն ագլը սեօզէ խանճասընա
օլմուշ խտի , լաքին տահա քիսվէթի
տէկիշիլմէմիշ խտի : Եանի՛ տիշի , գու
լազը այեազը , Թիւյիւյ , վէ գայըը
Եէրի Տէփ խոզ կիպի խտի :

() Լ տէմ սբ գրիգոր աղօթք էտիպ՝ ալ
լահա նիազ էթալիքատէ , տրդատուն էլի
այեազը սաղալըպ՝ էվէլքի Տիյէթէ կէլ
տի : Ս է սբ գրիգոր պույուրտու
տրդատա քի՛ օ սբ մարմինլէրին գօնու
լաճաք Եէրլէրինի գազըյըպ՝ Թօփրա
ղընը տըշարը վէրէ : Տրդատ Թէքրար
րիճա էյլէտի քի՛ էՏլինէ վէ գըզգար
տաշընա՛ տա իզին վէրէ քի՛ խզմէթէ
գարըշալար : Ս է սբ գրիգոր իզին
պույուրտաքտա , ազիմ սէվինճլէր
իլէ խզմէթէ պաշլատըլար : Թապաւոր
գազմա իլէ գազար ըտը , վէ Թագու
Տիլէր էթէքլէրի իլէ Թօփրազը տըշա
րը ալըրլար ըտը : Ս է պինա Թէքմիլ
օլտուքտա , կէթիրտի սբ գրիգոր օ ա
զըզ մարմինլէրի Եէրլի Եէրինճէ գօ
տու : Ս է օնտան սօղրա պույուրտու
քի , կէլին օ էվէլքի կեօրտիւկիւմ

տիրէ. ք եէրինիտէ պինա էտէլիմ. զէրէ
 նիճէ. քի սիզէ նագլ էյլէտիմ, օ եէր'
 Աթուղիկէ Ալեղեցի օլաճաք տըր :
 (քի՛ ճիւմէմիզի տէվլիրիճի տէմէք
 տիր) Ա է օրայլտա պինա էտիպ՝ ա
 տընը Աջմիածին տէտիլէր . զէրէ օլ
 Տէյպէթլի քիմսէ. քի կեզքտէնն եէրէ
 էնտի , վէ էլինտէ ալթըն Թօփուզու
 վարըտը , միածին որդի նյ քէնտիսի
 իտի : օնուն իչին Աջմիածին տէնիլ
 տի : քի եանի՛ միածինին էնտիկի եէր
 տէմէք տիր :
 Ա է օլ սբ Աջմիածին եկեղեցիսինտէ
 Տէփիսի ճէմ օլմուշ իքէն՝ սբ գրիգոր
 պուլուրաու. քի , ճիւմէնիզ տիզինիզի
 եէրէ գօյուպ՝ ալըճա նիեազ էյլէյինիզ
 քի տէրտինիզէ տէրման օլա : Ա է. քէն
 տի սբ գրիգոր՝ պիլէլէրինճէ աղօթք
 աղաչանք էտէր իքէն, Թագաւորու գա
 Քիլ պիր Թիթրէմէք ալըպ , իւստիւն
 տէն տէրիսի սըյրըտը տիւշտիւյ . վէ
 ինսան սիՓաթընա կիրտի . քի էվէլքի
 Տիյէթտէն տաճա կիւզէլէնիպ , Տէր
 վէճ իլէ փաք օլտու : Ա է գայրըտը
 տա՛

ատա՛ք իմի ուշուզ օլմուշ ուտու, քիմի
 ջարփըք, վէ քիմի տահա գայրը Թիւր
 լիւյ Թիւրլիւյ մարաղտորա կիրիՔտար:
 ալահըն քէրէմ գափուսու աջըլայ՝
 ճիւմլէսի օլ տէմ սաղըք պուտուլար:
 Ծիքը իլէ տույմալըաը քի՛ օլ տէմ
 նէ շէքիլ շաղ ու Տիւրրէմ օլմուշար
 տըր քի տիլ իլէ Թապիր օլուսմաղ:
 ()նտան սօղրա՛ ան տէտիքլէրի կուռք
 լարա՛ ջան տէմէկէ պաշատըլար:
 Ա՛ է քէնտի Թագաւոր՝ ապէրի իլէ վէ
 սբ գրիգոր իլէ՛ Տէր նէրէտէ կուռք
 վարըսա՛ վարըր գըրար տեօքէր իտի .
 վէ եհրլէրինի եըքար ետքար ըտը:
 Տանի օլ ալըէթ սուրէթինտէ օլան ա
 նահիտ տէտիքլէրի նամիտար կուռք .
 քի պիւթիւն Տայոց մէմլէքէթի էօ
 կիւնէ սէճտէ էտէր իտի . տրդատըն
 էլինտէն էօյլէ պիր Թօփուղ եէտի
 քի , եհր իլէ եէքսան օլտու:
 Ա՛ է Տէր վարտըքլարը եհրտէ՛ սբ գը
 ըրիգոր եկեղեցի եհրլէրի սյըրըայ՝ նի
 շան էտէր իտի . տէ տէր իտի քի , շին
 տիլէք պու շէյթանի կուռքլարը պը
 րա

Րաբբայ՝ ալաճըն պիրլիկինի պիլինիզ .
Թա՛քի ալաճ սիզէ քէնտի լայիգ կեօր
տիւկի դուլարընտան քաճանայապետ
վէրէ քի , ճիւմէնիզ միրտել օլուպ՝
Թամամ քրիստոնեայ օլասընըզ : վէ օ
արժանաւոր քաճանայապետ՝ պու նի
շան էթտիկիմ երլէրտէ սք սեղան օ
ծել էտիպ՝ սիզի օրճնեալ ճաղորդու
Թիւնա արժանի էյլէյէ :

Երանէւ Սէ Գարեգորհն՝ Տայոյ Տայրու
դէ * () Ըսուող արք :

() Լկիւնլէրտէ տրդատ Թագաւոր
վէ իշխանլարը՝ սք գրիգորուն
էօլիւնէ կէլիպ՝ ով ճողեւոր Տայր՝ ջիւն
քի պիզէ քաճանայապետ լազըմ տրը ,
սէնտէն գայրը քիմ օլաճաք տրը տէտի
լէր : Սէ գրիգոր ճէվապ վէրտի քի ,
Տիւշա՝ պէն օ աստիճանա լայրգ տէլի
լիմ : զէրէ քաճանայական աստիճան
գաթը աղըր խզմէթ տիր : Պէն՝ ալա
ճըն ճուզուրինտէ՝ պու գատար խալ
գըն ճէվապընա՝ գատրը տէյիլիմ տէյի
րիզա վէրմէտի : Ս է Թագաւորա տիւ

շիւնտէ հրեշտակ կերօրիւնիւայ, սիղէ
առաջնորդ՝ գրիգոր ճայիզ տիր քի օլա
տէյի ճէվապ էյլէտի: **||** Է պիր գաջ
քէրէ տոհա Թագաւոր ըիճա էտիպ՝
քէնտի սք գրիգոր գայիլ օլմայրճաք,
Թագաւորա կերօրիւնէն տեսիլք՝ գրրի
գորս տախի կերօրիւնիւայ, պու ժողո
վուրդա առաջնորդ սէն օլաճագ սըն,
ղէրէ ալաճ էյլէ ճայիզ կերօրմիւշ
տիր, սաքըն եգք տէմէյէսին տէյի
ճէվապ օլունտու:

|| Է գրիգոր տախի՝ ալաճըն էմրի շէ
րիֆինէ ըիզա վէրիպ գայրլ օլտու:
() նտան սօղրա՝ Թագաւոր Թէտարիք
պույուրտու քի՝ սք գրիգորու գայ
սէրի շէհրինէ կեօնտէրէ, քի սուրբ
ղևոնդէս պատրիարգտան աստիճան ա
լապ, հայոց միլէթինէ քահանայապետ
օլա: **||** Է օնպէշ ուլու պէկլէր ազիմ
ապէր իլէ, Թագաւորուն նամէսի իլէ
վէ աղըր փէշկէշէր իլէ՝ ալորար սք
գրիգորու գայսէրի շէհրինէ կիթաի
լէր: **||** Է ազիմ սալթանաթըա շէհր
րէ կիրիպ՝ իզգէթլէ՝ **||** Լոնդէս պատ
րի

Րիարգըն եանընա տախիլ օլտուլար :

Ս է նամէտէ՝ եազըլան մուհապպէթ տէն սօզրա , ինչա օլունան պու վէջն իւզըէ խօի :

Ս ալիմի շէրիֆինիզ տիր քի , պու միլէթիմիզին ջօքտան պէրի ճան կեօզլէրի դափանըք օլուպ , էլ իլէ եափըմըշ փութլարա՝ ալլահ տէրիտիք :

Ս է պու հալ իւզըէ դարանլըք իջին տէ գալուպ գայըպտա իքէն , պու իզ զէթլի գրիգորուն էլի իլէ ալլահըն քէրէմ կիւնէշի գափիլէն իւզէրիմի զէ կէլիպ՝ պիզտէն օլ իմանսըզլըք գարանլըզընը փարալատը վէ ճան կեօ զիւմիւզ աջըլտը քի , պիզի եօքտան վար էտէն ալլահը թանրտըք : Ս է ալ լահըն քէրէմինտէն տույ օլունտուքի՝ պիզէ առաջնորդ վէ հոգևոր հովիւ՝ պու ազիզ գրիգոր օլաճաք տըր :

Իմտի պիզ գուլունոլգտա , օլ պիզիմ էհեամըզա սէպէպ օլան ազիզի կեօն տէրտիք ճէնապի շէրիֆինիզէ քի՝ պի զէ հոգևոր առաջնորդ էաէսինիզ :

Ս է տուվանըզ պէրէքէթի իլէ՝ ալ

լահ պիղի քէնտի ըստմէթինէ լայիգ
կեօրիւղ՝ պու միւպարէք եօլա՝ սալի
հանէ ամէլէր իլէ՝ տայրմա կիթմէք
նասիպ էյլէյէ :

|| է սբ զլոնդէս պատրիարդ՝ պու
նամէյի զբույուպ, ճիւմլէ եպիս
կոպոսլարըն ճէմէյլէտի : վէ հէփսի
նին իղնի իլէ՝ սբ աւետարանը սբ գը
րիգորուն պաշընա գօյուպ՝ հայոց իւ
ղէրինէ քահանայապետ օծել էյլէտի :

|| է իղէթլի սբ գրիգորա, վէ կէլէն
իշխանլարա ըոյէթէն՝ սբ կարապետին
վէ աթանաղինէ հայրապետին ազիզ
թէնլէրինի հայոց մէմլէքէթինէ փէշ
քէշ վէրտի :

|| է տահա իքի թանէ
ատը սանը նասիտար ճգնաւոր վէր
տի քի կէլէլէր հայոց մէմլէքէթինաէ
ճգնաւորլուք թարիքինի թալիմ էյլէյ
էլէր : պիրինին ատը անտօն, վէ պիրի
նին ատը կրօնիդէս :

|| է տահա պու
եօլու ազիմ մուհապպէթլէրաէն սօղ
րա՝ եօլա ըէվան օլտուլար : || է իշի
տէն էյեալէթլէրաէն, իղէթլի գրիգո
րուն միւպարէք տիտարընը կեօրէլիմ

տէյի՛ պիր կիւնլիւք եօլ գասար իլէրի
կէլըլէր իտի : Կէրէ օլ ազիզին տու
վասը իլէ՛ Տաստալար վէ սայրը տէրալի
լէր իւզէրինէ օլան միճուզէթլէր Տէր
Թարաֆտա սեօյլէնիր իտի :

Ս Է պեօյլէ ազիմ իզէթլէր իլէ կիւ
տէրքէն , պազի քիմսէլէր կէլաիլէր սք
գրիգորա խապէր վէրաիլէր քի , տա
րօն սէմթինսէ իննակնեան տէտիքլէ
րի եհրտէ՛ քի տօգուզ շէշմէ տէմէք
տիր , իքի կուռք գալմըքէ՛ չօք քիմ
սէլէր տաՏա Թափընըրըրմըլ :

Ս Է գրիգոր պուսու իշիթաիքսէ՛ օլ
սէմթէ րէվան օլտու : Ս Է տաՏա վար
մազտան էվլէլ՛ կուոց քաՏանալարը
խապէրտար օլուպ , ճիւմլէ պեօիւքլէ
րինէ խապէր էթաիլէր քի , եարընքի
կիւնսէ Տէփինիզ Տազըր օլուսուզ .
զէրէ ուրացօլ իշխանլարըմըլ՝ եանի՛
մուրթատ պէլլէրիմիզ՝ գրիգոր ուլա
պիլէ կէլիպ՝ ճիւմլէ կուռքլարըմըլը
փարալասալըր կէրէք տիր :

Ս Է էրթէսի կիւնիւյ՝ օնլարըն պիր
պէօլիւկիւնէ րաստ կէլիպ՝ ազիմ
Ճէնկ էյլէտիլէր :

Ս է սբ գրիգորուն տուվաւր Տիւր-
մէթի իլէ՛ Տաւատացեալ իշխանւոր
իւստէ կէլիպ , կուոց իշխանւորընքի
մինի գըրտըւար , քիմինի գաչըրտըւար :
Ս է օլ կուգըւորըն տաճարընա վա-
րըպ եաքըւշտըքտա , դե՛ւլէր գափու-
սունու պաճասընը գայըպ էթտիլէր
քի , իչէրի կիրէճէք իզ պուլամտը
լար : վէ նէ գատար գաղմա քիւլիւնկ
վուրտուլըրըսա , ասլա Տիչ իշէ՛մէտի :

() Լ տէմ սբ գրիգոր սբ խաչը էլինէ
ալըպ տէտի , Տրեշտակք քո տը Տալա
ճեսցեն զնոսա :

Տէգէ* քիբ քի , եա՛ ըէպպի՛ սէնին մէլէք
լէրին գաչըրտընլար օլ տէվլէրի : Վու-
ճէվապը տէտիկի կիպի , օլ էլինտէ օ-
լան խաչտան պիր շիտտէթլի բուզկեար
չքըպ , տաճարըն թաշընը թօփրաղընը
էօյլէ տաղթտը քի՛ ասլա նէ թաշ գալ
տը նէ թօփրաք : Ս է ալլաՏտան մա-
լիմ օլու՛նտու քի , սբ կարապետին վէ
սբ աթանագինէնին թէնլէրի պուրայա՛
գօնուլաճաք :

() Լ տէմ սբ գրիգոր օրատա տաճար

Եւ փմաղա պաշայրպ Թէմամ էթտիք
տէ , օլ ազիզէրին մարմինէրինի օրա
ճըքտա իզգէթէր իլէ տէՓն էյլէյիւ ,
աղօթք աղաչանք էյլէտի քի , ար ար
պու ազիզէրին շիՓայէթի իլէ՝ պու
հայոց մէմէքէթինի սէն անիորձ սաք
լա՝ վէ նիեաղ էտէրիմ քի՝ պու հայոց
ազգըն իչինէ հերձուճըք կիրմէյէ :
() Լ տէմ կեօքտէն սէտա կէլտի քի ,
նիեազըն գապուլ օլտու . հէր նէ ա
ղաչանք էթտին իսէ՝ Թէքմիլ ու Թա
մամ օլա :

Ս է օլ սք մարմինէրին գօնուլտու
ղու տաճար օլտուր քի՝ շիմտի ճու
սք կարապետ տէնիլեր քիւրտիստան
սէմթինտէ . քի հէր սէնէ ուխտա
ւորլարըմըզ կիտէր : Ս է իկիրմէ կիւն
գասար սք գրիգոր օրալքտա գալըպ ,
օ սէմթին հալքընա վազ էյլէտի :

Ս է օրատան կէջիպ կիտէն եփրատըր
մաղընտա՝ օրանըն խալքընը վէ պիլէ
սինձէ օլանլարը մկրտել էյլէտի . քի
օլ մկրտել օլանլար՝ իւզոօգսանպին քի
շիտէն արթըճադ իմիշ : Ս է օրատա

պատարագ էյլէյիպ , ճիւմլէսինի քը
րիստոսուն մարմին և արիւնունա հա
ղորդել էյլէյիւի Խմտի օլ տէմ օրալը ք
տա օլան ուրախութի՝ անճագ Քիբը
իլէ աղնանըր : Ե օնտան սօղրա՝ չգ
նասահաթլար էյլէյիպ օլ էյեալէթտէ ,
գայրը սէմթլէրէ տախի վարմաղա
պաշատը :

Ե տրդատ թագաւոր՝ օլ իզգէթլը
հայրապետին՝ հայոց սինօրունա կէլտի
կինի խապէր ալտըքտա , ճիւմլէ թէ
վապիսի իլէ պիր գաջ կիւնլիւք եօլ
իլէրի վարըպ , սք հայրապետին օծու
մունու մուպարէքլէյիպ , ճան ու տիլ
տէն Քէրահ օլտուլար :

Ե սք գրիգոր՝ քէնտի անըլատէթի
իւզրէ պաշատը կինէ քարոզել էթմէ
իէ քի , ալահըն քէրէմինի ունութ
մայրէրդ : Ե պույուրտու քի՝ օթուզ
կիւն գատար պագ տուրունուզ , ա
ղօթք աղաջանք էյլէյինիզ , քի սք մը
կըրտութիւնա լայիգ օլասընը :

Ե օթուզ կիւն թամամընտա , սա
պահլայըն մուրատ սույունուն քէնա
ընա

րընա էնտիրտի. օ քի անծաշունչ գիրք
 տէ էփրատ տէնիլիր: վէ սբ մեռոնու
 սույա տեգբիւպ՝ ճիւմլէսինի ամէնա
 սբ Արրորդութիւնուն իամ ի շէրի
 Քինէ մկրտել էյլէտի: Ս է օլ մկրտու
 թի արասընտա՝ անութիւն պեօյիւք
 միւճիւզաթլար էյլէտի: Սապաւոր
 քէնտի վէ ճիւմլէ թէվապիլէրի սույա
 էնտիքլէրի կիպի, օլ գուվիթլի կի
 տէն ըրմաղըն սույու՝ օ սահաթ կէրի
 տեօնիւպ տուրա գալար: Ս է կեգբ
 տէն աղիմ նուր էնիպ՝ օլ սույուն իւ
 ղէրինտէ տիրէք կիպի տիքիլտի վէ տի
 րէկին պաշընտա պիր լուտեղէն խաջ
 գօնուլտուքի, հէփ ճիւմլէ խալգ էշ
 կեարէ կեօրտիւլէր: վէ օլ գաստար
 այտընլղը վար ըար քի՝ կիւնէշ օնուն
 եանընտա պիր գանտիլ կիպի իտի:
 Ս է օ սբ մեռոն քի սույեա սաջըլար
 խալքըն էթրաֆընը ալըպ՝ հալքա կի
 պի կէզէրտի: Սմտի՝ օնտա օլան ոէ
 վինշլէր մուհապպէթլէր՝ տիլ լլէ թա
 պիր օլունուրմու: Սուտան տըշարը
 կէլիպ՝ ճիւմլէսի պէյեղլար կէյտիլէր:

վէ հլէրինէ շէմլէր ալըպ՝ միսալի նէճմ
ի սէմա զէյն օլունուլար : () Լ տէմ
աղաշարպ կիւիւշէրէք սաՓ սաՓ
ալայ պաղայրպ՝ եօքարը սօղրու օլէ
վէլքի տէտիկիմիզ սբ տաճարա ազմ
էթտիլէր :

Ս է սբ հայրապետ օ սբ տաճարտա
պատարագ մատուցանել էտիպ , ճիւմ
լէսինի հաղորդել էյլէտի : վէ խալքըն
մքտարը իւզ հլի պինտէն արթըճաք
նագլ օլունուլար : Ս է աղիմ սէվինճլէ
րինտէն՝ եէտի կիւն տահա օրատա էյ
լէնաիլէր : () նտան սօղրա օլ հայոց
աղգընա փէշկէշ վէրիլէն իքի ազիզ
ճգնաւորլարը՝ օ սբ մարմինլէրէ խըզ
մէթքեար ալըգօյուպ , քէնտի սբ դրի
գոր տրդատ թագաւորուլա պիլէ հեր
թարաՓա ազմ էտիպ , սբ սեղանլար
վէ քահանալար օծել էտէր իտի :

Ս անքլար անապատլար ետիբպ ճըգ
նաւորլար չօղալտրրըրտը : վէ ճիւմլէ
սինի ալահըն եօլունա տաւէթ էթ
մէքտէն տուրմազլտը : () Լ ազիզին
նասիհէթինտէն՝ չօք տիբլէ տիւզէն
վէ

լիք օլտու . չօք պօրճուլար վէ հասվը
 ար ազատ օլտուլար . չօք նաշերի իշեր
 մէն օլունտու . չօք զալմլար խուլու
 րընը թէրք էթտիլեր : վէ ճիւմլէսի
 պիր անատան տօղմուշ գարտաշ կիպի
 խտիլեր : Ս է սբ գրիգոր հեր թարաֆ
 տան օղանճըղար ատվշիրիս՝ դպրա
 տունլար ետիտը . վէ իւստլերինէ ու
 տալար թային էյլէտի : Ս է օ դպրա
 տունլարտա՝ քիմի հօռօմ ճա օքուրու
 տու , քիմի ասորիճէ . զէրէ օ զաման
 պիզտէ եազը եօղուտու . օ սէպէպտէն
 հայ լիսանընը՝ եա հօռօմ եա ասորի
 եազըսըյըա եազարլար ըար : Ս է պի
 զիմ սյբ բենական եազըմըզը սբ գրի
 գորուն հայրապետ օլմասընտան՝ իւզ
 օթուզպիր սէնէ կէջտիքտէ՝ երանելի
 թարգմանիչլէրիմիզ ալլահըն շնորքու
 իլէ փէյտահ էթտիլեր :
 Ս է երանելի սբ գրիգոր՝ ալլահըն
 քէրէմի իլէ՝ հայոց մէմլէքէթինէ նի
 զամ վէրտիքտէն սօղրա , զաման զաման
 տաղ պաշլարընա չքըպ՝ աշակերտլէրի
 իլէ եապան եէրլէրաէ սաքին օլուրտու

վէ օթլուղուլա կէջինիպ , ճիւմէ
 հայոց միլէթի իջին աղօթք էտէր իտի :
 Ս է պազը քէրէ էնէր վանքլարը ա
 նապատլարը կէօղէտիր իտի : վէ ալա
 հըն էմրինի քարողել էտիպ , թէքրար
 տաղ պաշարընա կիտէր իտի : Ս է սբ
 տրդատ թագաւորտա էյի ամէլէրէ
 մուգոյէթ օլուպ , հէր թարաֆա՝ ալ
 լահըն էմրինտէն տըշարը իշ էթմէյէ
 սինիզ տէյի՝ թէնպէհէր վէ նասիհէթ
 լէր էազորըտը : Ս է չօք քէրէ՝ տայը
 մա էանըմտա տուր տէյի՝ սբ գրիգոր
 լուսաւորիչէ ըրճալար էտէր իտի :
 Ս պէին սբ գրիգորիոս՝ հալքտան ըոյ
 էթլէր կէօրիւպ՝ գաֆիլ քէնտինէ մաղ
 ըուրլուք կէլմէյէ տէյի՝ տողտա էա
 պանտա կէզէր իտի : Ս է օլ տրդատ
 սբ թագաւոր՝ քէնտի թէվապիլէրի
 իլէ՝ վէ ճիւմէ խալգ՝ սբ գրիգորուհն
 մուպարէք ճէմալինէ , վէ ինճիտէն
 մադպուլ ճէվահիր ճէվապլարընա գոյ
 էթ իլէ հասրէթ գալըպ՝ ազիմգասէ
 վէթլէր էտէրլէր իտի :

() Լ կիւնէրտէ պազըլար կէլտիլէր
 78
 Թա

Թագաւորա խապէր վերտիլէր քի, երանելի սբ գրիգորուն գայսերի շէճրինտէ իքի սալիճ էվլասը օլմուշ տուր. պիրինին ասը վրթանէս, վէ օպիրինին արիստագէս: Սրթանէս պեօյիւք օղլու՝ տիւնեայէ կիրմիշ. վէ սօղրա քաջանա օլմուշ: վէ Վ. րիստագէս՝ քիւջիւքտէն պէրի ճգնաւորլուք եօլունա թալիպ օլուպ, տաղ պաշլարընտա ծովուլա պագըլա տուրուրմուշ:

Թագաւոր պունու իշիթտիկի կիպի՝ օ սաճաթ պիր մուճապէթլէմէ նամէ եազըպ՝ իւջ փառաւոր իշխանլար կեօն տէրտի քի՝ ճորպիճէ իքիսինիտէ սլըպ կէլէլէր: () Ը իշխանլոր տա վարտըլաք վրթանէսի գայսերիտէ, վէ արիստագէսի կինէ գայսերիյէ եագըն պիր ա նապատտա պուլտուլար: Ս է նամէյի կեօստէրիպ տաւէթ էտինճէ, արիստագէս անապատտան էնմէք իստէմէ տի: Թա՛ս քի՝ ճիւմլէ շէճիլլէսի ճէմ օլուպ տէտիլէր քի՝ սէնին տաղտա ա ղօթք էթտիկինտէն, օրոյա վարտըղըն էՔզալ տըր. ղէրէ չօք քիմսէնին իսլաճ

օլմասրնա սէպէպ օլուրսուսուզ : վէ
տասա պուսնա քէզալիք սեօզէր իլէ՛
րիզա էտիպ կեօնտէրտիլէր : Ս է սէլա
մէթ իլէ կէլիպ թագաւորուն եանրնա
տոխիլ օլտուքտա , ազիմ մուհապէթ
լէր իլէ տիլչատ օլտուլար : Ս է օնտան
սօղրա՝ թագաւոր օ իքի ազիզէրի ա
լլա , երանելի սբ գրիգորու արամաղա
չքար : Թա՛քի կէլիպ էրզինկեան էյեա
լէթինտէ պիր անապատտա պուլտու
լար : Ս է չօք սէվինճլէր աղայըչար
էթտիքտէն սօղրա՝ թագաւոր նիեազ
էթտի քի , ո՛վ երանելի սբ հայրապետ՝
չիւն քի պիզիմ իլէ տուրմաղա րիզա
օլմատրն , վէ պու տաղիստանլարտա
սաքին օլմաք միւրատ էյլէտին : վէ պի
ղի կիւլ ճէմալինկտէն վէ ազիզ ճէ
վապլարրնտան հասրէթ գօտուն , իմտի
րիճա էտէրիզ քի՝ պարի սէնին պու
արիստագէս էվտտրնը՝ սանա պէտիլ
պիզէ հոգւոր առաջնորդ էյլէյէտին :
Երանելի սբ գրիգոր՝ թագաւորուն
րիճասրնը գապուլ էտիպ՝ օլ իզգէթլի
արիստագէս էվտտրնը՝ հայոց իւզէ
Ե 80 րինէ

րինէ քէնտիսինէ պէտէլ եպիսկոպոսա
 պետ ձեռնադրել էյլէտի : Ս է օլ ա
 րիստագէս սբ հայրապետ՝ իղէթլի փե
 տերինէ ույկունն օլուպ, պաշատը պ
 րահըն քէլամընը ճիւմլէսինէ վաղ էթ
 մէկէ :

Ս է երանելի սբ գրիգոր լուսաւորիչ
 իմիզ՝ զամանն օլուր կէզէր վաղ էտէր
 իտի, վէ զամանն օլուր կիտէր անապատ
 լարտս սաքինն օլուրուտու : վէ ազիզ
 վախճանընատոք՝ գըրգ կիւնտէ պիր
 քէրէ եէմէք քէնտիսինէ ատէթ էյլէտի
 ճիւմլէ շէյին գատիրի ալահ՝ կեօր
 քի գուլունա նէ գուվլէթլէր իհսան
 էտէր : Ս է երանելի թագաւոր տա՛
 տայրմս ալահըն օրէկքինտէ օլուպ՝ ճըգ
 նաւոր կիպի կէջինիր իտի :

Իշէլիտ սբ Գրիգոր Լուսաւորիչն
 Ս է իմանէլ () լուսաւորիչ :

Իղէթլի սբ Գրիգոր Լուսաւորիչ
 հայոց հայրապետ՝ պունճա չարչա
 րանքտան վէ զահմէթտէն սօղրա՝ նի
 ճէքի զէքր էյլէտիք, ինսան կեօլիւն
 տէն

տէն նիճան օլուպ , տաղ պաշարընտա
եապան եէրլէբտէ իւրտսուղ մէքեան
սըղ կէլիպ , տայրմա ալլահա աղօթք
էտէր իտի :

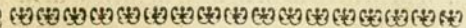
Պեոյլէ նադլ օլունուր քի , նիկիոյ
ժողովքունտան էվլէլ նէջէ օլուրու
տու քի՛ տաղտան էնիպ՝ պազը վանքլա
րա վարըպ՝ ալլահա մագպուլ օլան ա
մէլէրի Թարիֆ էտիպ , կէնէ տաղա
կիտէր իտի : Վաքին նբ արիստագէս
հայրապետ նբ լուսաւորիչին քիւչիւք
օղլու՝ նիկիոյ ժողովքունտան կէլիպ ,
նիկիոյ ժողովքունտա եապըլան հաւա
տամքը երանելի լուսաւորիչէ կեօս
տէրիպ , օլ տախի պէյէնիպ՝ իսկ մեք
փառաւորեցուքու տէտիքտէն սօղ
րա , տաղա կիտիպ՝ գոյրը ինսան իւզի
կեօրմէտի : Վարզինկեան սէմթինտէ՛
հայճա սեպու՛ լեաուն տէնիլէն տաղ
տա՛ պիր արտըճ աղաճը գօվուղունտա
աղօթք էտիպ՝ օրաճըքտա սաքին օլու
րումուշ : Վէ պի էմր իլահ՝ միւպա
րէք վախճանը եէթիշտիքտէ՛ քէնտի
սին : մալիմ օլուպ , օլ աղաճ գօվու

ղունտա աղօթքա տուրուպ , էօյլէճէ
այեաղ իւզըէ ազիզ ճանընը ալաճա
կիւլ կիպի Թէսլիմ էյլէտի քի սալա
քիմսէ կեօրմէտի : Ս է պիր կիւն՝
պիր դաջ ջօպան օրալը քտան կէչէր ի
քէն՝ պագտըլար քի՝ աղաճ գօլուղուն
տա՝ միւշէքքէլ ագ սագալը՝ իրի պօյ
լու՝ Տէյպէթլի իւզլիւյ՝ նուր ջէՏրէ
պիր քիմսէ՝ այեաղ իւզըէ՝ գաւազան
էլինտէ՝ ճանընը Թէսլիմ էյլէմիշ էմ
մա , Տիջ էօլմիւշէ պէնկզէմէզ :

() Լ տէմ ջօպանլար՝ պու Թէքին ատամ
տէկիլ տիր՝ պէլլէքի՝ ալաճըն մագպուլ
գուլարընտան տըր տէյիպ , օլ գօլու
ղուն իւզիւնէ Թաշտան տուվար էօր
տիւլէր քի՝ Տայվան վէ գուշ վէ ճա
նավար եանընա վարըպ օրմայեա քի ին
ճիտէլէր : Ս է Տայլի զաման էօյլէճէ
գալըպ , պիր կիւն գառնիկ ատըլ պիր
ճգնաւորուն տիւշիւնէ կէլիպ , պէնի
Քալան աղաճըն գօլուղունտան կէլ
ջքար տա՝ գերեզմանա գօ տէյի ճէ
վապ էյլէտի : () Լ տախի տիւնեալէրճէ
սէվինէրէք՝ վարտը օրաճըքտա էօյլէ

փոք սէլիմ պուլտու քի , սանրըսըն
 Տէնիզ ճան թէսլիմէյլէմիշ : () Լ տէմ
 եէրին հալքընս աույ էյլէյիպ , ալիմ
 իզգէթլէր իլէ կեօթիւրիւպ գէրեզ
 մանս գօտուլար . քի շիմոի օ եէր թոր
 թան վանքը տէնիլեր : Ս է չօք միւ
 ճիւղէթլէր օլուպ չօք հաստալար վէ
 չօք քեօթրիւմլէր , վէ սարա տէրտինէ
 կիրիՓօար օլանլար , վէ թիւրլի թիւր
 լի մարազլըլար շիՓօ պուլտուլար : վէ
 ալաս ազիմ իլան հազրէթլէրինէ շիւ
 քիւրլէր վէրիպ չօք հէմա ու սէնս
 էթտիլէր :

Վմոի՛ պիզ տախի իւզիւմիւզ եէրէ
 սիւրէրէք ալաս հազրէթլէրինէ նի
 եազ էտէլիմ քի , օլ Փազիլէթլի սբ
 հայրապետին , վէ ազիզ հուիսիմմէ
 կոյսուն , վէ սբ գայիանէնին , վէ պիլէ
 լէրինճէ օլան կոյս նահատակլարըն շի
 Փայէթի իլէ՛ պիզիմ կիւնաս ըա հաս
 տալանմըլ ճանըմըզա շիՓօ էյլէյէ :
Լանի՛ էթտիկիմիզ կիւնասլարա թո
 ղութի վէրէ : Ս է հէրնէ կիւնասա
 միւպթիլա օլմուշ իսէք՝ պիզի օլ

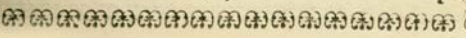

ալսաք խույլարտան խեղաս էյլէյէ :
 Սաղըուլուքտան , հասիւտլիւքտէն ,
 տառըմագտան , թէմպէլլիքտէն , թա
 մահասան , պօղազ տէրտինտէն , զինա
 քեարըլքտան , քի պունըար կիւնահ
 չէշմէսիտիլլէր , ճիւմէսինտէն պիզի
 էզատ էյլէյէ : Ս է պու սբ հաւատք
 տա՛ վէ սբ լուսաւորիչին օրէնքինտէ
 հաստատ սաղլայեա ամին :

Համար Խորագրանոց :

Պուրածըքտա սբ լուսաւորիչին
 ազիզ պատմութիւ ալահըն է հասն
 կէթիլմէսի իլէ մուխթասարիճէ թէ
 մամ օլաուքտա , լուսաւորչի օլան եզ
 բայըլարըմա պէնիտէ պլլէ գաթըպ
 մուհապպէթ իւզրէ պիր գաչ սիթէ
 միմ վար տըր , քի իստէր իստէմէզ տլլ
 նէմէլլիլ :

Ս է պու տուր քի , պիզիմ պու սբ հա
 ւատքա կէլմէմիզ իչին սբ գրիգօր լու
 սաւորիչ ալահըն քէրէմի իլէ նէ աէկ
 նի չարչարանքլար չէքտի , վէ ալահ
 պիզի նէ գատար սէվտի՛ քի պու ազիզ

Լամ Եկեթի շմէզ տէյէսին . գօբգօլայճա
 պիր շէյ իքէն , պիլէնի նատրր պուլու
 նուր : Տէյիլ քի սալթ զքումագ պիլ
 մէյէնլէր իչին սեյլէրիմ , զքումագ
 պիլիպ պիլկիճ օլան տախի պուլունուր
 քի՝ տօղրու խաջ չքարամագ . վէ պեյ
 իւք էքսիքլիք տիր : Վ է նէ սէպէպ
 տէն գայրը շէյի գօյուպ պուլու անկ
 տրն տէրսէն , օնուն իչին քի , քրիս
 տոնէական հաւատքըն թէմէլի պու
 տուր . էն էվէլ պուլուն էյրէնիպ ,
 սօղրա գայրըլարըն էյրէնմէք կէրէք :
 Գայրը միլէթ պիզէ տախլ էտէր քի՝
 պիր խաջ չքարմագ պիլէ պիլմէզէր .
 էա պու ինսաթ ու լայիգ մրտր . նք
 լուսաւորիչ պունա գայրը օլուրմու :
 Վիր խաջ չքարմագ պիլմէյէն՝ գայրը
 շէյի նէշէքիլ պիլսէ կէրէք : էա պու
 լար պիզտէն սօրուլմնգմր . սօրուլուր
 եղքայր սօրուլուր . վէ նիչին պիլմէ
 տին տէյի գազէպ օլունուր :

Նէտէն տիր քի՝ սէնահաթընա լազըմ
 օլան շէյլէրի , վէ գայրը նէչէ տահա
 լազըմ օլմայան շէյլէրի մուգայէթ օ

Լուս էօյրէնմիշտին , վէ հաւատք իջին
իքթիզա օլան շէյտէն ասլա խասպէր
տար տէյիլ սին : Պու եօլ իւզըէ ճօք
սեօզ վար սեօյլէնէճէք , լաքին՝ չիւն
քի էկէր ալլահ էհասն պուեուրուր
սա , իգթիզա օլան պիր դաջ շէյ իջին
մուխթասարիճէ պիր քիւչիւք գիրք
ճիյէղ կինէ թիւքքճէ տիւզմէք միւրա
տըմըգ տըր , շինտիլիք իւզիւմիւզէ խաջ
ջքարմանըն շարթընը սեօյլէյիպ , սեօ
զիւմիւզէ գաթ վէրէլիմ :

|| է խաջ ճքարմանըն շարթը պու
տուր քի , էլիմիզի տեօրթ եէրտէն՝
դօյրը եէրէ կեօթիւրմէսէք կէրէք :

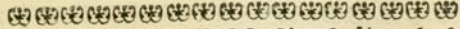
|| է պու տեօրթ եէրին էվէլի անը
մըղ տըր :

|| քինճիսի իւրէք իւստիւտիւր . քի
գուշաղըն իւստ եանը տըր :

|| Վչիւնճիսի՝ սօլ մէմէնին իւստ եանը
տըր :

|| Տեօրտիւնճիսի՝ սաղ մէմէնին իւստ
եանը տըր :

|| Պու տեօրթ եէրտէն՝ դօյրը եէրէ էլ
կեօթիւրիւրսէք , ճքարաղըմըղ խաջ
էյրի օլուր :

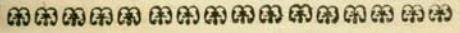
Ս Է պու տեօրթ եհրէ՛ պիրէ՛ր քէրէ
 էլ տօգանտըրմալը յըզ ։

Նիճէ քի պազըլար՝ իւրէք իւսաթիւ
 նէ էլ կեօթիւրտիւքտէ՛ պիր գաջ քէ
 րէ օրասընա տօգանտըրը ։

Ս Է պազըլար էլինէ սալթ իւջ եհրէ
 կեօթիւրիւր ։ պազըլար տախի՛ հէմէն
 պիր աննընա գօր պիր տէ գուշաղընա
 վէ տախի չօք թիւրլիւյ թիւրլիւյ է
 տէրլէր ։ քի պոււնլար հէփ եօլսուզ
 տուր ։ տօղրու խաջ չքարմագ տէկիլ
 տիր ։ Վղաճտան եա պիր գոյրը շէյ
 տէն պիր խաջ եափսան , տեօրթ գօլու
 նու նէ կիւզէլ էնտամլը ույտուրուր
 աուն ։ եա իւզիւնիւն խաջընրտա օնա
 ույտուրանա ։ օլ եափըւն խաջար
 պիրգէ եէթէր էօրիւնէկ տէկիլ փ ։

Ս Է նիճէ քի՛ օլ խաջըն գօլու տեօրթ
 տիւր խաջ չքարմագտան տէնիլէն սեօզ
 տախի տեօրթ տիւր քի հէր գօլուն
 տա՛ պիրին տէմէլիլիզ ։ Պիր շէյէ պաշ
 լարսագ , պու տեօրթ սեօղի տէրիզ ։

Յանուն հօր ॥ Լ որդւոյ ॥ Լ հոգւոյն
 ॥ սրբոյ ։

Պիր շէյ զբույուպ թէմամ էթտիբտէ ,
 նիճէ քի սաղմոսուն հէր փառքընտա
 կինէ պեօյլէ տէրիզ . լաքին՝ յանուն
 եէրինէ՝ փառք տէրիզ . քի կէնէ
 տեօրթ սեօզ օլուր : եանի պու շէքիլ :
 փառք հօր || և որդւոյ || և հոգւոյն ||
 սբբոյ . Ս է պունուն արտընճա՝ պու
 նիհայէթ սեօյլէնիր .

Լ. յԺմ և միշտ , և յաւիտեանս , յաւի
 տենից , ամէն .

Ս է Գեբեթիզ Թաւա՛ օլտաւաւ Սաւէ՛
 օլա թ ,

Պու գիրքին էվլէլինտէ՝ սբ Գրիգոր
 պիգիմ լուսաւորիչ նէրէտէ տօղտու
 վէ նէրէտէ էհեա օլտու տէյի՝ պիզէ
 պիլմէք վաճիպ տիր տէտիք . լաքին իք
 Թիզա տիւշմէտիկինտէն՝ տօղտուղու
 եէր զիքր օլունմատր :

Ս է պիլմէք իստէրսէն , անակ խոսրո
 վուն եանընտա լքէն՝ ազիզ գրիգոր
 տօղմուշ տուր :

Ս աքին էհեա օլտուղու եէր , օրհնել
 կեսարիա Թօփրաղը տըր . քի պատմուի

գիւրքէրինստէ՝ առաջին հայք տէնիլեր :
'Նիճէ քի հոռոմլար տախի՝ բրօդօն
արմէնիեան տէրէր . քի առաջին հայք
տէմէք տիր : քի շարականս տախի
տէնիլեր , 'ի կեսարիա հայք առաջին :
Խմտի՝ չիւն քի սբ լուսաւորիչիմիզ
օրատա էհեա օլտու , պու վէճճ
իւզրէ՝ սբ Գրիգոր լուսաւորիչ՝ կե
սարիալը տէնիլէպիլեր : Ա է օլ ազիզ
կեսարիա Թօփրաղընտան՝ ալաճ պիզէ
իւչ պեօյիւք քէրէմ էթմիշ տիր :
Լն էվվէլի պու քի , ճան կեօղիւմիւ
զի աչան սբ գրիգոր լուսաւորիչ օրա
տան զուհուր էյլէտի : Լքինճիսի
պու քի , սբ յօհաննէս կարապետին ,
վէ սբ աթանազինէ հայրապետին ա
զիզ մարմինլերինի սբ ղեոնդէս պատ
րիարգ՝ գոյսերի շէհրինտէն հայոց մի
լէթինէ փէշքէշ վէրտի քի պիւթիւն
տիւնեա օնա պահա օլամազ : Լւչիւն
ճի պու քի , օլ իքի ազիզ ճգնաւորա
րը պիզէ պարգևք էյլէտի քի , նորըն
ծայ հայոց միլլէթինէ կրօնաւորուք
Թարիքինի Թամամ Թալիմ էթաիլեր :

Ս է տաճա պունլարտան սօղրա , բար
 սեղ կեսարացի եօթնալոյս սբ Տայրա
 պետ , գրիգոր անժաբան , վէ գրիգոր
 նիւսացի տին ուլուլարմըզ օլ ազիզ
 շէճիրտէն զուհուր էթմիշէր տիր .
 քի օլ ազիզէրին գիրքէրինի Տայճայ
 եա թէրճումէ էտիպ , շինտիյէտէք օ
 քուր վայելել էտէրիզ : Ս է սբ բար
 սեղ կեսարացիներն տաղավար կիւնէրի
 իջին ուզուն ուզուն աղօթքլարը վար .
 քի ճաշու գիրքիմիզտէ եազըլուպ , կիւ
 նի կէլտիքճէ եկեղեցիտէ օքունուր :
 Ս է տին ուլուլարմըզ տէտիյսէք՝ տէյ
 իլ քի Տէմէն պունլար տըր . իլա կե
 սարիա շէճրի անկըտըղը իջին տիր քի
 պու ազիզէր զէքը օլունտու : Ս է սբ
 կարապետին եարը մարմինի Տալա օրա
 տտ եաթըր . քի Տալա Տայոց էլինտէ
 օլուպ՝ պայծառ պատունակն վանք տըր .
 քի կեսարիոյ սբ կարապետ վանքը
 տէնիլըր : Ս է նէչէ տաճա սուրբլար
 եաթաղը օլմաղըլա , միւպարէք թօփ
 րսգ՝ ազիզ մագամ տըր :
 Ս է չիւն քի պու խաքիր էտնա գու

Լուսուղուն տախի ասլը օլ կեսարիա
 Թօփրաղընտան սըր , օլ էյալէթտէ օ
 լան հայճա պիլմէյէն եղբայրլարմա
 պու-քիւ-չիւ-րէ.ք գիլըքճիյէզե փէշքէշ
 էյլէտիմ . մազուր օլա :

1. կէր մազպուլա կէչէրսէ , (Նիճէ
 քի զեքր էյլէտիք ,)

2. լաճըն քէրէմի էլէ պիր հոգևոր
 շէյէ տաճա էլ վուրմագ միւրասըմըզ
 սըր :

Ա է Սէ Լըրորդուլի և մի Լճուլի
 օլան Լճաճ հազըէթլէրինէ
 Փառք Պատիւ Լըրիպագուլի Տաւի
 տեանս յաւիտենից .
 Լճէն .

Լճ չիւզիւնի պիւլ էօլա	նա .
Լճէն սաղընը սօլա	նա .

Պոստիլիսիս Կաթողիկոսական Պատրիարքական Եկեղեցի
Երևանի Եպիսկոպոս

Ընտանիքի հայոց սեմինարի կենտրոնի խոս-
քովու էօլոսիւրմէսի ॥ Ժ

ՍԷ գրիգորու Թայեասը ալըպ գոյսէ
րիյէ գաջմասը ॥ Ժա

ՍԷ գրիգորուն հաւատքը՝ տրդատա
պէյան օլմասը ॥ ԺԵ

ՍԷ գրիգորուն օն իբի չարչարանքը
նըն իփտիոսասը ॥ ԺԹ

ՍԷ լուսաւորիչին խորվիրապա պաղը
պրոֆըրմասը ॥ ԼԷ

Հռիփսիմէ կոյսուն , վէ պիլէսինճէ
օլանլարըն նագլի ॥ Խ

Տրդատըն խոզ օլմասը , վէ սբ գրիգ-
րուն վիրապտան չք ॥ ԺԴ

ՍԷ գրիգորա սբ Աջմիածին իչին
կեօրիւնէն տեսիլք ॥ Կ

ՍԷ գրիգորուն գոյսէրիյէ վարըպ՝
հայոց հայրապետ օլմասը ॥ ԿԵ

ՍԷ գրիգոր հայոց ազգըն հալքընը
Պարտեյ էթմէսի ॥ ԿԶ

ՍԷ լուսաւորիչին աղաճ գօլուղուն
տա ազիղ վախճանը ॥ Ժա

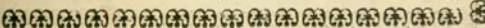
Տարցմունք Սբն Գրեգորի I Կաթողիկոսին
ընդ Տրեշտին :

Ուրաճգտա մալիմ օրա քի՛ պու
քիւ չիւրէք գիրքճիկն պու
իւ չիւնճի քերէ պամա օրա

Ճաղընտա , պիր գաջ եղբայրըրըն խըն
գիրք էթմէսի իչին , երանելի սբ գրի
գոր լուսաւորիչին՝ Տրեշտակըւ էթ
տիկի Տարցմունքու , վէ տաճա պիր
գաջ Քայտալը շէյլեր պիլէ գօմաղա միւ
րատ օլունտու : Ի՛ի զքույան վէ տիյ
նէյն ճանլար՝ պունլարտանտա նիչէ
Տիսսէ ալալար :

Ս է նիճէքի պու գիրքճիկն սէք
սէն պիր քեաճատընտա զիքր օլունտու
քի , երանելի սբ գրիգոր լուսաւորի
չիմիզ՝ սբ արիստագէս ազիզ միւպա
րէք օղունու քէնտի եէրինէ գօյուպ ,
Տայոց աթուունու օնա թէսլիմ էթ
տիքաէն սօղրա , քէնտի ազիզ երանելի՛

վարդալ տաղ պաշարընտա սաքինն օլտու
զու էանսլէրոտէ , գըրգ կիւնտէ պիր
քէրէ եէմէք եէմէյէ քէնտինէ ասէթ
էթմիշ իտի . նիճէքի սասիհ պատմու
թիւնլար սեօյլէմիշէր տիր .

Օլ գըրգլարըն պիրինտէ , մախսուս
աղօթք տղաչանք էթտի քի՛ տր ան
ճիւմլէնին եարատըճըսը՝ սէնին ազիզ
սք հրեշտակլարընտան պիրիսինի կեօն
տէր քի , կէլէ պանա արդարլարըն վէ
մեղաւորլարըն կիտէճէք եէրլէրինի ,
վէ նէշէքիլ օլաճագլարընը պիլտիրէ .
Բի հրեշտակ՝ ատամըն ճանընը ալտը
ղը զաման նէ՛շէքիլ կեօթիւրիւր , վէ
նէրէյէ կեօթիւրիւր , վէ կիթտիքլէ
րի եօլար նիճէ տիր , վէ ճանլարա
գարըը կէլէն դեւլէրին ճէնկի , վէ
տահա պուսուս կիպիլէրի՛ պէն սօր
տուգճա՛ պիլտիրէ պանա :

Խօշ՝ օլ ազիզին՝ հրեշտակլար ըւս զս
ման զաման կեօրիւշմէսի էքսիք օլմնզ
ըտը , լաքին պու արզու իչին մախսուս
խնդիրք էյլէյիպ նիազ էյլէտի .

է պուսուս նէտէն պիլտիլէր տէր
Օ՛ սէն ,

սէն , պեօյլէ տէրլէր քի , արիստագէ
սէ քի նէչէ կէլիր կեօրիւնիւր սեօյ
լէչիր մսիթարեւ էաէր իտի , գայրը
սեօյլէր արասընտա՝ պոււնու տա նագլ
էյլէմիշ տիր . քի օտա գայրըսընա սեօյ
լէմիշ տիր :

Վիճէ քի օլ երանելի՝ խորվիրապտա
իքէն , Տրեշտակ ըլա կեօրիւշմէսի , կիւ
նէ քէնտինտէն նագլ օլոււմուշ տուր :
Աջօքսա՝ քէնտի սեօյլէմէսէ , քիմ պիլէ
պիլերտի : Ա է տաՏա պոււնու կիպի
լէր պեօյլէ օլմուշ տուր :

Ա է անութի՝ քի սթգըա խընդիրք
էտէնլէրէ իշիտիճի տիր , քէնտի ազէզ
գուլոււնու խընդիրքինի գապուլ է
տիպ , երկնային սբ Տրեշտակարտան
պիրիսինի կեօնատէրտի քի , կէլէ սբ
գրիգօրու իրշաա էյլէյէ : Ա է կէլիպ
օլ սբ Տրեշտակ տէտի , ոլ գրիգօրիէ ,
իշտէ սէնին խընդիրքին իչին անուի
պէնի սանա կեօնատէրտի . իմտի նէ սօ
րաճաղըն վարըսա , սեօյլէ քի աէյէյիմ
սանա :

ՄԷ Լ ԳՆԱՆՈՒՐԻՆ ԶՐԵՆՍԱԿԱ ՍՈՐԻՈՂԱ
ԿՄԶԼՄՊԸԸԸ ՊԸԸ :

Տէտի սբ գրիգոր , եւ՛ ազիզ սբ Տրեշ
տակ նոյ , ինսանքն ճանը Թէնինստէն
չքտըզը զաման , կէնէ շինտիքի կիպի
Տէր շէյի Թանըմասը պիլմէտի վարմը .
Տէտի սբ Տրեշտակ , պէլի . կէնէ շին
տիքի կիպի Տէր շէյի Թանըր պիլըր նէ
քի քէնտինէ միսսուս տուր . վէ քէն
տինին օնտան սօղրա նէ Տալ իւզըէ օ
լաճաղընը օ սահաթ տույեար : Այանի
արդար իսէ , տույեար քի նէշէքիլ
փառքա արժանի օլմուշ տուր . վէ մէ
ղաւոր իսէ , քէզալիք տույեար շէքէ
ճէք չարչարանքընը :

Տէտի սբ գրիգոր , ճան նէ շէքիլ շէյ
տիր : Տէտի սբ Տրեշտակ արդարն
ճանը լոյս կիպի տիր քի կիւնէշ կիպի
ըշըլար . նիճէ պօղոս առաքեալ տէտի
քի , տըշարը քի ատամըմըզ պօղուլուր
լաքին , իչէրիքի ատամըմըզ տահա զիա
տէ կիւզէլէնիր : Տըշարըքի ատամ
տէյի Թէն իչին տէտի . վէ իչէրիքի տ
տամ տէյի ճան իչին տէտի : Ա ք մեղա

Լորուն ճանը գարանլըգ տուման կի
 պի չիրքին կեօրիւնիւր . զէրէ կիւ
 նահ իջինտէ գարարմըւ տըր :
Տէտի սբ գրիգօր , մեղաւորուն ճա
 նընը նէ' շէքիլ ալըրսընըզ : **Տ**էտի
 սբ հրեշտահ , մեղաւորուն ճանընը ալ
 մաղա կէլտիյիմիզ զաման' գաթը իըւ
 մըւա հէյպէթլի կեօրիւնիւրիւզ . շէ
 էլիմիզտէ հրեղէն սուր կեօրիւնիւր :
(Լտէմ պիզի կեօրտիւղի կիպի' գօր
 գուսունտան տիլի պաղանըր կեօզէ
 րին գափար . պաշընը սագլար . իւզիւն
 շէվիբիբ . էօթէ պէրի գաջընըր , լաբին
 աալա գաջընամազ . զէրէ հէր թարաֆ
 տան կեօրիւնիւրիւզ քէնտինէ :
Աէ օլ զաման ճան կեօզէրի աջըլըր
 քի , կիտէճէք պըլէթ գարանլըգ եօլ
 լարընը , վէ շէքէճէք սէրէնճամլէբինի
 հէփ էշքեարէ կեօրիւր : **Պ**ագար սօյ
 լարընա էվատլարընա վէ տօստլարընա .
 աղար եարվար օլուր աման չաղըբըր քի
 պէնի գուրթարընըզ : **Ա**պբին օնլար
 պուընլարըր աալա տույմազլար . զէրէ
 տիլի պաղըր տըր : **Բ**էնտի սանըր քի
 սէսի

սէսի չքար ետլվար օլուր . անձագ նէ
սէսի չքար , նէ սեօզիւյ աղնանըր . վէ
պիղըլ քէնտինատէն գոյըր ծնտա օլանլար
կեօրէմէզ :

Տէտի սբ գրիգօր , ճանը հրեշտակ մը
ալըր , եօքսա քէնտի քէնտինէմի սեօ
քիւլիւր : Տէտի սբ հրեշտակ , ճանը
աղըրսը սեօքէր , տէ հրեշտակ ալըր կի
տէր : Տէտի սբ գրիգօր , մեղաւորուն
ճանը նէ գլղգտա տըր : Տէտի սբ հրեշ
տակ , նիճէքի տէտիմ գարա տուման
կիպի տիր . վէ կիւնասլար իջինտէ
գարկ օլուպ , չիւրիւկ մուրտար շէյ
լէր կիպի գօգար քի եւնընա վարըմազ :
Տէտի սբ գրիգօր , եա արդարըն ճա
նընը նէ շէքիւ ալըսընըզ : Տէտի սբ
հրեշտակ , արդարըն ճանընը ալմաղա
կէլտիիմիզ զաման՝ նիճէքի պիր քիմ
սէ պիր քիմանէյի տիւյիւն էվինէ տա
վէթ էյլէյէ , ծնուն կիպի ահէստէ ա
հէստէ թադըլ թադըլ սէլամ վերէ
րէք վէ կիւլէր իւզ կեօստէրէրէք
կեօրիւնիւրիւզ . պույուր կիտէլիմ
տէյէրէք . քի սէնի արքայուլթիւն
100 շէն

շէնլիյինէ կեօթիւրսէմ կէրէք :

Սէ օլ արդար ճան՝ պիզի կեօրտիւկի կիպի , ճանըւ թէն իլէ սէվինմէյէ պաշար . զէրէ պիլիւքի՝ քէնտինի պու կէջիճի Քանի տիւնեանըն թիւր լիւյ թիւրլիւյ զահմէթինտէն , դրախտըն թիւքէնմէզ սօնղսուզ շէնլիյինէ վէ զահմէթսիզ ըւահաթլըղընահ կեօթիւրէճէիզ : Այէջիճի տիւնեատան վէ ինսանլար իջինտէն , դայլըճը տիւնեայէ վէ Տրեշտակլար իջինէ ուջուրսաք կէրէք տիր . օնուէն իջին սէվինիւր շաղօլուր : () Ը զաման ալըրըզօարդար ճանը չօք չօք իզէթլէր իլէ կեօթիւրիւրիւզ : Սէ էվվէլքի աստիճանտա դէլէր դարշը կէլիւրլէր . լպքին արդարըն ճանընահ ասլահազլաշամազլար : () Էրէ արդար ճանըն կիւնէշ կիպի փառլամասընտան՝ դէլէրին կեօզլէրի գամաշըրքի ասլահպադամազլար : Ընճադ օնու կեօրիւրլէրքի , արդարըն տիլի Տէր զաման ալահահ փառաբանութի վէրմէշ . վէ տայըմահ ալահամադպուլ էյի սեօզլէր սեօյլէվէշքի

աղզընտանքէմ սեօզ խէթա սեօզ չըք
 մամը։ Այլ աղքատլարա ողորմութի
 վերմիշ։ Վէ տայրմա բարեգործութի
 էթմիշ։ Այաղը՝ եկեղեցիէ կիթմիշ։
 Վէ նաչարլարը կեօրմէք իչին զահմէթ
 չէքմիշ։ Այլ կեօրիւրլէր քի, արդա
 րըն տայրմա քահանայա խոստովանել
 օլմասը՝ պէլինտէ գլըճ հիպի տիր։ Վէ
 սք հաղորդութի՝ ճան պարմաղընտա
 ճէվահիր հաթէմ կիպի հեօքիւմ կեօս
 թէրիր։ () Լատմ ճլւմէ գլւլէր մաթ
 օլուպ հէյպէթտէ գալլըլար։ քի ասլա
 եագլաշմաղա գատրը օլամազար։
 Աքինճի սատիճան՝ դարանլըգ զուլու
 մաթ տրը։ քի պիր գարանլըգ օնա
 պէնկղէմէզ։ լըքին արդարըն ճանը
 հիչ գօրգմազ։ զէրէ քէնտի կիւնէշ
 կիպի փառըտար Վէ կիտէճէք եօլա
 րը կիւնտիւղ կիպի սյտըն կեօրիւնիւր։
 իլա մեղաւորա գարանլըգ տրը։
 Աւջիւնճի սատիճան՝ գայէթ Վէ գայ
 էթ սօղուգլուգ պուզուգ տուր։
 Ալա արդարըն ճանըն ս ասլա սօղուգ
 սօգանմազ զէրէ քսուն մուհապպէթի
 քէն

Քէնտինէ էօյլէ ըսնմագ վերմիշ տիր
քի , տիւնեա պիւթիւն պուղօլսա ,
օնա սօղուգլուգ տօգանմազ :

Տեօրտիւնճի գաթ՝ գայէթ վէ գայէթ
Տէրարէթլի աթէշէր տիր . իլլա արդա
րըն ճանընա սէրին միլայիմ Տաւա տըր .
օ Տէրարէթլէր օնա ապլա Տիջ տօգան
մազ . սապաս վագթինին ըիւզկէարը
կիպի սէրին տօգանըպ սէՔա պաղըշ
լար :

Պէշինճի գաթ՝ գայէթ վէ գայէթ
տառ իզէր վէ պէլէթ եօլլար տըր . քի
պիր սըքլէթլէրէ պէնկզէմէզ . լաքին
արդարըն ճանընա պօլ իզէր վէ աջօք
եօլլար տըր :

Լ՛լթընճը գաթ՝ կիւնէշտէն տասա : նու
րանի քէմէր քէմէր նուրլար տըր . քի
արդարըն ճանը օրայեա վարտգտա , սէ
վինճինտէն շաշար զմայլել օլուր :

Եփտինճի աստիճան՝ Տրեշտակլաբըն
տուրագլարը տըր . քի արդար ճանը
կեօրտիւքլէրի կիպի՝ սէվինիր շազօ
լուրլար . քի օնլարըն կեօզիւյ տայըմա
պագար քի նէ զաման պիր արդար ճան

կելիք տէրի Վ է նէ գատարքի արդար
լար իջին սէվինիւրէր, օ գատարտա մե
զաւորլար իջին ԹէէասիւՔ էտէրլէր .

Եանի տրտմել օլուրլար :

Սէքիզինճի աստիճանտա տէրուԹիք
զօրուիք տուրլար . օնլար տախի ար
գարը կեօրտիւքլէրի կիպի , սէվինիպ
շազ օլուպ , սաղմոս տէյերէք վէ ալ
լահա փառաբանուի վերերէք իղէթ
լէր իլէ գարշո չքարլար . վէ հօշ կել
տին սէՔա կելտին տէյերէք սէլամ
լարլար . օլ տէմ օնտա օլան շէնլէք շէթա
րէթ' ալ իլէ Թապիր օլունըմու :

Ս է օնլարլտա կէչտիքտէն սօղրա օլ
արդար ճան կիտէր երկնաւոր Թագա
ւորուն էօյիւնէ երկրպագուի էտէր .
() Լ զաման իշիտիր օլ ազիզ միւպարէք
սէսի , վէ արգարլարըն ումուտ էթտի
իի աւազըքի , հօշ կելտին պէնիմա
զիզ գուլում , շինտէն կէրի շազ քուա
հաթ օլսան կէրէք տիր տիւնեանըն
զահմէթինտէն , վէ Թէնտէ իքէն չէք
տիկին էլէմլէրտէն : Ս է նուրտան
տիւզիւլմիւլէ կեօրիւլմիւլ լիպասլար

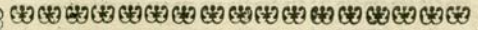
կէթիւրիւ պ կեօստէրիւրէր Տրեշտակար
 քի՛ պու լուսեղէն պատմուճանլար
 Տէփ սէնին իջին տիր : Ան զաման քի
 ճանլար Թէնլէրինէ գավուշուր դա
 տաստան կիւնիւնտէ , ոլ զաման սէն
 պու լիպասլարըլա տօնանսան կէրէք
 տիր . շինտիլէք վար ըռահաթլան տիւն
 եանըն մէնէթինտէն : Ան օնտան սօղ
 ըա՛ ալըր կեօթիւրիւրէր Տրեշտակար
 օնուտա օ պիր արդար ճանլարըն իջինէ
 քի դրախտըն դարշըսընտա տըր . տէ
 օրատա սբ ճանլարըլա տայըմա սէվի
 նիր շաղ օլուր , ալահա տայըմա օրՏ
 նութի փառաբանուի վերէրէք :
Տէտի սբ գրիգոր , եա մեղաւորուն
ճանընէ՛ շէքիլ կիտէր : Տէտի սբ Տը
 ըշտակ , փէք չօք սրգլէթ մէշագգէթ
 չէքէր : Ավիլէքի տատիճանտա՛ դէլէր
 չէքիրկէ կիպի Տիսասլարգ չօքլուղ ու
 լա դարշը կէլիպ եօգլարըլար քի քէն
 տի ամէլէրինտէն ամէլ պուլուճուր
 մու օ կիտէն ճանտա : Ան դէլէրին
 չօքլուղու՛ քի պեօլիք պեօլիք տիր ,
 Քիմիսի Տպարտութիւն էթտիրմէյէ

Թային տիր սագահլոհն : Բիմի նա
խանձուրի : Բիմի բարկուրի : վէ քիմի
տէ օ պիր կիւնասլար իջին վէսվէսէ
վերմէսինէ Թային օլմուշտուր :
Բի պուսլարըն հէր պիր պեօլիւկիւյ՝
մեղաւորուն ճանընա պաշգա պաշգա
գարշը կէլիպ , չաղըրըր պաղըրըրլար
շամաթա էտէրլէր քի՝ պու ճան պիղէ
խըղմէթ էթմիշ տիր պիղիմ տիր նէրէյէ
կեօթիւրիւրսիւն տէյի հրեշտակըն է
լինտէն գափմաղա չալըրլար . քի օ սէ
Քիլ մեղաւոր աճապ նէ՝ սքլէթլէր չէ
քէր օնլարըն հէր պիրինտէն գուր
թուլունձա : հէր պիրէր պեօլիւկիւն
էլինէ տիւշտիւքձէ , աման ղաման պիլ
մէզ երրթըճը ճանավարլար վէ աղկըն
երլանլար իջինէ տիւշմիւշ կիպի աղար
սըղլար չաղըրըր Քիղան էտէր . վէ պիր
ԹարաՔոսան չարէ պուլամազ : Ս է
կեօթիւրէն հրեշտակ ասլա եարտըմ
էթմէզ . քի օ տա իյրէնիր մեղաւոր
տան . անձագ հէմէն օ գատար քի՝ դօ
մազ դէլէրէ քի զապդ էտէլէր մեղա
ւորուն ճանընը . ղէրէ դատաստան

կիւնիւնէտէք ի զինն եզք տուր դեւէ
 րէ մեղաւորուն ճանընը զապգ էթմէ
 կէ : Ս է հէրնէ հալըսա՛պու սքէթ
 լէրի կէջիւ , իքինճի աստիճանա վար
 արգտա , պագար կեօրիւր քի , եօլարը
 գարա տուման պիւրիւմիւշ , օրատա
 տա ազիմ գօրգուլար զհհմէթլէր սըք
 լէթլէր չէքիւպ , օնտան սօղրա կիտէր
 սօղուգլուգ աստիճանընա . վէ օնտա՛
 տա հայլի զաման սօղուղու չէքիքտէն
 սօղրա , կիտէր օ աստիճանա քի տօլու
 աթէշ տիր : () նտա տա հայլիճէ եանրպ
 դուգուշուպ աման չաղըրըպ ազիմ
 Քիղանլար էթտիքտէն սօղրա , տառ
 սըքլէթ եօլարա օղրար : () նտա՛ տա
 չօք սքլէթլէր չէքիւպ՝ լուսեղէն աստի
 ճանա կիտէր . լաքին քէնտինէ դայէթ
 գարանլըգ զուլումաթ տրր : () նտան
 սօղրա հրեշտակլարըն թապագասընա
 վարըր . վէ հրեշտակլար կեօրտիւքլէրի
 կիպի , պագարլար քի մեղաւոր տուր ,
 ազիմ գասէվէթլէր էտիպ՝ վայ վերիը
 լէր օ մեղաւորուն պաշընա : Ս է սէ
 քիղինճի աստիճանա վարտգտա , արու
Թիք

Թիք զօրու թիք գարշը կելերլէր . վէ
 պագարլար քի մեղաւոր տուր , չաղը
 բըլար քի , նէրէյէ կեօթիւրիւրսիւն
 շու մուրտարը կերի չէվեր : () զաման
 կերի չէվերիպ կեօթիւրիւրլէր օ պիր
 մեղաւոր ճանլարըն իչինէ . քի գալըր
 օնտա թա քս դատաստանա կելէնէ
 տէք քի դատաստան կիւնիւ տիւր :
 Ս է օլ դատաստան կիւնիւնտէ՝ ճան
 թէնինէ դավուշուպ , դժոխքուն սեօյ
 իւնմէղ աթէշինէ աթարլար . քի օն
 տան սօղրա յաւիտեանս յաւիտենից
 օ աթէշտէն վէ չարչարանքտան Տիչ
 ապլա դուրթուլուշ եօք տուր : Նիճէ
 քի քս էֆէնտիմիզ պույուրտու քի ,
 երթիցեն նօքա ՚ի տանջանսն յաւիտե
 նականս . քի էպէտի չարչարանքա կիթ
 սէլէր կերէք տիր :

Տէտի սբ գրիգոր , ած նէշէքիլ զաթ
 տըր : Տէտի սբ Տրեշտակ , ած էօյլէ
 պիր սբ ազիզ զաթ տըր քի , Տիչ պիր
 շէյէ պէնկղէմէզ . ճիւմլէ շէյտէն վէ
 Քիքիրտէն տըշարը տըր . նուրտան վէ
 կիւնէշտէն իւզ պին քերէ իւզ պին

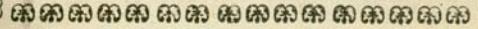

գաթ ազիզ տիր . վէ քիմնէ օնու կեօր
 մէյէ գատըր տէյիլ տիր : | պբին ար
 դարլար սուրբլար՝ դատաստան կիւ
 նիւնատէ վէ արբայուի իչինատէ օնուն
 ազիզէրտէն ազիզ միւպարէք ճէմա
 լինի գատըր օլտուգլարը գատար կեօր
 սէլէր կէրէք տիր . եանի ալլահ հէր
 պիրինէ նէգատար կեօրմէք լիք էհասն
 էտէրսէ :

Տէտի սբ գրիգոր , կեօյլէր գաջ գաթ
 տըր . վէ հրեշտակլար գաջընճը գաթ
 տա տըր : **Տէտի սբ հրեշտակ , կեօյլէր**
 օն գաթ տըր . վէ հրեշտակլար օնուն
 ճու գաթտա տըր քի օնունճու կեօյ
 տէնիլիր : | է օնունճու կեօյ օ տուր
 քի , լուսեղէն երկինք տէնիլիր :

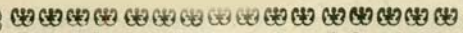
| է օլ կեօյտէ՝ հրեշտակլարն տու
 րագլարը տօգուգ գաթ տըր . քի պիր
 պիրինատէն իւքսէք տիրլէր : | է ճիւմ
 լէսի տայրմա տուրմայրպ՝ սբ երրոր
 դութիւնա փառաբանուի վերիլէր :
Տէտի սբ գրիգոր , ալլահըն փառքը
 վէ սբ շնորքու պու տիւնեայէ վէ ին
 սանլար իւզէրինէ նէ՛շէքիլ էնէր :

Տէ

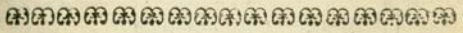
Տէտի սբ հրեշտակ հէր նէ շնորհք քի
ալա հասն պու տիւնեոյէ էնէր , էն
է վէլէ հրեշտակլարա էնէր . տէ սողրա
ինսանլարա եայլլըր :

Տէտի սբ դրիգոր , ննջեցեալն ճանը
նա՝ պագտան աղօթքտան վէ ողորմու
թիւնտան՝ հանկիսի փէք Քայտալը տր :
Տէտի սբ հրեշտակ , ննջեցեալն ճա
նրնա փէք Քայտալը օլան՝ աղօթք՝ ողոր
մութի տուր , զէրէ պագըն Քայտասը՝
սագլայանա տրր . ննջեցեալա Քայտասը
եօք տուր : Վ է սբ պատարագ՝ քի մա
տուցանել էտէն քահանայ արդար մու
քուր քիմսէ օլա , ճիւմլէ ննջեցեալ
լարա Քայտասը վար տրր : Վ պքին՝ հա
ւատքսըղ ի Տիգրաթսըղ վէ կիւնասըն
տան փիւշմանսըղ անգեղջ էօլէնլէրէ
հիչ պիր շէյտէն Քայտա եօք տուր . նէ
աղօթքտան նէ ողորմութիտան վէ նէ
սբ պատարագտան . զէրէ պուելար՝
քսուն սբ հաւատքը իլէ՝ վէ կիւնա
հընտան զղջալ օլմաղըլա կիտէնլէր ի
չին տիր . օպիրլէրէ պուելարտան Քայ
տա եօք տուր :

Տէտի սբ գրիգոր , պիւր քիշի քի Տէր
 սաղլըղը զամանտա չօք չօք կիւնաս ըւ
 պաղլանմը զօլա , վէ խոստովանել զ
 մայա . տէ էօլէճէք զամանընտա թա
 մամ զըղջում իլէ վիւշմանն զուպ , իւչ
 կիւն էվվէլ եա իքի կիւն , եախօտ պիւր
 կիւն , մեղայ տէյէ՛ տէ խոստովանել
 զօլա . աղլայ սըզլայա՛ քահանանըն այա
 ղընա տիւշիւպ հաղորդուի իստէյէ .
 օնա հաղորդուի վերմէք ճոյի՛ղ մի
 տիր , եօքսա տէյիլ մի :

Տէտի սբ հրեշտակ , ճոյիղ տիր . զէրէ
 ալլահ ողորմած տըր . թամամ վիւշման
 զուպ մեղայ տէյէնտէն իւզ չէվիւրմէզ .
 Վ , իճէ քս քէնախիսի պուլումուշ տուր
 քի , Տէր քիմ պէնիմ մարմինիմի վէ ա
 ըրիւնումու ալլպ հաղորդել զուրսա ,
 օ պէնտէ զուր՛ պէն օնտա . քի պունա
 շիւպհէ եօք տուր . քի քս քէնախի պուլ
 ուրմուշ տուր : | պքին օ կիւնլէրէ
 գալմամագ , եանի էօլէճէք կիւնլէրի
 կէլմէզտէն թէտարիքտէ պուլումամագ
 չօք էՔզալ տըր . զէրէ քիշի պիւլէզ
 քի հանկը սահաթ էօլտէ կէրէք տիր .

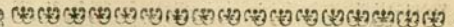

Եւ գաՔիլ տիւն պաղանըրսա՝ հալընէ
րէյէ վարըր : ՄԵղայ տէյէմէզ . խոս
տովանել օլամազ . քի էկէր էվէլտէն
Թէտարիքտէ պուլունմամըշ իսէ , գոյ
ըը օնա չարէ եզք տուր . վարաճաղը
դժոխք տուր :

Պունուն իջին պույուբտու քս քի ,
օյանըգ տուրունուզ . զէրէ պիլմէզսի
նիզ քի նէ զաման էվ սահապը կէլըր :
Լանի՝ պիլմէզսինիզ քի՝ ալլահ նէ զա
ման ճանընըզը իստէյէճէք տիր : Մ է
օյանըգ տուրուն տէմէք , տայըմա կիւ
նահտան դաջոնըզ . վէ գաՔիլ կիւնահ
էտէրսէնիզ , Թէզճէճիք խոստովանել
օլունուզ տէմէք տիր :

Տէտի սբ գրիգոր , հանկի կիւնահ
պեօյիւք տիւր քի ատամը դատաս
տան կիւնիւնտէ փէք ութանտըրըր :
Տէտի սբ հրեշտակ , օ կիւնահ պեօյ
իւք տիւր քի , քիշի՝ քիւջիւք տիւր
տէյի խոստովանել օլմայա :

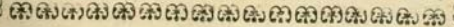
Տէտի սբ գրիգոր , խոստովանել օլ
մագ , ապաշխարանք չէքմէք , վէ աղ
ըյըպ եաշ տէօքմէք , կիւնահլարը նէ
Լ

շէքիլ սիւէր : Տէտի սբ Տրեշտակ ,
 նիճէ մաւմաթէշտէն էրիր , վէ դա
 րանըգ կիւնէշտէն գաշար , վէ Թօզ
 րիւզկեարտան տաղըլըր , օնուն կիպի'
 խոստովանանք վէ ապաշխարանք՝ կիւ
 նասլարը եօզ էտէր : քի դատաստան
 կիւնիւնտէ քսօ կիւնասլար իչինն ապ
 լա սօրկու սիւվալ էթմէգ : Եւշտէ օ մի
 սիլլի քիմսէ իչինն տէտի դաւիթ մար
 գարէ քի , մաւգլու օնա քի՝ կիւնաս
 լարընա Թողուի օլտու : տէ էօրթիւլ
 տիւյ ճումէ սու չարը :

Տէտի սբ գրիգօր , պիր քիշի խոստո
 վանել օլտուքտան սօղրա , օ կիւնասլ
 Թէքրար իշէսէ վէ Թէքրար փիւշ
 մանն օլուպ մեղայ տէյիպ խոստովանել
 օլտա , օ ատամ Թողուի պուլուրմու :
 Տէտի սբ Տրեշտակ , քիշի նէ՛գատար
 տիւշէրսէ՛ գալգմագ ճայիգ տիր . քի
 նէ գատար կիւնաս էթմիշ օլտա , ու
 մուտունու քէսմէյիպ ապաշխարել օլ
 մագ կէրէք տիր : Օ էրէ միաճին քսօ՝
 պեարոս առպեալա տէտի քի , պիր
 քիմսէ էէտի էէթմիշ քէրէ սանա սուչ

Բ

Ետիպ մեղայ տէրսէ , Թողուի էթմէլի
 սին : Պունու պեօյլէ կանոնք գօյան
 էֆէնտիմիզ քս քէնտի գուլարնա ,
 քէնտիսի եա նէ գատար տաճա ողոր
 մած տըր : Լլաճըն ողորմութիւնու
 պիր տիպսիզ քէնարսըզ տէրեա տըր .
 ինսանընքի ծնուն եանընտա՝ պիր գադ
 րէ գատար պիլէ կէլմէզ . նէ գատար
 ջօք օլսատա :

Տէտի սք գըրիգոր , պիր ատամ տէրեա
 տա՝ տաղտա՝ պէլտէ՝ եապան եէրլէրտէ
 պուլունուպ , գաֆիլ էօլիւր իքէն
 կիւնաճլարընը Քիքը էտիպ մեղայ տէ
 սէ՝ տէ խոստովանել օլմագ իսթէսէ :
 լաքին քաճանայ պուլունմասա . տէ •
 սէպէպտէն խոստովանանքսըզ էօլսէ .
 ծնուն ճալը նիճէ օլուր : Տէտի սք Տը
 րեշտակ , Տէր քիշէյէ ճայիզ տիր քի
 կիւնաճընը Տէր կիւն խոստովանել օ
 լա . եախօտ ճաֆթատա պիր քէրրէ .
 Տիչ տէիլ իսէ՝ սյտա պիր քէրրէ . եա
 խօտ պարի երտա պէշ ալթը քէրրէ :
 Ս է էկէր քաճանասըզ եէրտէ պու
 լունուրսա , Տէր քիմ օլուրսա , ծնա

խառնութեանել օլմագ ճայիզ տիր . օնու
քս գապուլ էտէր . զէրէ քէնաինին
ազիզ գանը պահասըտըր . վէ աւազան
տան տօղմուշ տուր . վէ սբ երրորդու
թի դաւանել օլուր . վէ քսուն սբ
խաչընա երկրպագուի էտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , պահք նէ շէքիւ
շէյ տիր : Տէտի սբ հրեշտակ պահք
էօլէ պիր ազիզ շէյ տիր քի , ինասնը
հրեշտակըտրա պէնկզէտիր . վէ շէյթա
նը պէնա էտէր . քի օլ պահք դուդան
ատամըա ճէնկլէ շէմէզ . եանի քէն
տինէ ույտուրուսլ կիւնահա տիւշիւ
րէմէզ : Սէրէ պահք՝ տէմիր գալէ
օլուր դուդանա . քի տիւշմանը օլան
շէյթան իջէրի կիրէմէզ . եանի գալտի
նէ կիրիպ վէսվէսէ վերէմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր , աղօթք նէ շէքիւ
շէյ տիր : Տէտի սբ հրեշտակ , աղօթք
օ շէյ տիր քի , ատամըն Քիքրինի ալա
հա չքարըր : Պիր ատամ փոք Քիքր
իլէ աղօթքա տուրաա , օ աղօթք՝ օք կի
պի կէօլէրի կէչիպ , ալահա չքար .
վէ ատամը կիւնահասան կէրի դուդար .

զէրէ Քիբրի տայրմա աղօթքոս օլսն
քիմսէնին՝ կիւնոս Քիբր էտէճէք
վաղթը եօք տուր :

Տէտի սք գրիդոր , մեղաւորուն էօլ
մէսի նիչին սաղմաստա չար տէնիլմիշ
տիր : Տէտի սք հրեշտակ , պիր քիշի
կիւնասընատն փիւշման օլմայրպ մեղա
սրզ խոստովանանքսրզ կիթօտէ , կէրչէք
քի օտտամըն մասը քէնտինէ չար օ
լուր . զէրէ իշիտէճէք տիր դատաս
տան կիւնիւնտէ օտէսի օ զարհուրելի
ձայնը քի , երթայք յինէն անիծեալք
ի հուրն յաւիտենական . քի տայրմա
շէթանըն արտընձա կիթտինիզ տէ ձա
նընրզը կիւնաս ըլա դարալատընրզ :

Ս է օնտան սօղրա դժօխքա կիթմէք
տէն դայրը պիր ումուպարը տահա
եօք տուր . վէ դժօխքա կիթտիքտէն
սօղրա , չդմաղա տահա պիր եէրտէն
չարէ պուլամազլար : Ս է անձ քի տայր
մա ողորմած տըր , օնձուլային անզեղձ
մեղաւոր քիմսէլէրէ տալա ողորմել օլ
մազ . վէ տայրմա օնլարա խըշմըլա նա
զար էտէր : ()նուն իչին օնձուլային

մեղաւորլարն մահը չար տէնիլիշ տիր :
Տէտի սբ գրիգոր , եա արդարն մահը
նէ՛ շէքիլ ազիղ տէնիլեր : Տէտի սբ
Տրշտի , զէրէ տիւնեայէ ալտանմոյրալ՝
քէնտինի կիւնաստան սաքընտը . վէ
պու տիւնեանըն սէՔասընա գարշը՝
քէնտինի էօլմիւշ կիպի կեօստերտի .
վէ յոյսուհու Տէմէն քսոււն արքայու
Թիւնոււնա գօտու . օնոււն իչինն օ սբ
փառքա արժանի օլտու . վէ տայրմա
շազլք շէնլէք իչինատ տիր : (Ուոււն
իչինն արդարն մահը միւպարէք տիր
տէնիլտի . զէրէ էօլմէյիննէ փառքա
լայիգ օլամաղ . օնոււն իչինն արդարն
ուամուու գավի օլտուղու իչինն տայրմա
կեօղիւյ էօլմէքտէ՛ տիր : Նիճէ քի
պօղոս աուաքեալ տէտի , արղու ճէքէ
րիմ՝ քի շու Թէնտէն ճքոյրմ տա քսա
կիտէյիմ : Օ էրէ արդարլարա պու
տիւնեա զընտան կէլեր :

Տէտի սբ գրիգոր , դատաստան կիւ
նիւնտէ քիշինին գործքոււնա կեօրէ
վէրիլմէք նիճէ տիր : Տէտի սբ Տրեշ
տակ , արդարլարա էօլէ պիր փառք

վերիւնք քի, պօղոս առաքելն տէտիյի
կիպի, նէ կեօղ կեօրմիւշ, նէ գուլագ
իշիթմիշ, վէ նէ ինսանըն Քիբրինէ
կէլէպիւնք, զէրէ պու տիւնեանըն Տիչ
պիր փառքընա պէնկզմէզ քի ասա
մըն Քիբրինտէն կէչէ: Վ է մեղաւոր
լարատա էօյլէ պիր չարչարանք վերիւնք
քի, Տիչ պիր չարչարանքա պէնկզմէզ:
Օ էրէ նիճէ քի արքայուի նէ շէքիւ
փառք օլտուղու Քիբիրտէն եօգարը
տրը, օնուն կիպի՝ դժօկբունտա չար
չարանքը՝ աղլտան տշարը տրը: Մտէր
կիպի գուրդլարը էօլմէզ. շէտիտ Տէ
րարէթլի աթէշի սեօմմէզ. վէ չարչա
րանքը ասլա թիւքէնմէզ: Տէտի սբ
գրիգոր, Տանկի գործք փէք Փայտալը
տրը առամա: Տէտի սբ Տրեշտակ, Տէր
գործքաան էյի գործք՝ զղջում խոստո
վանանք ապաշխարանք տրը: Տէրքիւ
տէ պու իւչ գործք պուլունուրսա,
արքայուի օնուն իչին տիր շիւպՏէսիզ:
Տէտի սբ գրիգոր, եա Տէր գործքաան
Քէնա Տանկի գործք տուր: Տէտի սբ
Տրեշտակ, օ տուրքի, քիշի զղջումսուզ

խոստովանանքսրդ գալա . զէրէ զղջում
սուղ էօլէն քիշի քի անղեղջ տէնիլիբ,
Տիչ շիւպՏիսիղ դժոխքա կիտէր . քի
յաւիտեանս յաւիտենից դժոխքտան
չքմազ :

Տէտի սբ գրիգոր , պիր ատամ քի կիւ
նասընը խոստովանել օլա՝ վէ քասանա
նըն դօտուղու ապաշխարանքը չէ. քիւնզ
տէն էօլէ , ծնուն իշի նիճէ օլուր :

Տէտի սբ Տրեշտակ , թամամ զըջլալ
օլմաշ իսէ , սբ եկեղեցինին աղօթքու
վէ սբ պատարապ՝ ծնուն կիւնասընը
քաւել էտէր . զէրէ նիյէթինտէ էօլէ
իտի քի , սաղ դալայրար , ապաշխարան
քընը շիւպՏիսիղ էտա էտէր իտի . զ
նուն իչին՝ օքրիստոնեանըն էքսիկինի
եկեղեցի տօլտուրուր :

Տէտի սուրբ գրիգոր , թէնտէն չքան
ճանլար՝ նէ գայրըրըլար : Տէտի սբ
Տրեշտակ , արդարլար տայրմա պունու
գայրըրըլար քի՝ աՏ նէ զաման օլուր
քի քս կէլէ դատատտան էտէ քի թէն
լէրիմիղէ գաւուշուպ , վարալմար
քայուլթիուն թիւքէնմէզ փառքընը

Վայելել էտէլիմ: Ա է մեղաւորլար
 տայրմա գասէվէթ էտէրէր քի , ա՛հ
 դատաստան կիւնիւյ կէլոյթ զաման
 օ կիւն պիղիմ սէՔիլ Տալմըզ աճապ
 նէ շէքիլ օլուր . քի դժոխքուն սեօյ
 իւնմէզ աթէշինէ վիւյ թիւքէնմէզ
 չարչարանքընա կիրիՔաար օլսագ կէ
 րէք: Ս եղաւորլար տայրմա պունլարը
 Քիքիլէնիպ՝ ապա ուրախ օլմազլար .
 իլա Տէմէն տայրմա աղաշըրլար :
 Տէտի սբ գրիպոր , կիտէն ճանլար՝
 կէրի դալնլարընը դայրըրըրմը . եօք
 սա Տիչ Քիքիլէրինէ կէլմէզ մի :
 Տէտի սբ Տրեշասի , տայրմա կեօզէրի
 օնլարաւ տըր : Ա է էկէր պիր քիշե
 նին կէրի դալմը յիշատակը՝ կէջմիշէ
 րինին ճանը իջն օղորմուի վէ պատա
 րսգուց վէրէ , օ ճան տայրմա յիշատա
 կընա տուվա էտէր քի . ալա՛հ օնլարա
 էօմիւր ու զունլուղու վէրէ վէ իշննի
 կիւճիւնիւյ էՏասն էյլէյէ : Ա է էկէր
 կէրի դալմը քիշի՝ քէտի ննջեցեալ
 ւորընը Քիքիլինէ կէթիրմէյիպ՝ ճանընը
 դայրըմազսա , օ աա յիշատակընը պալա

Տիէ գայրումազ . վէ տայրմա անէ ծ.բ վէ
 րիւ քի տր ան՝ պէնիմ յիշատակը
 եօղ էյլէ . տէ պէնի յիշատակսըզլարըն
 սրասընա դօ : (Կնուն իջին պունու
 պեօյլէ նիազ էտէր քի , անյիշատակ
 ննջեցեալար իջին ողորմիս չքարըլարք
 տա , պարի օնտան Տիսսէմէնտ օլա :
Տէտի սբ գրիգոր , ճանլարտա պիրպի
 րինի կեօրմէք Թանըմադ սէվմէք
 վնրմը : **Տէտի սբ Տրեշտակ** , կեօրմէք
 օլմասա՝ կեօղսիւղ կիպի օլուրլարըր .
 վէ Թանըմադ սէվմէք օլմասա , հայլան
 կիպի օլուրլարըր . վէ օնտան սօզրա
 արքայուի դժսիք լազըմ կէլմէզ իտի
 օնլարա : Լմտի պէլի քի կեօրմէք
 Թանըմադ վէ պիրպիրինի սէվմէք վար
 տըր պուրատաքինտէն չօք զիատէ :
Տէտի սբ գրիգոր , արքայու Թիւնաս
 պիրպիրինի սէվմէք նէ շէքիլ տիր :
Տէտի սբ Տրեշտակ , օրատա մարմնա
 լոր սէվմէք կիպի տէյիլ տիր . իլա
 Տէի Տրեշտակլար կիպի հօգևոր մու
 հապպէթատ տիրլէր . օ մու հապպէթ
 ինսանըն Քիքրինտէն եօքարըտըր :

Ս է հերպիրիսի ալահըն վերտիկի
տէլէթին փառքը իլէ տօնանմըտըր.
վէ տայրմա շազըդ իջինտէ օլուպ, ալ
լահա փառաբանութիւն էտէրլէր :

(Լ,րանելի սբ գրգոր լուսաւորիջի
միզին սբ հրեշտակըա էթտիկի հարց
մուկըլար պուրաճըդտա թամամ
օլտու :

ՏԻՐ ԼՃԼ Մենասբ Լ,րրորդուի և
մի ԼՃութի, պիզ կիւնասքեար
գուլարընտա շնորք վէ հոգևոր ի
մաստութի վերէ քի՛ տայրմա կիւնաս
տան դաշըպ, զղուամտա խոստովանանք
տա վէ ապաշխարանքտա օլուպ, դժոխ
քուն աթէշինտէն խէլաս պուլմաղա,
վէ արբայուի փառքընա լայիդ օլմաղա
արժանի օլալմ. ամէն :

Պիշի հայոց ազգի Բիւրէն զոհուր
իւլիի Լ,ազ օլուհուր :

Ս է պունտան սօղըա՝ պու պիզիմ
հայոց ազգըն ասլը թէմէլի նէ
րէտէն օլտուղունոտա՝ պու գիրքճի
էզտէ ազ պուչուդ պէյան էթմէք
մինա

մինասիւ պ կեօրիւնտի : () էրէ չիւնքի
 սբ դրիդոր | ուսաւորիչիմիզին ապը
 թէմէլի նէրէտէն օլտուղունու պիլ
 տիք , ազգըմըզն ապընըտա պիլմէք
 ճայիզ կեօրիւնտի : Վի գայրը ազգ
 պիզէ՝ սիզին ապընըզ նէրէտէն զու
 հուր էթմիշ տիր տէյի սիւվալ էթսէ ,
 չօղումուզ տէմէյիմ՝ հէփիմիզ կէրէկէ
 կիպի պիլէմէյիզ . քի պէօյիւք այըպ
 տըր . զէրէ քիշի քէնտի տալընը պիլմէ
 մէք գաթըփէք ճէհալէթ տիր ժնրճէ
 քի պու գիլքճիէզին իպթիտասնտա՝
 տա զիքր օլունտու :

Ամտի պիլմէք կէրէյիզ քի , Վոյ նա
 հապետ զամանընտա՝ քի ջըհեղէզ սու
 թուֆանը պիլթիւն տիւնեայը պա
 սըպ , ճիւմէլէ ինսան ու հոյվան հէլք
 օլտու : Վէ տահա պունկար օլմազ
 տան , անոյ նահապետէ պույուրտու
 քի , եարթարղըմ ինսան հէփ կիւնահ
 իչինտէ գարի օլտու քի սալթ սէնի
 պուլտումարգար պէնիմ էօյիւմտէ :
 Ամտի շու թարզ շու թարզ պիր կէմի
 թէքնէսի եափքի գառնը կէնիշ՝ ազը

քիւնքիւնք օլա . քի կիրէսին իջինէ սէն
 քէնտին վէ իւջ օղլուն, վէ սիզին տիշէ
 քիշէրինիզ : Եւ էէնմէսի հէլալ
 օլան հայ լանլարտան եէտիշէր եէտի
 շէր, վէ օ պիւրէրինտէն իքիշէր իքիշէր
 էրքէքլի տիշլի պիլէ ալալ պէսէյէ
 սին : Բի պէն պու տիւնեոյը սույա
 վերսէմ կէրէք տիր, սէն դուրթուլա
 սըն սէնինլէ պիլէ օլանլար ըա : Եւ է
 նոյ նա հապետ ալա հըն էմրինէ միւթի
 օլուպ, հէփ տէտիկի կիպի էթտի :
 Եւ է պիւթիւն տիւնեա սույա կիտիպ,
 քէնտի իւջ օղլու իլէ վէ եօլտաշարը
 իլէ սալթ հէմէն աէքիզ քիշիճիք դալ
 տըար տիւնեա իւզիւնտէ . քի անա
 շունչուն ծննդոց դիրքինտէ թամամ
 նադլ օլունուր : Եւ է իւջ օղլունուն
 ատը պունլար տըր . սեմ. քամ. յաբէթ :
 քի պունլարտան թէքրար տիւնեա ին
 տանըա տօրոու . քի հէրպիւրինտէն
 թիւրիւյ թիւրիւյ միլէթ զուհու
 րա կէլտի : Եւ է պիւզիւմ հայոց ազդը
 միզ՝ յաբէթտէն զուհուր էթմիշ տիր .
 քի նուհուն քիւնքիւնք օղլու տուր :

Վուճապետոյիւք իսպաթ պուտուր
 քի, պիզէ պատմութի գիրք լէրինտէ՝
 յաբէթական ազգ տէրլէր . քի յա
 բէթտէն կէլմիշ յաբէթին սինսիլէսի
 տէմէք տիր: Վ է յաբէթտէն սինսիլէ
 միզ պետոյլէ կէլմիշ քի, յաբէթին իւք
 օղու՝ գամէր . պու գամէրտէն տօղտու
 թիրաս . թիրաստան թորգում . քի պի
 ղիմ պիր աարլըղ տա թորգումահան էպ
 խօտ թորգումեան ազգ տէնիլիր . քի
 թորգումուճն սինսիլէսի տէմէք տիր :
 Վ է պու թորգումտան տօղտու հայկ
 քաջ գահրաման . քի պիզէ հայոց ազգ՝
 վէ հայկական ազգ տէնիլմէք՝ պու հայ
 կրն աարնտան կէլտի: Վ զբմըզըն թէ
 մէլինէ պուճար պետոյիւք իսպաթ տըր
 քի, յաբէթտէն յաբէթական, թոր
 գումտան թորգումահան, վէ հայկտան
 հայկական ազգ տէնիլտիք վէ տէնիլը
 բիզ շիմտիյէտէք հալեա :
 Վ է պիլմէլէյիզ քի, օլ զէքր օլուճան
 սու թուֆանը՝ քի հայճա ջրհէ
 ղեղ տէնիլիր՝ օլտուգտան սօղրա, թէք
 րար նուհուն օղուլարընտան հալդ
 պիր

պիրազ չօղալարդատա, եէթմիշ իբի ու
լու . քիմսէլէր . մայ ու գոււվիլէթ սա
Տիպլէրի, պիր եէրէ ճէմօլուպ պաղ
տատ չեօլիւնատէ, թէրքիմ էթտիլէր
քի, կէլին շուրատա պիր մէթին գու
լէ եափալմ . քի, պաշը կեօյէ եէթիշ
սին . եանի գայէթ վէ գայէթ իւքսէք
օլսուն : քի պիր վագըթ տաճա սու
թուՔանը կէլիրսէ, օ գուլէնին իչինէ
կիրիպ գուրթուլարմ . չիւնքի գոււվ
վէթ սաՏիպի տիրլէր, ալաՏըն էլին
տէն գաչսալար կէրէք . նիճէ . քի շիմ
տի պիղ էտէրիզ : **Ս** է պունու պեօյ
լէճէ թէրքիմ էտիպ, եափմաղա պաշ
լատըար : **Ս** է նէ' գատար իւքսէք
եափտըար տէրսէն, անժաշունչտա եպ
զըլմը . քի, սու թուՔանը տիւնեայը
պատորղը զաման, պու տիւնեանըն էն
իւքսէք տաղարընտան՝ օն պէշ արշըն
գատար տաճա եգբարը չքթոր սու :
Ս է պունլար չիւնքի պունու պիլիր
լէր իտի, օլ գատար իւքսէք եափտը
լար . քի, սու կէնէ օ գատար՝ եա տաճա
արթըգ չքարսա, օ գուլէնին պօյունա
եէ

Եկեթ ի շմէյէ . քի ագըլտան տըշարը պիր
 ի շ տիր : Ս է ագըլտան օ զամանա կէ
 լէնէ տէք՝ պիր Թիւն տիւնեա պիր տիւ
 գուլանըրըրըր . քի գայըրը տիւ եօշ
 ուտու . վէ օ տիւ իսրանի իմիշ :
 Ս է պուներար պու գուլէյի եափըպ՝
 գայէթ իւքսէք չքարքէն , Մլլաս
 պուներարա պիր շէտիտ ըիւզկեար էս
 տի քի , օ ըիւզկեարտան հէր պիրինէ
 պաշգա պաշգա տիւ վերիլտի . քի պիր
 տիւ իքէնէ եկեթմիշ իքի տիւ օլտու : քի
 պիրպիրինին տիլինի աղնամամաղա պաշ
 լատըրըր : պիրի կէլ տէսէ , օ պիրի Թաշ
 աղնարըր . օ պիրի Թաշ տէսէ , տահա
 օ պիրի պիր գայըրը շէյ աղնարըր . ես
 խօտ հիչ պիր շէյ աղնամաղըր :
 Վեօյէճէ պիրպիրինին տիլինի աղնա
 մատըգլարը իչին՝ եափմագտան Փարիդ
 օլուպ , հէր պիրի պիր Թարա֓ա տա
 ղըլտըրար : Ս է ագըլտան տըշարը պիր
 շէտիտ ըիւզկեար տահա չքըպ , օլ Փի
 քիրտէն կեօզտէն տաշրա եափըմըշ
 աղիմ պինայը էօյէ տաղըթտը քի , Թա
 շընտան Թօզունտան ասլա էսէր գալ

մատրդտան մատէ , եափըլարըլը եէրի'
պիլէ պէլլիսիզ օլու :

Տէյ գատըր պլաս , քի պիր կեօզ ա
ըպ իւմմագտա , իւզ պին տիւնեա
եօգտան վար էտիպ , կինէ եօզ էթմէ
կէ գատըր սըն :

Պու աշտարակըն պուրաճըգտա զիքը
օլունմասընըն ապը պու տուրքի , օլ
եէթմիշ իքի ուլու քիմսէլէրին պիրի
պու պիզիմ հայի բմըլ . քի նուհտան
պէշինճի կեօպէք տիր . քի հայ տիլե
օնա վերիլիշ տիր : Վ է պունըսը հէր
պիրի պիր թարաֆա տաղըլարգտա ,
պիզիմ հայի' էջթաճինն սէմթինէ կէ
լիպ քի էրէվան թօփրաղը տըր , օրատա
մէքեան գութուու : Վ է օլ եէթմիշ
իքիտէն պիրիտէ նեբրուլթ իտի . քի
նուհուն իքինճի օլունտան կէլմէ
իտի . քի պիր աղըտա բէլ տիր : Պու
բէլ' էսիլի պաղտատը եափան տըր քի
օ մէմէքէթի զապդ էթտի . քի հաա
տէն աշըրը պիր իրի քիմսէ իմիշ : Վ է
մալտա գուվէթտէ իլէրի օլուպ , գոյ
ըլարա հեօբմ էթմէք իստէր իտի . քի

Բ

պի

պիղնմ հայկատա խապէր սալաը քի ,
 կէլ պէնիմ հեգքմիւմտէ օթուր . վէ
 հայկ միւթի օլմայրպ , գալգտը բէլ կէլ
 տի հայկըն իւսթիւնէ հայը ապէր ի
 լէ . վէ քէնտիտէ փիւր սիւտհ , պաշն
 տա տէմիր պաշըր . գօլարընտա տէմիր
 գօլադգ , կեգքսիւնտէ արքասընտա տէ
 միր Թահտա . ապէրինին օրթասընտա
 գուլէ կիպի պիւ շէյ քի կեօրէնլէր
 շաշար ըտը : Պիղնմ հայկ տա գահրա
 ման , սալթ իւհ իւղ առամըյըլա գարշը
 ջըբըպ , նեբրուլթուն իւստիւնէ հօլ
 լատըղը կիպի , տեօնտիւյ նեբրուլթ պիւր
 Թէփէճիք վարըտը , օրայա ջքմաղա
 էվէր իքէն , քաջ հայկ եայընը կէրիպ ,
 իւհ ջաթալ տէմրէնլի գքուհու բէլին
 արքասը օրթասընա օղրաթտըղը կիպի ,
 իքի տէմիր Թահտասընը կէջիպ , օլ
 եօքուշուն Թօփրաղընա սափլանտը .
 վէ բէլ օլ տէմ երքըրպ երղըլա գալ
 աը վէ ապէրի Փիրար էթտի . Պու
 հայկտան տօղտու արմանէկ արմանէկ
 տան արմայիս . ժնտան ամասիա . ժնտան
 գեղամ . գեղամտան հարմա . վէ հար

մատան անդամ արամ քաջ: Պու արամ
 քի նու հտանն օն պիր կեօպէք տիր , չօք
 ճէնկլէր էտիպ , գայէթ նամլը նիշան
 լը օլտու . քի պու արամըն ասը լլէ՛
 պիգէ արմէն արմէնօս էրմէնի տէտի
 լէր . վէ պիգիմ տիլիմիգճէ՛ արամեան
 տէնիլերիգ . քի հէփիսիտէ պիր սեօզ
 տիւր արամըն ազգը տէմէք: Ս է մու
 սէս խորեհնացի եազար քի , կեսարիա
 շէհրլնի պու պիգիմ արամ եափմըշ
 տըր . մըշակ ատը պիր իշկիւզար քիմ
 սէսի օլուպ , օնու օլ շէհիրի եափմա
 սընա միւպաշըր գօտու . վէ Թէնպիհ
 էթտի քի՛ օ մէմլէքէթտէ հէփ հայճա
 սեօյլէսինկեր . քի հոռոմլար օ սէմթէ
 շէմտիյէտէք բրօգօն արմէնօս տէրլէր .
 քի էվլէլքի հայաստան տէմէք տիր .
 վէ պիգ տէ օնլարտան ալըպ , առաջին
 հայք տէրիլ քի՛ օ տա էօյլէ տէմէք տիր :
 Ս է քաղաքըն ատընա հոռոմլար եա
 փանըն ատընտան ալըպ , մոժագ տէտի
 լէր մըշակ տէյէմէտիքլէրի իշին : Ս է
 սօղրա օլ շէհիր հոռոմ էլինէ կէչտիկի
 իշին գէսարիա տէտիլէր . ղէրէ հոռոմ
լար

լար հոռոմ թագաւորունա գէսարոս
 տէրչէր . Պիլ տէ օնլարտան պրպ ,
 մաժակ վէ կեսարիա տէտիք . քի թիւրք
 ճէսիտէ գայսէրի տէնիլիւր . Վէլէլիմ
 քի՝ պու տեօրտիւնճի խպաթ տրր
 պիղիմ ազգըն ասլը թէմէլի նէրէտէն
 կէլտիլինէ . քի արամ քաջ թագաւո
 րուն տա ատըլա՝ արամեան , արմէն ,
 արմէնօս , էրմէնի տէնիլտիք . Սէ պու
 արամ՝ քի նուհտան օն պիլրինճի կեօ
 պէք տիր տէտիք , հայր աբրահամըն
 զամանընտա իտի . քի օտա նուհտան
 օն պիր կեօպէք տիր էվիլէլքի օղուն
 տան կէլմէ . եանի սեմտէն . Սէ պու
 պատմութի պու գատարճա քէֆայէթ
 էտէր՝ քի կէլտիք պիղիմ քաջ արամ
 տագ . Օէրէ պիղիմ միւրատրըզ
 հայոց ազգըն պիւթիւնիւնիւյ նաղլ
 էթմէք տէյիլ տիր . իլա հէմէն ասլըմը
 զըն նէրէտէն կէլտիլինի տույմագ իջին
 տիր . Սէ պու պիղիմ հայոց ազգըն
 պատմութիունու՝ ինշալա հմուֆաս
 սալճա վէ աջըճագ հայճա իլէ պիր գիլք
 ճիէզ շարագրել էտիպ՝ պատմա էթմէք

Միւրատըմբը տըր էկէր յըն՝ տա միւ
րատ էտէրսէ :

Եւ զեա որ ազնիւ կենաս՝ որ ամէն
մարդ ըզքեզ սիրէ . դու հողի նը
ման կեցիր՝ որ ամէն ոք ըզքեզ կօխէ :

Տէ՛գ : «Եր ՚՛»

Խստէրսէն քի ազնիզ օլասըն՝ քի հէր
ատամ սէնի սէմէ . սէն թօփրազա պէնկ
զէ քի՝ հէր քիմսէ սէնի պասա :

Քան զերկաթն այլ ինչ ամուր՝ որ կը
րակն ըզնա կու հալէ . դու ջըրի նը
ման եղիր՝ որ կըրակն ՚ի քեզնէ վախէ :

Տէ՛գ : «Եր ՚՛»

Տէմիրսէն փէք նէ վար տըր՝ քի աթէշ
օնու էրիտիր . սէն սույա մէնէնտ օլ
քի , տէմիր սէնսէն խէճէ էտէ :

Թէ մեծ ու թէ փոքըր մարդ , մի՛ մըտ
նէր դու հետն ՚ի կըռիւ . ամէն մար
դու մօտ ըզքեզ , համարէ կըտոր մի
խըռիւ :

Տէ՛գ : «Եր ՚՛»

Եկէր պեօյիւք էկէր քիւջիւք քիմ
սէ , պիլէսինսէ նիզա էթմէ . հէր քիմ

սէնին եանընաս սէնի, պիր չարը չեօփ
ճիւղէղի սան :

Մարդուն ետեէն բարի՝ Թէ խօսիս
խօսիր հանապազ . յերեսն ըզ մարդ մի՝
գովեր , որ մէկ է գովելն ու արնազ :

Տէ՛է+ ԽԵ՛ Ի՛

Բիշինին արտընտան էյլիք սեօյլերսէն
սեօյլէ տայրմա . իւղիւնէ քիմսէյի էօյ
մէ . քի պիր տիր զէվգլէնմէկ իլէ :

Սանա՛ գու որ քիչ խօսիս , շատ լը
սես ու շատ իմանաս , լեղի ու զուր
խօսքերու , շատ լըուես ու շատ դիմա
նաս :

Տէ՛է+ ԽԵ՛ Ի՛

Ղահտ էյլէ քի ազ սեօյլէյէսին՝ չօք
իշիտէսին վէ չօք աղնայասըն աճք վէ
պուհտան սեօղլերէ՝ չօք սապու էտիւզ
չօք տայանասըն :

ԱՔ Վ արդասպետէր պուշուրմուշար
 քի , տեօրա պաշլըճա Քիքիւր վար տըր
 քի , ինսանը կիւնաստան սաբընտըրըր ,
 Վեր օտուր քի , քիշի էօլէճէք կիւ
 նինի Քիքըր էտէ քի աշապ նէ չէքսէ
 կերէք տիր քի անճաք հէմէն քէնտի
 տույար :

Աքինճիսի դատաստան կիւնինի Քիքըր
 էթմէք տիր քի օլ ահեղ հէյպէթլի
 Թադաւորա՝ հէր կիւնասը իջին նիճէ
 ճէվապ վերսէ կերէք տիր քի հրեշտակ
 լար Թիթրէր օնուն հէյպէթինտէն :

Աւչիւնճիսի՝ դժոխքուն սեօյինմէղ
 աթէշինի վէ Թիւքէնմէղ չարչարան
 քընը Քիքըր էթմէք տիր :

Տեօրտիւնճիսի օնուն կիպի՝ արքայու
 Թիւնուն սօղսուղ փառքընը վէ զէվ
 գինի Քիքըր էթմէք տիր :

Հ.Ս.Խ.Զ. ԿԵՒԻՆԵ ԴԵՐՄԱՏԻ ԸՆԴԵ
 ЦУОЛИЧНОЯ Б...
 7/31 1922
 Г. А. МАСИ...
 У. И. ЧУВАШ...
 134
 ԿՅՈՒՆԻՍԻՍԻՍԻ ԳՐԱԳՐԱԳԵՐԻ
 ԴՕՐԱԿԱՆ ԵՆՃԱՅՈՐՈՒ
 ՀՅՈՒՅ-ՏՕՐԱ.
 Պ. Ա. ՊՐՈՍՊԵԿՏ
 Ե. ՄԱՍԿԱՆՍԿԱՅԻՆ ԵՎԱՅԻ

2r

1829

1829

